

ELŐFIZETÉS

MELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HÍRDETESEK:

6-hasábos péntekkor egyszer 20 fillér.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitótér sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Vasárnap, január 4.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: Titokzatos kiegyezés.

Mi van a kiegyezésben?

A politika kulisszái mögött.

A hadsereg ujjaszerzése.

A patriárka a bíróság előtt.

Igazgató választás a kereskedő-tanonc is-
kolában.

Álhir a királyról.

Kruppné gondnokság alatt.

As aradi lencsés új korszaka.

Fjedelmi idyllek.

Transzvába szökött kereskedő.

Gherin Ferenc üdvözlése.

Hazafias honvédtisztok.

A mázs udvar botránya.

Az atléta-bál.

Aradi ingatlanok új készen.

Ottóráy Károly kiriai bír.

Tolvaj a telefon-fülkében.

Öngyilkos milliomes.

A titokzatos kiegyezés.

Arad, január 3.

Valóságos konsternáció támadt politi-
kai körökben ama hírlapi közlemények
nyomán, melyek a kiegyezés részleteiről
szólva, azt a hirt röpitették világgá, hogy
a szilveszter-éji „nagy munkában” az osz-
trák érdekek diadalmaskodtak a magyar
felett.

A kétely és homály különben hamar
el fog oszolni, mert — így jelenti egy
táviratunk — a képviselőház legelső ülésén
interpelláció alakjában fognak módot
nyújtani a miniszterelnöknek, hogy beszám-
oljon a törvényhozás előtt a kiegyezés

részleteiről, úgy amint azt a kormányel-
nök újévi beszédében jelezte és hangsú-
lyozta.

Ma, hogy némileg tisztulni kezdenek a
fogalmak, az a kérdés kerül előtérbe,
hogy vajjon csakugyan meg van-e a kie-
gyezés?

Mert a tény csak annyi, hogy a két
kormányának sikerült az egyezés útjában
álló nehézségek elhárítására kivezető utat
találni. Tehát a két kormány megegyezett.
De hát egyenlő-e ez a tény a kiegyezés
perfekcionálásával? Bizonyára a legtávo-
labbról sem. Mert tagadhatlan tény ugyan,
hogy a politika nagy gondtól szabadult
meg már az által, hogy a két kabinetnek
ez a kinos, ez a gyötrelmes háboruja vé-
get ért, ám az aggodalomkeltő, megoldat-
lan problémák sora ezzel nem ért véget.

*Minő uton és módon lesznek törvénynyé
emelhetők a megállapodások?* Ebben a prob-
lemában összpontosul ma az egész szü-
tuáció.

A kiegyezésnek parlamentáris elinté-
zésén kívül egyéb mód alig képzelhető,
mert minden egyéb utat kereső kísérlet
megtörné a magyar parlament ellentállását.

És Ausztriában?

Odaát munkaképesség nem képzelhető
a míg a csehek passzív rezisztenciáját le
nem fegyverzik.

A csehek megnyugtatója nélkül ki-
egyezés a reichsrath útján nem lesz, ez
körülbelül bizonyos. De lehetséges-e vaj-
jon a cseheket kielégíteni az osztrák álla-
dalmi érdekek veszedelme nélkül? Az

egész osztrák németiség tagadólag vála-
szol erre a kérdésre.

A helyzet tehát ezidőszerint még min-
den egyéb, csak nem rózsás.

A magyar parlament 9-ikén ül össze.
Mint említettük, már a legelső ülésen ér-
demleges nyilatkozatot kap az ország a
kormányelnöktől a megállapodása tartalma
felől s a nyilatkozatot haladéktalanul kö-
vetni fogja még január hóban az összes
javaslatoknak és az autonóm tarifa terveze-
tének a képviselőház elé terjesztése úgy
nálunk, mint Ausztriában is. Mert az el-
intézés sürgős a külkereskedelmi szerző-
dések szempontjából. Es ha előbb nem is,
akkor bizonyára előtérbe fog nyomulni
teljes erővel az a kérdés, a melyben fön-
tebb a szituáció szignaturáját összefog-
laltuk.

Minő lesz a megoldás, azt természetesen
nem tudhatjuk. De annyi az előjelekből is
bizonyosnak látszik, hogy a két kormány
küzdelmes idők előtt áll.

Magyarországon, ahol a közvélemény
erősen angazsálva van az önálló vámter-
ület mellett, ugyszólván lehetlenné tenné
magát az a kormány, mely a meglevőnél
rosszabb feltételek mellett kötötte meg
Ausztriával az egyezséget.

Másrészt pedig az új évnek eddig le-
pergett három napja alatt annyira elszé-
dítette a Lajtán-tuliakat Körber világgá
kürtölt „sikere” hogy ott a magyar érde-
kek rovására kolosszális vívmányokat vár-
nak. Ha az osztrák kormány ilyen vívmá-
nyokat produkálni nem tudna, akkor az

TÁRCA

A hétről.

Románc Hieronymiról.

A perronon nem várta senki,
Talán inkognitoba' jött?
Megérkezését nem jelenti
Egy hang se, annyi nép között.
Talán egy ismerősre lelne?
Valaha voltak elegenden...
Hiába, nincs, kit érdekelne:
Ki ez a nyájas idegen?

A gőzös füstje tovaszéled,
Az idegen konflisba lép;
Valaha más volt itt az élet,
Valaha más volt itt a nép;
Valaha, élen nagy tömegnek,
Szónok fogadta lelkesen,
Valaha senkit se lepett meg:
Ki ez a nyájas idegen?

„Ó, napja szép Aranjúeznek,
— Így sohajt — be hamar letűnt!

Hallom még, amint éljeneznek:
Soká éljen a követünk!
Látom az ifjakat, a nőket,
Hogy csókot intenek nekem,
És most, — ah, nem izgatja őket:
Ki ez a nyájas idegen?

Ó, nincs a szerelemben' hűség,
Bolond, ki benne hisz bután;
Másé a kegy, a népszerűség
Öt éves házasság után;
Lested, amig ideje jön meg,
S túl adtál rajtam ridegen,
Azt sem hagytad, hogy elköszönjek;
— Ki ez a nyájas idegen?

Úgy mondták: kis levélbe mégis
Tudattad, meghatón, velem:
Ha összedől a föld s az ég is,
Nem lész te hozzám hűtelen.
S ha máshoz kényszerít a sorsod
S azé lesz az édes igen,
Képem mindig szivedbe hordod,
Nem leszek néked idegen.

Csodálkozom roppant felette, —
Vártam: az irás még se jött;

Tagányi tán zsebben feledte
Tömerdek gondjai között?
Az embernek, mihelyt pártelnök,
A hivatása végtelen,
S hogy tudja, mért is követelnök:
Ki most e nyájas idegen?

Népdainak hetyke hőse lenni
Nem kívánok, tanúm az ég;
Hanem szeretném megizenni:
Hogy majd jutok eszedbe még,
Kapum előtt még sirva mész el,
Bűnbánón, megtört-szeliden,
S nem kérde, hogy a házra nézel:
Itt lakik — az az idegen?

Ha elfordult szived, a lelked,
Viseljük, mit a sors kirótt:
S ha van idő, hát ünnepeljed
A mikalakai birót;
Övé a dicsőségnek útja,
O most a csillag egeden,
S ha látsz, — a szived meg ne sűgja:
Ki ez a nyájas idegen?

Forgács.

igyan keresztül nem viszi a kiegyezést a eichsrathon.

Ezek a körülmények teszik fogassá a 'ejtegetésünk elején aláhuzott kérdést, hogy vajjon csakugyan meg van-e hát a kiegyezés?

*

Interpelláció a kiegyezés tárgyában.

Budapesti tudósítónk táviratozza. A *Neue Freie Presse* tegnapi számában a kiegyezésről megjelent cikke miatt, mely ugy tünteti fel a kiegyezést, mintha ebben az osztrákok kaptak volna kiváló engedményeket, értesülésünk szerint a függetlenségi párt részről mindjárt az első érdemleges ülésen január 9-én meg fogják interpellálni *Szell Kálmán* miniszterelnököt, a ki valószínűleg már annál is inkább fog azonnal válaszolni, mert különben is szándékában volt számot adni a kiegyezés tartalma felől.

Lukács György — államtitkár. Fővárosi politikai körökben híre jár, hogy *Darányi Ignác* földmívelési miniszter még egy államtitkári állást akar szervezni. *Nemeskéri Kiss Pál* államtitkár ugyanis a miniszterium lényeges megnövekedett ügyeit nem képes egymaga ellátni, éppen ezért a második államtitkári állás fölötté szükséges. Erre az államtitkári állásra *Lukács György* békési és hódmezővásárhelyi főispánt fogják kinevezni.

Mi van a kiegyezésben?

(A két kormány megállapodása.)

Arad, január 3.

A bécsi lapok szokott bőbeszédűségükkel hasábszámra követik el az indiszkréciót a kiegyezési megállapodásokról. Hogy mi igaz, vagy hogy mennyi igaz, azt nem lehet tudni mindaddig, míg *Szell Kálmán* miniszterelnök nem nyilatkozik.

A bécsi lapokra van tehát utalva a közvélemény, azokból kell egyelőre kiolvasnunk, milyen lesz a legközelebbi tiz esztendőben Magyarország Ausztriával szemben való gazdasági alárendeltsége. Tegnapi cikkünk kiegészítésül ebben a tárgyban még az alábbiakat közölhetjük:

Annuska.

(Egy jelenet, az ugyanilyen című vígjátékból.)

Irta: Gárdonyi Géza.

Annuska most érkezett haza a klostorból, ahol a nevelése befejeződött.

Alig van itthon, hallja, hogy szülői férjhez akarják adni a szomszéd földbirtokoshoz: Balogh Miklóshoz.

Annuska nem óhajt férjhez menni. A klostromi életet többre becsüli a világnál. S egy fiatal apácának szavát is adta, hogy visszatér a klostromba.

Balogh mit sem tud erről. Alig várja, hogy négy szemközt beszélhessen a leánnyal. A leány is közölni kívánja Baloghal az elhatározást.

A kertben tekézik a falusi társaság. A verandán is beszélgetnek egynéhányan. Annuska egyszer csak azt veszi észre, hogy ketten vannak: ő, meg Balogh.

A pillanat fontossága megrémíti. Kifelé indul, de mégis megáll és szorongva kérdezi: — On nem tekézik?

— Ha magával lehetek Annuska, aranygolyókkal se. Oh, hiszen annyi beszélni valók van!

— Beszélni valók? (Osszeszedi a bátorságát.) Valóban... én is azt gondolom. És nekem különösen van mondanivalóm.

— Van? (Örömmel.) Csak mondja el An-

Az *autonom vámtarifa* eszerint teljesen készen van és legutóbb már csak azokról a kérdésekről vitatkoztak, amelyek összefüggésben állanak a vám- és kereskedelmi szerződéssel. Magát a javaslatot, illetve a két kormányelnök megállapodásait alkalmasint január közepe táján betérjesztik a parlamenteknek. Nincs kizárva, hogy az új megegyezéseket, amilyen például az adókérdésben létrejött, külön törvényjavaslat alakjában fogják betérjeszteni. Megtörténhetik az is, hogy a magyar kormány önálló törvényjavaslatot nyújt be a dunai szállítási adó megszüntetése tárgyában.

A kiegyezés általában kompromisszum jelt legével bír, amely az *osztrák kormány*nak tetőbb koncessziót tartalmaz, de amelyekért Ausztria más irányban kénytelen volt követeléseit, redukálni. Összegezve azonban az eredménykonstatálható, hogy Ausztria a meglevő állapoton felül újabb anyagi áldozatokat nem hozott. Különben is, egyelőre csak arról van szó, hogy a két miniszterelnök megállapodott a főbb alapelvekre nézve, de a megállapodások írásba foglalása, illetve megszövegezése még ezután következik.

Ami az *ipari vámokat* illeti, osztrák részről a legfontosabb ipari termékek részére *jelentékeny vámemelést* sikerült elérni. Ezek a vámok ugyan kisebbek az egyes ipari testületek által igényelt minimumoknál, de azért még mindig elég tekintélyesek.

Az *állategészségügyet* aként rendezték a két ország között, hogy Magyarország bizonyos ellenőrzési rendszabályokhoz hozzájárult, amelyek a járványos belegések behurcolása ellen irányulnak.

A *tirolói gabonavámra* nézve ugy egyeztek meg, hogy az nem 1903. végével, hanem 1906 végével szüntessék meg. Az osztrák kormány ugyanis azt követelte, hogy a gabonának Tirolban szedett pótvámja fentartassék, mert Tirol az ebből való bevételeket nem nélkülözheti s ha eltöröltetnék, az osztrák kincstárnak kellene ez a hiányt pótolni. Magyar részről azonban ezt a követelést nem fogadták el, rámutattak arra, hogy ennek a pótvámnak belső vámszínvonal van, amely csak akkor volna igazolva, ha Tirol a saját gabonatermése után is behajtana.

A *bizományi raktárak* megadóztatásában szintén történt koncesszió. A bizományi raktárak meghatározását nagyon megszorították és jövőben a megadóztatás csak azokra fog kiterjedni, amelyek vagy nagy terjedelműek, vagy személyzetük nagy számánál fogva ilyeneknek tekinthetők.

Az *adókérdésben* legfontosabb a magyar állampapírok megadóztatása Ausztriában. Ezt megszüntetik, de rekompenzációképpen Magyarország lemond a dunai szállítási adóról, továbbá engedményeket tesz az osztrák áru-raktárak megadóztatása körül is.

nuska! Nem mondhat olyan sokat, hogy az nekem mindkeves ne lenne és nem mondhat olyan keveset, hogy én abból sokat ne értenék.

E meleg hangra Annuska újra megzavarodik:

— Csak úgy értem, hogy öt éve nem láttuk egymást...

— Azaz, hogy maga engem.

— Hát ön látott engem?

— De láttam ám!

— Hogyan? Hiszen tavaly, mikor itthon voltam, ön Budapesten katonáskodott.

— És mégis láttam, Annuska. Az igaz, hogy csak úgy, mint a hogy a csillagokat látjuk a víz tükörében. (A zsebéből fényképeket vesz ki.) Nézze, itt vannak az én csillagaim. Az összes, vagyis három. Egy öt éves korából való, egy tízéves korából: ez a mosolygó meg a tavalyi.

Annuska szigorúan néz Miklósrá:

— Hol vette? Kivette az albumunkból!

— Csináltattam. Megnéztem hátul a fényképész nevét és csináltattam.

— De ez nem járja, Balogh ur! Onnek nem szabad az én képeimet...

— Nem tudja ám senki. Még apámnak se mutattam soha. Nézze ez a legaranyosabb, ez a tavalyi, ez a mosolygó. Mindig elmosolyodtam... magam is, mikor erre a képére néztem. Akármilyen bánatom van, Annuska, csak erre a képére nézek és kiderülök, mint eső után az ég. A multkor is, hogy kiütött a sertésvész,

A *készízetések felvételéről* az hallatszik, hogy a két kormány csak később, tehát nem a kiegyezéssel egy időben fog törvényjavaslatot benyújtani, amint azt a magyar kormány szeretne volna.

A *közös államadósság* konverzióját nem vették bele a kiegyezésbe, de a két pénzügyminiszter erre nézve is körvonalozta álláspontját. Valószínű, hogy ezt a műveletet olyan időre halasztják, amikor a kamatlábviszonyok kedvezőbbek lesznek.

A kiegyezés tartamáról az hallatszik, hogy újabb tiz esztendőre fog szólni és ennyi időre kötnének kereskedelmi szerződéseket is.

TÁVIRATOK.

A marokkói mozgalmak.

London, január 3. A Daily Telegraph jelentő Gibraltárból tegnapi kelettel, hogy *Mulej Mohamed*, a marokkói szultán testvére, a ki a királyi hadak parancsnoka, december 27-én elindult Fezből, hogy a lázadókat megtámadja.

Venezuela.

Washington, január 3. A mai minisztertanácsban *Hay* külügyminiszter bejelentette, hogy *Castro* legutóbbi jegyzékére még nem érkezett válasz a hatalmasságoktól. Kétségtelen azonban, hogy a további tárgyalások végleges megegyezésre fognak vezetni.

Munkássztrájk.

Barcelona, január 3. A hajógyári munkások sztrájkja komoly fordulatot vesz és nagy terjedelmet öltött. A dolgozni akarókata sztrájkolók ismételtlen fenyegették, úgy, hogy sok embert le kellett tartóztatni. A dokkmunkások is támogatni szándékoznak a sztrájkolókat.

Egyről-másról.

(Két kritikus nap. — Ujesztendei malacs. — Csöngetés az ajtókon. — Hétköznapi szemüvegen át. — „Művészeti esemény.”)

Irta: Lux Terka.

Budapest, január 3.

Tehát ismét benne volnánk az ünnepek utáni szürke napokban. Tul vagyunk immár karácsony és ujesztendőn és hál' Istennek, két olyan kritikus napon, amikor a győge idegzetű és pénztelen fővárosi ember csak vattával bedugott fülekkel járhat az utcákon és ülhet odahaza.

nagy károm volt, Annuska, majdnem kétezer forint, de elővontam a maga arcképét és mosolyogtam, kiderültem, Annuska. Elfelejtettem minden veszteségemet. Jönnék! Adja ide hamar!

A verandán a cseléd megý át. Bort és szódás üvegeket visz le a kertbe a tekézőknek.

Balogh folytatja:

— Azután a valóságban is láttam. Tudja mikor? Urnapkor. Csak azért mentem, hogy megnézzem.

— Igazán? (Fokozatosan érdeklődik.)

— Fátyolos fehér ruhában volt, Annuska. Csaknem leghátul ment egy fekete leánnyal.

— Kolozsi Katica volt. Egy kis piszeorru.

— Az orrát nem néztem, Annuska, mert én csak magát néztem, Annuska, még köszöntem is, Annuska, de annyira köszöntem, hogy egy rendőr meg is szólított, hogy aszongya: „Hallja maga vidéki ur, mit köszöntet itt a lányoknak!” Majdnem bevitt a kapitányságra! De azért, ha maga edanézett volna, Annuska, még egyszer köszöntem volna. Mondja: megismert volna-e?

— Nem. Nagyon megváltozott. Most, hogy beszél velem, érzem, hogy a régi: fölismerem a szemét, a mozdulatait, a vidámságát.

Balogh örömmel:

— Ugy-e, hogy a régi vagyok! Emlékszik-e Annuska, mikor rákot fogtam magának a patakban? Vagy mikor bagolyfészket szedtünk az

Az első ilyen kritikus nap: az esztendő utolsó napja, a mikor egész Budapest egy végtelen *malacvisitástól* zeng. Zeng és zeng a jó öreg Gellérthegytől le egész a legsötétebb Szerecsen-utcaig, hogy Jehova bűnül ne rójjá föl.

Es nem tudom. — vagy legalább is nem kötelességem tudni, hogy önöknél is ugy van-e — de ilyenkor nálunk a hét aktualitása, ami minden más egyebet agyonnyom: a malac. A malac lesz szimbóluma: boldogságunknak, szerelmünknek, reményeinknek, az ember ez alatt az egy hét alatt, még a legcsekélyebb Sanyaru Vendel is, csömörlésig jéllakhat a disznósággal.

Disznó és disznó mindenütt. A váci-utcai rémségesen drága aranyművesek kirakatában: aranyból vert disznó; a virágüzletekben: drága majolika disznó, hátán a legpoétikusabb rózsza és ibolyacsokrokkal; a cukrászok kirakatában: csokoládé- és habdisznók s a hentesek kirakatában: igazi disznók. Az utcákon... Jaj! Csak hogy végre letűnt a ti aranynapotok is, ti rőfögő, ostoba szimbólumai: az emberi boldogságnak, szerelemnek és sok más stb-nek.

De a vattára a fülekben, mindazon ember-társunknak, kik esetleg nem születtek Venderbilnek, a boldog ujesztendő első napján, sőt ha nem csalódom második és harmadik napján is, még szükségük van odahaza. Ezeken és különösen a első kritikus napon, az ajtókon csak úgy dől be a csöngetés. Jön és jön mindenki, akire az elmúlt esztendőben csak egyszer is ránéztem és szerencsés alantosabb állásánál fogva jogot formálhat arra, hogy miatta a pénzszekevényemhez nyuljak. Jön az is, akivel két szót váltattam. Jön az is, akit színről-színre sohasem láttam, csak a hajnali csöngetése miatt átkozom ki a világból minden istenadott reggel.

Ah, menyekben lakozó Ur, csak most látom, milyen nagy a te seregged és hogy a múlt, nyugat európai egy szál embernek hány és hány szolgálatkész lélekre van szüksége, hogy elviselhetővé váljék e földön rövidre szabott élete!

Ej lám, ilyenkor tudom meg, hogy vannak: tej, kenyér, zöldség és hushordó emberek, vannak: alázatos fő és alantosabb házmesterek, barátságos levélhordók és címzetes szeméthyordók, kiknek foglalkozása ünnepi névjejük szerint: a *csöngetyüs*. Vannak továbbá: pontos, oh, végtelenül pontos és jó modern suszter és szabó tanoncok, akik máskor szám-

lával jövő, pofonvernivaló ábrázatukat én nem tudom most, hol hagyták, csak hogy most ezek az emberek egytől-egyig szerények, barátságosak, alázatosak és annyi jót és szépet kívánnak az embernek.

Igen, igen, hisz ez mind szép és megható, de délfelé már pénzesztárcám aggonizált, mire kétségbeesetten adtam ki egy szál szolgáltnak a parancsot: ragasszon az ajtóra ragályos be-tegséget jelentő cédulát.

Tehát benne volnánk ismét egy másik esztendőben és ez időnek a hétköznapijaiban. A nagy világegyetemben nem történt semmi, csak az emberi számítás mesgyéjén tettünk ismét egy lépést előre s ennek az egy lépésnek nyomát taposunk majd ismét háromszázhatvanöt napon keresztül. Egyikőnk vígan, másikunk közönyösen, a harmadik nagy bánattal a lelkében s a negyedik önszántából, vagy anélkül fordulna vissza az elindult utról. Megyünk vakon, bár azt hisszük, hogy látunk, hol sietünk, hol megállunk, hol neki vágunk merészen a bozótnak, hol meg a legkisebb akadály előtt is meghátrálunk és így érünk el ismét az emberi számítás újabb számmal jelölt határához.

És ismét kezdjük elülről, mi szabad eliteltek, az álomfejtést. Közbe pedig egyikőnk a borsón térdelve is szépet álmodik, olyik a se-lyem ágyon is gonoszszágon évodik, majd meg elcsigázott lelkekben bűnös tragédiák születnek meg s ugyanakkor a falusi házak szalmás födelei alatt jámbor lelkek imádkoznak, a pis-logó fagygyugyertya szegényes lángja mellett. S talán — így imádkozunk egymásért, tudunk és akarunkon kívül s az a nagyhatalmasságu Ur, kitől a tudomány rég elvette az őt meg-illető nevet, talán ezért tartja még szent ujját, az embercsalád dobogó szívében.

Mert mivé lennénk nélküle, az ő szent ujjá nélkül? Tisztelet a tudománynak, de az embernek Isten kell, mert vakok vagyunk minden világossága mellett is a tudománynak és ha megsebez az élet, vigasztaló atyára van szükségünk. Tehát zárassék le minden elmúlt esztendő az Ur nevében és nyitassék meg minden új: az Ur nevében!

Most pedig vegyük föl a hétköznapi szem-üvegünket és nézzünk szét a világban, a hol most éppen csődöt mondott a szenzáció. A királyi idilleket már megszoktuk s most már csak a közeli, vagy távoli drámára várunk, a mikor

a vágyak hülnek, a mámor elszáll s a lelkek a megbénulás keselyűje kezdi vajúni.

Művészi eseményünk is elég volt az e mult héten. Egy örült belgának a darabja mel a Nemzetiben, veszedelmes szimptomákkal. E más érdeme nincs is ennek a belgának, c megvan az, hogy aki látja, vagy olvassa ő utána, vagyis vele bódul. Es ez is valam bár nem éppen szükséges, hogy még a b londságunkat is idegen író oktrojálja reánk van nekünk, ha ugy tetszik, magyar Maete linekünk. De azért jó lesz se magról el ne vetni, se palántáról el nem ültetni őket; nei magyar gyomornak való az ilyen szubjekt bizarrkölés. Szép, szép gyümölcs a zsidócs resznye, de azért senki se akarja megegni.

A politika kulisszái mögü

(Hogyan lett Badeni kegyvesztett?)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 3.

Most, hogy a válságos időben sokszor ese szó kabinetválságról és a felség bizalmára melylyel a két kormány olyan sokat dicsek dett, érdekes lesz felujtani azt a nevezet remiszscenciát, mely *Badeni* gróf, az utols előtti osztrák miniszterelnök barátaitól szárm zik. A „Oe. V.“ közli ezt a visszaemlékezést többek közt ezeket írja:

Mikor a parlamentben a viszonyok min jobban elvadultak s *Badeni* látta, hogy nei sokáig fogja magát tarthatni, 1891. novemb rében a legkritikusabb időben, még mielőtt király *Wallsee*-ba utazott volna, külön kihál gatást kért a felségtől és ezen lefestette a par lamentben uralkodó tarthatatlan állapotokat. E volt a legelső eset, hogy *Badeni* ingadozott.

— Felső, — mondotta, — azt hiszem hogy az én személyem áll a viszonyok javulá sának utjában.

Az uralkodó erre azt kérdezte tőle:

— Mit ért ez alatt?

— Hogy legjobb volna, ha beadnám le mondásomat. — válaszolta *Badeni* gróf.

— Hogyan, ilyen viharos időben akar en gem elhagyni? — kérdezte az uralkodó.

— Ha felséged nem hagy magamra, — felelt *Badeni* — maradok é végig megteszem a kötelességemet.

— Tegye ezt — mondta a felség — ma radjon.

Badeni gróf természetesen azt hitte, hogy az uralkodói kegy teljességével dicsekedhetik e mikor a kihallgatásról a parlamentbe hajtatott, elfogadta képviselő barátainak gratulációt. — Főlemelt fővel lépett az ülésterembe, és mo solyogva a teremben dülő vihar fölött, azt mondotta:

— Az én pozícióm szikla erős!

Pénteken, november 26-án, mikor a rend-őrség behatolt a képviselőház ülésterembe, ő fensége nem volt Bécsben, hanem *Wallsee*ben. De már következő nap este visszatért. A mun kások akkor este nagy tüntetést rendeztek és mikor az uralkodó 7 órakor megérkezett, a kocsit csak lassaa tudott magának az utcán hemzsegő tömeg között utat törni. Ez idő tájt *Badeni* a Burgban várta királyra. Később *Badeni* egy képviselőnek a következőket be szélte el:

— Ez a negyedóra, mely alatt a felségre várakoztam, életemben a legrettenetesebb volt. Nem tudom elmondani, hogy mit szenvedtem akkor. Tudtam, hogy az utcán népcsődületek vannak, s hogy a felségnek ép azon az utcán kell végighajtania, ahol a tömeg háborog. Nem akartam elárulni kinjaimat, de ez alatt elég so kat szenvedtem.

Végre megérkezett fél 8 órakor a király

oduból? Négy tojás volt benne. Maga a köté-nyét tartotta, *Annuska*. Emlékszik?

— Hogyne. Szegény bagoly!

— Soh se sajnálja. Tojt az azóta százat is magának! Hát mikor kitért a zivatar és a szél elkapta a guvernánt kalapját is, meg a magáét is! Én a magáé után szaladtam, *Annuska*. Közben megzudult a zápor és mink egy cserfa alá húzódtunk. Emlékszik?

Annuska elpirult:

— Nem nagyon.

— Megdördült az ég. Maga hozzám simult, és mikor megint villámlott, átölelt. „Jaj, *Miklós*! — mintha most is hallanám. „Ne féljen, *Annuska*! — feleltem biztatóan. És a hogy én is átöleltem, édes *Annus* a és a maga ked ves, gyöngye arca itt feküdt a mellemen, mint egy szép fehér szekfücsök, én gyöngédeden, áhitatosan...

Annuska közbevág:

— Nem emlékszem, nem!

— Hát arra, mikor iskolába adták és én eljöttem bucsuzni?

— Arra emlékszem. Hogyne, hiszen egy csomó rózsát is hozott: sárgát és fehéret.

— És mikor egy percre magunkra marad tunk, megfogtam a kezét, — odabenn az ab laknál, az almáriom mellett...

Annuska röstelkedve:

— Arra nem emlékszem.

— És azt mondtam (érzelmesen): „*Annus ka*, édes *Annuska*, ne feleljen el engem!” És

maga azt felelte: „Nem, *Miklós*, soha!” — Es akkor...

Annuska röstelkedve:

— Nem emlékszem. Beszéljünk tán másról.

— Es akkor a nyakamba brult és...

Annuska biborvörös arccal:

— Nem emlékszem, nem... Gyerme k voltam, *Balogh* ur!

— Én sohasem felejttem el, *Annuska*. Ma ga olyan szép volt gyermeknek is, *annuska*, olyan szép volt, mint a gyöngye kis fehér szek fü. Mindig csodáltam a maga finom, kis ujjait, szelid arcát, ártatlan szemét. Olyan nézése volt magának, *Annuska*, mint a galambnak. De mondja, *Annuska*: eszébe jutottam-e néha ott a klastromban?

— Nem. Azaz, hogy igen. (Zavarodottan föláll.) Bocsánat, *Balogh* ur: a konyhába kell mennem. Anyácskám palacsintát süt...

— Hát már *Balogh* ur vagyok? (Megfogja a kezét). Mondja: *Miklós*, mint régen. Soha nem mondtam senki olyan szépen, olyan édes zengőn ezt a szót: *Miklós*, mint maga. Oh, mondja ki a nevetem! Mondja ki! Addig el nem bocsátom, míg azt nem mondja: *Miklós*. (Megfogja a másik kezét is.)

— Hát bocsásson el... *Miklós*.

Balogh az ajkához vonja a leány kezét.

Annuska lesütött szemmel, zavarodott arccal áll egy percig, aztán csöndesen, mintegy álmodón távozik.

kocsija. Badeni gróf a lépcső alján várt a királyra és e szavakkal közeledett hozzá:

— Felség, baj nélkül érkezett meg?

— Igen, — felelt az uralkodó, — de az utcán nagyon sok ember van.

És rá sem nézve a miniszterelnökre, felhaladt a lépcsőn. Ebben a pillanatban már tudta Badeni, hogy az uralkodó kegyét elvesztette és tényleg másnap a király elbocsátotta miniszterelnökét.

A szegedi iskolaszék

a közigazgatási bizottság ellen.

(Felelkezés a belügyminiszterhez.)

Arad, január 3.

A közoktatásügyi miniszternek ismert határozata, melylyel megcsorbitotta a városok iskolaszékének hatáskörét, nemcsak Aradon szült nagy meglepetést és keltett sok tekintetben visszatetszést, hanem az ország számos városában is. Az új utasítás ellen legnagyobb a harc Szegeden, a mint az a következő tudósításból is kitűnik:

A közigazgatási bizottság — írják nekünk Szegedről — arra utasította az iskolaszéket, hogy a kultuszminiszternek azon rendeletét, a mely az iskolaszék hatáskörét megcsorbitotta és mely ellen az iskolaszék állást foglalt, szigorúan végrehajtsa.

Az iskolaszék azonban ma sem hajlandó régi jogairól lemondani és most már magánál a miniszternél keres orvoslást ez ügyben. Megfelelkezett a közigazgatási bizottság határozatát és arra kéri a minisztert, hogy az ismert utasításokat a közgyűlés fölliratának értelmében módosítsa.

A felelkezés elmondja, hogy midőn az iskolaszék dec. 5-én az utasítás végrehajtását először megtagadta, nem kívánt az új utasítás elismerésre méltó nemzeti és állami célzatai ellen állást foglalni, hanem megtagadta azért, mert Szeged város iskolaszékének értelmi színvonalát a kis községekig leszállítva látta, holott Szeged városa legelőbbet áldoz az iskolaügyre az ország összes városai között.

Kijelenti ezután a felelkezés, hogy az utasításnak a tanulmányi rendre, az iskolai beléltre s annak összes szellemi ügyeire vonatkozó intézkedéseit helyeseknek tartja, de hiszen ugyanezért létesítették itt a népiskolai felügyelői állást, amely e téren a szakzerű vezetést biztosítja.

Sérelmes azonban az utasítás 44. §-a, mely az iskolaszék ellenőrzési jogkörét külsőségekre szorítja. A többi sérelmekre nézve a felelkezés egyszerűen utal azon föllíratra, amelyet az utasítások ellen a közgyűlés terjesztett föl a miniszterhez.

A felelkezés különben azon alaki hibáját is fölemlíti a közigazgatási bizottság határozatának, hogy abba oly tagok is befolytak, akik az iskolaszéki határozathoz hozzájárultak.

Végül azt kéri a felelkezés, hogy az utasítást a közgyűlés föllírata értelmében módosítsa a miniszter s így a közigazgatási bizottság határozatát oldja föl.

SPORT.

+ **Miniszteri vadászatok a Csálában.** A földmivelésügyi miniszterium rendszerint minden évben vadászatot rendez a csálai erdőben. A miniszteri vadászatot, melyre hivatalosak többben az aradi előkelőségek közül, az idén is megtartják s az holnap, vasárnap veszi kezdetét. A meghívókat a földmivelésügyi miniszterium bocsátotta ki Budapestről.

A hadsereg ujjaszervezése.

(Pitreich és Krieghammer. — A gyalogezredeket szaporítják. — Új honvéd-eszredek. — A honvéd-tüzérség.)

Arad, január 3.

A hadügyminiszteri személyváltás alkalmából érdekes megállapítani, hogy *Krieghammer* úgy a polgári, mint a katonai körök örömmel bucsuztatták és távozását a legáltalánosabb megelégedéssel vették tudomásul. A polgárság a volt hadügyminiszterben egy erőszakos osztrák generálist látott, aki soha sem volt tekintettel az ország mostoha pénzügyi és gazdasági viszonyaira és tulhajtott követeléseiből soha sem akart engedni; a katonai körök ellenben éppen azért nem kedvelték *Krieghammer*-t, mert szerintük a hadsereg érdekében nem tett semmit, követeléseit nem tudta kioroszakolni és végül a póttartalékosokról szóló törvényjavasíttal még meg is hátrált. Ne képzeljük tehát, hogy *Krieghammer* azért ment nyugalomba, mert ténykedése az országnak nem tetszett, hanem csak azért kellett félre állania, mer a bécsi intéző katonai körök ezt időszzerűnek látták. Ez a magasabb katonai titkos intézőség báró *Beck* tábornagyszemélye körül képződött. *Krieghammer*-nek még rengeteg adósságait is megbocsátják, ha a volt hadügyminiszter *Beck* vezérkari főnöknek akarát- és nézetnélküli bábuja lett volna. Tudnivaló, hogy báró *Beck* a királynak legbizalmasabb katonája, aki, királyunk ismételt hangoztatott kívánsága szerint, csak vele együtt fog nyugalomba vonulni. *Beck* ugyszólván a királynak egyedüli katonai tanácsadója. A hadügyminiszter csak a nevét kölcsönzi és ha szükséges, a hátát tartja, hadd üssék, de a hadseregben az történik, amit báró *Beck* akar.

Ő nevezte ki volt helyettesét és alárendeltjét *Pitreich* altábornagyot hadügyminiszterré, ki szabályszerűen a vezérkari főnök fölé helyezendő, de a ki továbbra is csak hű munkatársa marad báró *Beck*-nek, — médium a vezérkari főnök terveinek keresztülvitelére, kiről föltételezik, hogy kiváló elméleti képzettsége és megnyerő modora által többet fog elérni, mint elődje. Az országnak mindegy lehet, *Krieghammer*, vagy *Pitreich*, egyik sem magyar, közjogi állásunkat az utóbbi sem ismeri.

Pitreich egyik főmunkája, a *gyalogság ujjaszervezése* lesz, melyről eddig sehol sem esett szó, pedig az előmunkálatokat már huzamosabb idő óta befejezték.

A bosznia-és hercogovinai csapatoktól eltekintve, a közös hadseregnek jelenleg 102 gyalog- és 4 tiroli vadász-eszrede van. Minden gyalog és vadász-eszred négy zászlóaljából áll s így 424 zászlóalj képezi a közös gyalogságot. Évtizedek óta állandó vita tárgyát képezi, vajjon mi célszerűbb és megfelelőbb, ha a gyalogezredek három, vagy négy zászlóaljából állanak-e? Jelenleg a hangulat a három zászlóaljából álló ezredeknek kedvez, mert itt is a divat határoz.

Jelenleg a sok számfeletti ezredes meg törzstiszti érdekében, no meg a jobb előmenetel reményében kívánják a változást. A 424 zászlóaljából 141 ezredet, három-három zászlóaljjal szerveznek, ami 35 új ezredparancsnokság felállítását jelenti. Ezenkívül öt új gyalogezred felállítását tervezik, mi által a bosnyák ezredekkel együtt, 150 gyalogezredünk lenne, ami „nagyhatalmi” állásunknak megfelelőbb. Az ezredparancsnokságok betöltésére szükséges ezredek mind megvannak.

A honvédséget hasonlóan szervezik. Tizen-nyolc ezred úgy is már három zászlóaljából áll, míg a többi tizből is három zászlóaljas ezredek szerveznek, mint ez az osztrák Landwehrnél már megtörtént, úgy, hogy 32 honvédgyalogezredünk lesz s ezt a számot idővel harmincötöre fogják emelni.

Ha a fent jelzett átalakításokat a honvédelmi miniszter kimutatásainak számaival összegegyeztetni igyekszünk, azt látjuk, hogy

32.052 ujonc kell „a már meglévő alakulások állományának emelésére.” Miután az új alakulások számára külön kell 10.388 ujonc, kik a tábori és hegyi tüzérség, két vartüzér-, egy táviró zászlóalj és a három vonat-század felállításához szükségeltetnek, a lovasságot pedig nem szaporítják: nyilvánvaló, hogy a 32.052 ujonc a gyalogezredek létszámának emelésére és fent jelzett ujjaszervezésére szolgál. Ugyanezt állapíthatjuk meg a honvédségre vonatkozólag is.

A lovasságnál az új hadügyminiszter alatt sem lesz lényeges változás, ha csak az nem talál fel valami módszert a tisztihány csökkentésére.

Több gondot okoz majd a tüzérség. Az ujonc többlet ott nem olyan ijesztő, mert míg a gyalogságnál az „ember” a lovasságnál a „ló” illetőleg a „lovasság” számít, úgy a tüzérségnél ember s ló mellékes és a fődolog, hogy mennyi az „ágyu”.

A mint tehát látjuk, *Krieghammer* hagyatékát az egész hadsereg teljes átalakítása és a fölfegyverezés képezi. Ezzel szemben a kilátásba helyezett két évi szolgáltidő nem nyújt megfelelő ellenértéket, mely mellett mi csak úgy foglalhatunk állást, ha rendszeresítése következtében a békelétszámban beálló természeteszerű csökkenés helybenhagyatik és nem vezet oda, ahol az nem szükséges, az ujoncjutalék újabb emeléséhez.

Hogy az új hadügyminiszternek a munkáját némileg megkönnyebbitsék, megfelelő engedményekről is gondoskodtak Bécsben. Ha tudniillik a katonai javaslatok nem vihetők simán keresztül, kilátásba helyezték a *honvéd-tüzérség felállítását*. De csak kilátásba helyezték s noha, mint hírlik, már elkészítették az erre vonatkozó előmunkálatot is, alig hisszük, hogy a rég óhajtott terv hamarosan megvalósuljon.

Igazgató választás

a kereskedő-tanonc iskolában.

(Millig József lemondása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 3.

Az aradi kereskedő-tanonciskolai bizottság ma délután *Boros Vida* főreáliskolai igazgató elnöklété alatt ülést tartott, mely ülés folyamán a kereskedő-tanonciskolát illetőleg jelentős változás állott be.

Az ülés folyamán a folyó ügyek elintézése után, *Millig József* iskolafelügyelő, aki a tanonciskola igazgatója volt, ezen utóbbi állásáról lemondott, miután megköszönte a bizottsági tagok támogatását.

Boros Vida elnök kérte *Millig* igazgatót, hogy állását tartsa meg, mert a kereskedő-tanonciskola az ő működése alatt vált életerőssé és virágzóvá és mert az iskola őt nélkülözne.

Millig József megmaradt elhatározása mellett és az igazgatói állást nem volt hajlandó megtartani.

Boros Vida elnök ekkor azt indítványozta, hogy *Millig József*-nek az iskola felvirágoztatása körül szerzett érdemeit foglalják jegyzőkönyvbe, egyidejűleg elrendelte az új választást.

Boros Vida az elnöki széket *Vasady-Kovács Lajos* kir. helyettes tanfelügyelőnek adta át, a kinek tiszte volt a választás alatt elnökölni.

A bizottság a megüresedett igazgatói állásra *Kovács Vince* polgáriskolai tanárt választotta meg. *Kovács Vince* megköszönte a beléje helyezett bizalmat, mire *Boros Vida*, aki időközben ismét elfoglalta elnöki székét, felkérte *Kovács Vincét*, hogy az iskolát továbbra is ugyanabban a szellemben vezesse, amilyent *Millig József* plántált kezdettől fogva ebbe az intézetbe. Figyelmeztette az új igazgatót, hogy az iskolát, a miniszter intencióihoz képest, úgy kell vezetni, hogy az a polgárság és a keres-

kedők körében minél nagyobb népszerűsége tegyen szert.

Ezután Millig József, aki igazgatói állásáról lemondott, kijelentette, hogy a tanonciskolában tanári állását továbbra is megtartja. Kérte azonban, hogy az iskolai év végeig szabadságolják s helyettesítéséről gondoskodjanak.

A bizottság ezt a szabadságot megadta s a helyettesítéssel Ferch Odön és Fischer Antal polgári iskolai tanárokat bizta meg.

Az ülésen Boros Vida elnöklete alatt jelen voltak: Millig József, Gebhart István, Maresch Gyula, Kneffel Lajos, Neuman Dániel, Lengyel Frigyes, Kovács Vince, Bonts Aurél.

A pátriárka a bíróság előtt.

(Szerb kongresszusi választmányi ülés.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 3.

A kongresszusi választmányának, mint legfelsőbb közigazgatási hatóságnak tegnapelőtt tartott ülése határozottan szenzációsnak mondható. Eredménye a szerbség körében nagy mozgalmat keltett.

A gör. kel. szerb egyházi kongresszusi választmányának tudvalevőleg a mindenkor pátriárka az elnöke. Helyettesül a gör. kel. szerb egyházi nemzeti kongresszus Zmejanovics Gábort, Versec hazafias püspökét és ennek akadályoztatása esetén, helyettesül Sevics Mitrofant, Ujvidék szerb püspökét választotta meg.

Brankovics György karlocai szerb pátriárka jónak látta, hogy a kongresszusi választmány ülésein ne vegyen részt. Már előzetesen is mindenfelől azt lehetett hallani ugyanis, hogy az esetben, ha Brankovics el találja jönni, ellene, mint akit a kongresszus hivatalosan is megbélyegzett, kifogásokat fognak emelni. Ettől félt. Zmejanovics püspököt az a körülmény tartotta vissza, hogy legutóbbi karlocai tartózkodásakor ellene aljas merényletet követtek el. Három egymásután tett lövés, mely szerencsére csak horzsolta az érdemes főpapot, egy hosszas vizsálynak akart véget vetni.

Zmejanovics Gábor püspök volt az a bátor férfiú, ki felettes pátriárkáját a kormánytól, utóbb a királynál is följelentette.

Brankovics pátriárka ellen tudvalevőleg a sajtóban, gyűléseken, röpiratokban sikkasztás, csalás és okirathamítás miatt súlyos vádak merültek föl. Dr. Grujits János hírlapíró lebbentette le erről a fátyolt, de hivatalosan nem vizsgálták még meg a vádak. Zmejanovics Gábor önértzetes nyílt levélben arra kérte felettes pátriárkáját, ne engedje magán száradni a megszegyenyítő vádak és keressen elégtételeit. E helyett Brankovics a püspöki zsinatnál bepanaszolta Zmejanovitsot.

A püspökök — mindannyi vagy rokona Brankovicsnak vagy lekötöztetjé — Zmejanovitsot vád alá helyezték. Zmejanovits a királyhoz felebbezett. Ő felsége pedig a Brankovics-Zmejanovits-ügyet királyi kéziratral elintézte. De a két főpap, ha a király parancsa szerint ki is békült, nem lehetett többé jóbarát. Híveik folytatták a vezérek harcát. Az a három revolver-lövés is a nyílt levélnek szólt.

A kongresszus utóbb tudvalevőleg a lehető legfényesebb elégtételt szolgáltatva Zmejanovitsnak és Grujitsnak, amennyiben Brankovics pátriárka bűnösségét hivatalosan is megállapította és a hiányzó pénzek azonnali visszatérítését rendelte el. Büntető uton való felelősségrevonás alól azért állt el a többség, mert Brankovics becsületszavát adta dr. Krassjevics Györgynek, a kongresszus elnökének, a többség vezérének, hogy két hónap múlva lemond. Ezt pedig nem tartotta be. De akik Brankovicsot ismerik, nem esodátkoznak ezen.

A Zmejanovits püspök ellen intézett merénylet még inkább a verseci püspök köré csoportosította a szerbséget. Zmejanovics távollétében Sevics Mitrofan, Ujvidék püspöke elnökölt. Ő is a Brankovics híve, kinék megválasztását köszönheti. Mint magyar főrendiházi tag, egy kukkot sem tud magyarul. Dr. Polith Mihály meghűléssel mentette ki távollétét.

A kongresszusi választmány több belső szervezeti dolgot intézett el. De egy határozata meglepően szenzációs. Mint fönnebb említettük a pátriárka bűnösségét a kongresszus kimondotta és a pénzeknek 14 napon belül való visszatérítését követelte. De Brankovics György a pénzeket még a kongresszus parancsára sem térítette meg és így a kongresszusi választmány elhatározta, hogy bírói uton fogja azt követelni, illetve behajtani.

Sevics Mitrofant nyomban felszólították, hogy a nemzeti alapok ügyészenek meghatalmazást írjon alá, hogy ezt a pört megindítsa. Dr. Polith Mihályt a nemzeti alapok ügyészet, az ismert pánszlávtól állásától fölmentették és helyére dr. Illic ujjvidéki ügyvédet választották meg.

Dr. Polith a választást a magyar kormányhoz megföllebezte és kéri hivatalba maradását elrendelni. Brankovics dr. Polith fölebbezését pártolólág terjesztette föl.

Ily módon Brankovics szennyese a bíróság elé kerül. Hisszük, hogy ez a pör végre csak lehetetlenné teszi a pátriárkát.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: A kornevillei harangok, operette. Este: Papageno, bohózat. (Páratlan bérlet.)
Hétfő: Banyamester, operette. (Páros bérlet.)
Kedd: Délután: Kis Kohn, bohózat. Este: Niobe, operette. (Páratlan bérlet.)
Szerda: Lengyel zsidó, drama. Ujházi Ede vendégfelleptével. (Páros bérlet.)
Csütörtök: Zala mezejű bíró, drama. Török Irma vendégfelleptével. (Páratlan bérlet.)
Péntek: Vasgyáros, drama. Török Irma vendégfelleptével. (Páros bérlet.)
Szombat: Komédiások, vígjáték. Török Irma vendégfelleptével. (Páratlan bérlet.)

* Török Irma Aradon. A Nemzeti Színház művésznője már pénteken kezdi meg három estére szóló vendégszereplését. Pénteken a Vasgyáros Clairjétsza, szombaton a Komédiásokban és vasárnap a Dolovai nábob leányában fog fellépni.

* Operette repriezek. Általános volt a közönségben az óhaj, hogy a régebbi zeneileg és szöveg tekintetében kitűnő operettek vétesenek fel a műsorba. Zilahy igazgató a közönségnek engedve, a műsorba felvette a „Bőregér” és a „Szultán” operetteket.

* Ujházy vendégfellepése. Ujházy Ede ma érkezett levelében végleg megállapította, hogy mely darabban és mikor fog fellépni Aradon. E szerint szerdán a „Lengyel zsidó”-ban és csütörtökön a „Halamári báró”-ban fog a mester játszani.

* Fényes Samu új darabja. A Vigszínház legközelebbi magyar ujdonsága, a mint értesülünk, Fényes Samu történelmi drámája Bacsányi lesz. Az igazgatóság mindent elkövet, hogy a darabnak irodalmi értékéhez méltó sikere legyen.

* Két ujdonság. E hó közepén ismét két ujdonság kerül bemutatásra. Az egyik a „Szerecsse” a budapesti Nemzeti Színházban nagy sikert aratott színmű, a másik Gutti Soma „Házassodjunk” című érdekes bohózata. A darabról már ki lettek osztva a szerepek és az e heti vendégszereplések után már hozzáfognak a színpadi próbákhoz.

* Egy színész névvezéssége. A Szegedi színtársulat egyik énekesnője, Ledofszki Mariska, tegnapi elutazott a városból. A bejelentés nél-

küli elutazásnak okát ma teljesen megmagyarázta egy levél, mely Janovics Jenő dr. szinigazgatóhoz érkezett. A levelet Budapestről keelve Freund Gusztáv fiumei tisztviselő írta, a rövid, de velős sorokban az énekesnő boldog férjének mutatkozott be. Kijelenti, hogy Ledofszki Mária férjével vette; mivel a feleség tartozik követni a férjét, az énekesnő követi őt jövő lakóhelyükre. Így tehát nem lehet többé sem a szegedi, sem más színház tagja.

* Békéssy Gyula, az aradi színház baronistája, holnap Szegeden fog vendégszerepelni a Kornevillei harangok-ban.

* Kordy Dezső, városunk fia, a jeles gordonka művész holnap, vasárnapi hangversenyének műsora: Herbert Viktor, Suite 3 mű, előadja Kordy; Pergelese, Nina, Mozart. A figaró házassága c. dalmü áriája, éneklő Roemer; Popper Magyar Rapszodia, Kordy, Goldmark Herzel, Mihalovich, Tündérfarcod, Roemer; Kordy Chant d'Ete, Dunkler La filense, Kordy; Hubay faluvégén, Rozsabokor, Roemer; Chopin Nocturne, Hegyesi Csárdás, Kordy. Jegyek válthatók Révész Nándor könyvkereskedésében és este a pénztárnál.

Humberték Párisban.

(Érdekes fordulatok és apróságok.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 3.

A „Gaulois” mai számában Polonais Gastonnak egy cikkét közli, aki összefüggést lát a Humbert-ügy és a Dreyfus-ügy között. A cikk szerint Du Paty de Clam ezredes a hadügyminiszterrel ebben az ügyben leleplezést akart közölni, de André miniszter nem akarta meghallgatni. Erre Du Paty de Clam azt kívánta, hogy a Humbert-ügy vizsgálóbírója: Leydet hallgassa ki.

Ezen a kihallgatáson, amelynek lefolyását szigorúan titkolják, Du Paty de Clam közölte a vizsgálóbíróval a Panizardi-féle táviratok hamisítójának nevét, Du Paty de Clam megmutatta, hogy a vezérkar levéltárában Humbert neve is előfordul azok között, akik minden erejükkel közbeléptek Dreyfus érdekében. — Tudvalevő, írja Polonais, hogy Munier őrnagyot, aki beható jelentést tett a Panizardi-féle táviratokról, nemsokára azután egy vasuti kocsiban halva találták. Végül, mondja Polonais, minden kétséget eloszlatnak azok az összegek, amelyeket egy külföldi tiszt kapott. Cikkét azzal fejezi be, hogy a dolgot el akarják tisztosítani, de ő feladatának tartja, hogy az ügyet felderítse és leleplezze.

A Humbert-ügy vizsgálóbírói: André és Leydet nagy munkát végeznek, hogy a komplikált bűnnyagról teljes képet nyerjenek. — Előbb nem is kezdik meg a kihallgatásokat. Mindenesetre legelőször Parayre-vel, a Humberték bizalmasával kezdik meg a sort. A család visszatérte Parayrenek nagy örömet okozott.

Eleinte úgy volt, hogy Humberték nem vallanak védőt. Ártatlanság a legjobb védelem, mondták. De ez most változott. Daurignac Emil és Mária és Humbert Frigyes már kértek védőt. Mária Chenn ügyvédet kapta hivatalból, a másik kettő Róbert Henryhez fordult. Daurignac Román ugyan már elkészült a védőbeszédével, de aztán tegnap mégis elkérte a párisi ügyvédek névjegyzékét és nagy izgatottsággal jegyzett meg néhány nevet.

Humberték az ut kellemetlenségeitől ösztörve érkeztek meg Párisba. Korán lefeküdtek és egyhuzamban csaknem délig aludtak, csak Teréz hánykolódott nyugtalanul a fekhelyén.

Daurignac Román reggel gondosan öltözködött. A felügyelőtől azt kérdezte:

— Mondja, ha hat napig jól viselem magam, a hetediken kapok kimenőt?

— Természetesen, felelte a felügyelő. —

egyszerűen csak jelentkeznie kell az igazgatónál.

— Eh mit, itt nagyon unalmas. *Nincs semmiféle asszony* . . .

Ezután egy uti regényt kezdett olvasni s közbe közbe cigarettázott.

Madridban érdekes komplikációkat támasztott a Humbert-ügy. Mint onnan táviratozzák, a *Heraldo* ma *Cotarelo* akadémikusnak egy levelét közli, a melyben azt mondja, hogy ő írta azt a levelet, a mely a francia nagykövetséget arról értesítette, hogy a Humbert-család Madridban van. Kijelenti, hogy a 25,000 franknyi jutalmat a spanyol titkos rendőrök, Humberték házfelügyelője és a madridi női jótékonyági egyesület között osztaná szét.

Cotarelo akadémikus kihivatta *Carillo* akadémikust, mert ez az akadémlából való kilépését azzal okolta meg, hogy nem maradhat tagja annak az akadémiának, a melynek tagjai között denuncians van.

Az aradi lelencház új korszaka.

(A Fehér Kereszt új hatásköre. — Nem lesz új lelencház. — A lelencház új vezetője. — Ruffy Pál Aradon. — A gyűjtő bárcák.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 3.

Az aradi Fehér Kereszt egyesület ténykedésének új korszaka kezdődött meg a jelen évvel. Az egyesület ezután nem csupán a lencek ügyével foglalkozik, hanem a hét éves koron túl levő gyermekek gondozásával is. Ezzel teljessé válik az a nemes misszió, melyet magára vállalt.

Fontos társadalmi kérdésnek megoldása volna ez a ténykedés, ha olyan nagy arányúvá tételnek, amint ezt az egyesület a maga nemes buzgalmában óhajtja. Az új feladatok teljesítésére igyekezett az egyesület pénzalapot teremteni, ez azonban még nem elégséges. Az állami segítség pedig nem akkora, hogy arra támaszkodni lehetne.

Az a szép terv, hogy nagyobb szabású lelencház épül Aradon, jelenleg nem kerül beváltásra. A lelencház építésének ügye bizonytalan időre függőben marad. Ennek oka az a körülmény, hogy a kormánynak nincs erre való pénze. Az építkezést illetőleg minden a régiben marad, legfeljebb a régi lelencház kibővítéséről és modernizálásáról lesz szó.

Ezt a hírt *Lejtényi* Sándor tanár, a Fehér Kereszt titkára hozta, ki a napokban fennjárt Budapesten, hogy ott a lelencház és az azzal kapcsolatos dolgok irányában tájékoztatást szerezzen.

Az év kezdetével, mint *Lejtényi* értesült, a jótékonyági ügyek vezetésével ismét *Forray* Ferencz miniszteri tanácsos bízott meg. Már előbb is vezette ezen ügyosztályt, így tehát teljesen avatott kezekbe kerül az *Forray* egyébként sógora *Leitner* Ernő dr.-nak, az aradi Fehér Kereszt egyesület igazgató orvosának.

*Forray*nak első ténykedése lesz, hogy ismét körutra küldi *Ruffy* Pál országgyűlési képviselőt, mint lelencház kormánybiztos, hogy a vidéki Fehér Kereszt egyesületeket szóbelileg tájékoztassa az új feladatok felől. Az állam ugyanis egyelőre csak hét éves korig vállalja magára az elhagyott, ugynevezett ellene gyermekek felnevelését és gondozását, azontul pedig tizenéves korig részint a Fehér Kereszt egyesületekre, részint az árvaházakra hárulnak eme terhes feladat teljesítése, melyek, ha anyagi helyzetüknél fogva képtelenek volnának eme feladat teljesítésére, ez a községeket terheli.

Ruffy Pál még január hó folyamán meglá-

togatja városunkat, a midőn a Fehér Kereszt egyesületek új alapszabályait is magával hozza és bő felvilágosítással szolgál annak minden rendelkezései felől.

Az aradi Fehér Kereszt igazgatósága egyébként a napokban ülést tart, melynek egyik tárgya a gyűjtésekről való beszámoló lesz. Az egyesület ugyanis eleve gondoskodott arról, hogy a fentebb említett hatáskörrel járó feladatoknak anyagilag is megfelelőhessen, midőn karácsony előtt tíz filléres bárcáit kibocsájtotta. A bárcákkal való gyűjtés január 7-én nyer befejezést. A mostani végelszámolás után hirtelen fogják közölni a gyűjtők nevét.

Aradi Közlöny.

Január elsejével új előfizetést nyitottunk az Aradi Közlönyre.

Ugy érezzük, hogy hangzatos előfizetési felhívásra nincs szükségünk. A vidék legnagyobb, leg tartalmasabb napilapját adjuk az olvasó kezébe, mert célunk az, hogy kimerítő gazdag hirtanyaggal, lapunk szellemi részének előkelő színvonalával, fölöslegessé tegyük a vidéken a fővárosi lapokat.

Az Aradi Közlöny, függetlenségének teljes tudatában, a törhetlen, tiszta szabadelvűség, a nyílt szókimondás és a demokrácia fegyverével fog harcolni a jövőben is az igazságot és a közjóért.

Zászlónkon ez a jelszó áll: Mindent a közönség érdekében!

Az ARADI KÖZLÖNY előfizetési ára:

HELYBEN		VIDÉKEN	
házhoz hordva:		postán küldve:	
Egy évre	24.—	Egy évre	28.—
Fél évre	12.—	Fél évre	14.—
Negyed évre	6.—	Negyed évre	7.—
Egy óra	2.—	Egy óra	2.40

Álhir a királyról.

(A felség a trónról lemond.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 3

A francia sajtó egy része egy idő óta abban leli kedvét, hogy *Ferencz József* királyról lemondási híreket terjeszt. Most az *Echo de Paris* áll elő bécsi levelezőjének azzal az értesülésével, hogy a király ez év folyamán le akar mondani trónjáról, mert a politikában és családjában történetek nagyon felizgatták és annyira kimerült, hogy a kormányzás gondjait már nem bírja.

Bécsben, illetékes helyen, erről a szándékról semmit sem tudnak és kacsának minősítik az egész hírt, azzal, hogy a király úgy testileg, mint szellemileg épnek és frissnek érzi magát.

Mint budapesti tudósítónk telefonon jelenti, egyik fővárosi esti lap a következő kommentárral kíséri a királyról terjesztett híreket:

A hír, mely *P. rison* keresztül kerül ma hozzánk Bécsből, ha valóságban alapszik, alaposan fel fogja rázni nyugalmaiból az osztrák-magyar monarchia lakosságát. Szól pedig a hír arról, hogy a mi jó öreg királyunk belefáradt az uralkodás terheinek viselésébe, elkedvetlenítették az uralkodó családban mindinkább szaporodó kalandos szerelmi regények és ezért elhatározta, hogy még ebben az esztendőben lemond a trónról *Ferencz Ferdinánd* javára.

Hogy mily óriási horderejű lenne *Ferencz József* király lemondása, azt még hozzávetőleg is alig lehet most mérlegelni. Sok politikusnak az a hite, hogy fenekestől felfordulna minden egy a Lajtán túl, mint innen. S ezek az aggá-

lyok nem tulzoltan alaptalanok. Éppen ezért fogadjuk kételkedéssel a párisi szenzációs híresztelést, amely egyébként nem az első. Párisi és londoni lapok időnként előszeretettel mondatják le a trónról királyunkat, hogy aztán a legközelebbi számban megcáfolják a szenzációt.

Viszont az is igaz, hogy ilyen pozitív formában még nem merült fel *Ferencz József* lemondásának híre, melyet a szász trónörökös és *Lipót Ferdinánd* főherceg szerelmi regényével hoznak kapcsolatba.

Itt adjuk a párisi táviratot:

Az *Echo de Paris* fentartással közli, de — mint mondja — a bécsi udvart legbeavatottabb köreiből veszi azt a hírt, hogy *Ferencz József*, Ausztria császára és Magyarország királya 1908-ban le fog mondani a trónról, éppen úgy, mint elődje, *V. Ferdinánd*.

Az agg uralkodót a politikai és családi események teljesen kimerítették s a bánat, melyet legutóbb *Lipót Ferdinánd* és a szász trónörökösnek szökése miatt érez, erélyétől egészen megfosztotta őt.

A király a legutóbbi koronatanácsban már bejelentette, hogy le akar mondani a trónról. Dacára annak, hogy *Szell* és *Körber* miniszterelnökök minden ékesszólásukkal meggyőzni igyekeztek az uralkodót, a felség hajthatatlan maradt.

Szándékát az uralkodó *Ferencz Ferdinánd* trónörökössel is közölte s felszólította őt, hogy újévtől kezdve fokozott mértékben vegyen részt az államügyek intézésében. Ennek a következménye már az is, hogy a trónörökös a kiegyezés megkötése napján oly behatóan tanácskozott *Körberrel*, s hogy az újévi üdvözlések és *Lambsdorff* gróf fogadása körül eddig nem tapasztalt határozottsággal szerepelt.

A bécsi Burgban már szájról-szájra jár a lemondás híre, s azt mondják, hogy a király döntő elhatározását a jövő hónap végén hivatalosan publikálni fogják.

Kruppné gondnokság alatt.

(A német császár intézkedései.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 3.

Az olasz államügyesség tudvalevőleg a *Krupp*-ügyben úgy formulázta a vádat két újságíró ellen, hogy a bíróság előtt semmiféle ténybizonyítás nem engedtetik meg. Németországban pedig még a tárgyalásra sem kerül a sor.

Annál inkább lehet kérdezni, hogy mi az oka, hogy a német császár fulmináns beszédei után a vádat visszavonták. Az a kifogás nem állhat meg, hogy az ügyész a vádat fenn nem tarthatja, ha azt *Kruppné* visszavonta, mert az özvegy nem cselekedhetett a császár tudta és beleegyezése nélkül. Erre vonatkozólag figyelmet érdemelnek az „*Arbeiter Zeitung*“ közlései.

Hetekkel a „*Vorwärts*“ cikkei előtt — írja a lap — mikor az olasz sajtó a *Capri* eseményekkel foglalkozott és a császár *Kruppnak* azt tanácsolta, hogy hagyja ott a szigetet, *Krupp* felesége, egy nem jelentéktelen, okos szenvedélyes asszony a német császárhoz fordult, hogy segítsen rajta. *Kruppné* régóta bosszantotta férjének folytonos tartózkodása *Capri* szigetén. És ekkor jöttek azok a bosszantó hírek, melyeket *Kruppné* elhitt. A császár eleinte meg volt győződve arról, hogy a hírek megfelelnek a tényeknek és avval a hirtelen elhatározással, melylyel mások sorsába bele szokott nyulni, diktálta a megoldást: „*Krupp gondnokság alá helyezendő*“.

A gondnokság alá helyezés — ez volt a rettenetes döntő csapás, mely *Kruppot* érte.

Krupp elég jól ismerhette fejedelmi barátját, hogy a legrosszabbtól tarthasson. Azóta nem tudott a félelemtől szabadulni. És ez volt az ok, a miért a „Vorwärts“ későbbi hírlapi leplezése már nem izgathatták fel.

Közben Krupp talált egy embert, aki védőpaizsot tartott föléje. *Hollmann*, a volt tengerészeti miniszter, meggyőzte a császárt, hogy a Capri-ról keringő hírek nem igazak és Krupp nevének megzavart fantáziáján alapulnak.

— Hát akkor *Kruppnét kell gondnokság alá helyezni* — mondotta a császár.

Ez tényleg meg is történt. *Kruppnét* egy elmebetegintézetbe vitték, ahol három hétig tartották. Az orvosok felfedezték rajta, hogy mikor heves, az emlékezőképessége nem megbízható.

Mikor aztán hirtelen meghalt Krupp, akkor az asszony egyszerre megint egészséges lett és mélyen érzett részvénytárgyakat kapott fejedelmektől, miniszterektől és magas tisztektől, nemkülönben II. Vilmos császártól és *Hollmann*tól.

Fejedelmi idyllek.

(Fordulat *Lujza főhercegnő sorsában*.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, január 3.

A legújabb főhercegi szerelmek eseményei közepette is nagy részvéttel fordul a világ a *lindenhofi* szanatórium felé. Szomorú magányában bánatos szilveszteri-éjszaka borult a szőke *Koburg Lujza* hercegnőre. Megfosztották minden beldogságától, minden ékességétől. — Kimondták rá a kegyetlen ítéletet, azt, hogy megháborodott az elméje s elzárták a világot elől, talán mindörökké. Pedig az ő bűne se nagyobb, az ő cselekedete se rosszabb, mint királyi rokonaié, a szász trónörökös feleségéé és *Lipót Ferdinánd* főhercegéé. A kik pedig szabadon járnak-kelnek a svájci köztársaság területén, a melynek hatóságai becsületesen elismerik és bátran kimondják, hogy szeretni nem bűn.

A tébolydába zárt királyleány sorsában — már a közel jövőben — nevezetes fordulat fog bekövetkezni. *Lujza* hercegnő érdekében lovagja: *Mattasich Géza* szakadatlanul munkálkodik s a *möllersdorfi* katonai fogház egykori foglya — lehet — nem hiába fárad. Rehabilitálni fogja magát és könnyít a hercegasszony sorsán.

Koburg Lujza hercegnőre igen nagy összegű örökség vár. *Sarolta* ex császárnőnek, a szerencsétlen véget ért mexikói császár özvegyének, *Lipót* király gyermekei az örökösök s ha az őz császárné egykoron szeméit leunyja millióiból *Koburg Lujza* hercegnő is részt követel.

Mondják, hogy ez az anyagi kérdés is közreműködik akkor, a mikor a hercegnőnek nem akarják visszaadni a szabadságát. A míg a hercegnőt a szanatóriumban „ápolják“, a míg a gondnokságot nem szüntetik meg, a hercegnő nem rendelkezhetik a pénze fölött s bizonyos körök a hercegnő jövődő vagyonáról azért sem akarnak lemondani, hogy ebből térüljenek meg az adósságaira fordított összegek.

*Mattasich Géza*t attól a perctől fogva, hogy szabadságát visszanyerte, állandóan figyelemmel kísérik. Tudják minden tervét, minden lépését.

Tudják, hogy a bécsi parlament szociálistái nem érik be azzal, hogy *Mattasich Géza*t szabadlábra helyezték, hanem a hercegasszonyt is ki akarják szabadítani szörnyű helyzetéből. A bécsi parlamentben már legközelebb ismét

szóvá eszik a hercegnő ügyét s az interpelláció keretében megemlítik a *Sarolta* császárné örökségét is.

És ugyanebben az időben a németországi szociálisták is meginterpellálják a német kormányt a hercegnő miatt s a birodalmi tanács szociáldemokrata tagjai kiméletlen támadást fognak intézni a belügyminiszter ellen, aki megtűri, hogy egy idegen állam alattvalóját, a kit ausztriai tébolyda befogadni nem akar, épszel fogva tartanak.

Az említett körök azt is megtudták, hogy már a közeli napokban magyar, német és francia nyelven írt *röpirat* hagyja el a sajtót, a melylyel több ezer példányban az egész világot elárasztják.

Mindezek a tervek természetesen kínos hatást keltenek s most azzal a gondolattal foglalkoznak, hogy mint vehetnék elejét a készülő botránynak. Még nem határoztak véglegesen.

Lehet azonban, hogy a hercegnővel már a közeli napokban közölni fogják, hogy elhagyhatja a *lindenhofi* szanatóriumot s felszabadítják a gondnokság béklyói alól, ha lemond minden várható vagyonáról és kolostorba vonul.

Mi fog mindeme tervekben valóra válni, ma még kétséges. De az bizonyos, hogy *Koburg Lujza* hercegnő sorsa jelentős fordulat előtt áll. S ez a fordulat a hercegnőre csak kedvező lehet.

Chorin Ferenc üdvözlése.

(Tisztelgések az új főrendnél.)

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesítése. —

Arad, január 3.

A legfrissebb főrendiházi tag, *Chorin Ferenc* dr. aki tudvalevőleg szülötte *Arad* városának, az ország minden részéből jövő óvációk tárgya.

A legelső között *Arad* város volt, melynek nevében *Institoris* Kálmán polgármester üdvözlötte egykori polgárát azért a szép kitüntetésért, melylyel a király kárpótolni akarta azért, hogy a képviselőházból kiharadt.

Chorin Ferenc üdvözlői között ott volt *Szell* miniszterelnök, az összes miniszterek, *Apponyi* Alber gróf képviselőházi elnök és a közelet több előkelősége.

Aradról számosan üdvözlöttek a nagyészű rabbi fiát, iskolatársai és jóbarátai egyaránt.

Az új főrendiházi tagot melegen üdvözlöttek a *Salgótarjáni Köszönbánya Részvénytársaság* igazgatósága és tisztviselői kara, mely társulatnak a kitüntetett közel egynegyed század óta elnöke.

Az igazgatóság és tisztviselői kar d. e. 11 órakor a társulat üléstermében összegyűlvén, a vezető igazgatók *Frischmann* és *Reimann* felkérték az elnököt a társulat tisztviselői körében való megjelenésre.

Itt *Frischmann* igazgató üdvözlötte az elnököt; kiemelte, hogy az ország örömmel fogadta a király ama elhatározását, melylyel *Chorin Ferenc*et főrendiházi taggá kinevezni kegyeskedett. De az az öröm, a megelégedés sehol nagyobb mint a társulat körében. Negyedszázad óta látják itt *Chorin Ferenc* ernyedetlen munkásságát a közügy érdekében. Itt tapasztalták legjobban, hogy *Chorin Ferenc* mindig és tántoríthatatlanul azt cselekedte, a mit a jól felfogott kötelesség parancsolt.

E mély érzéssel elmondott beszéd után *Reimann* igazgató vette át a szót és elmondta, hogy volt idő, midőn *Chorin Ferenc*nek választania kellett a politikai pálya és a társulat élen való maradás között. Nehéz kínos napok voltak ezek a társulat minden tisztviselője részére, kik a társulat vezérének a tisztviselői jötevének elvesztését féltették.

Chorin Ferenc akkor a társulat mellett döntött, de egy pillanatig sem szűnt meg más léren küzdeni a közjóért. Most a törvényhozás tervei újból megnyitak számára és az egész tisztviselői kar reméli, hogy *Chorin Ferenc*

ezentúl is megmarad és pedig mindenha a társulat élen, melynek felvirágoztatásáért oly sokat tett és mely mélyen még sokat vár tőle. A két igazgatónak mely érzéstől áthatott beszédét gyakran zakata meg a tisztviselők helyeslése és tapsa, mely megújult, midőn a szeretett elnök kezdett beszélni.

Beszédében emondta, hogy a társulat kitűnő, kötelességtudó tisztviselői kara között mindig szívesen időzött, valóban második otthonát találta. A szép eredmények a zavartalan együttes működésnek köszönhetőek, kéri az urakat, hogy támogassák őt továbbra is és legyenek meggyőződve, hogy ő továbbra is velük és mellettük lesz. — Leikes éljenek közben vonult ezután dolgozó szobájába vissza az elnök, miután minden egyes tisztviselővel kezet fogott.

*Chorin Ferenc*et kinevezése alkalmából a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének ma tartott ülésén *Hatvány-Deutsch Sándor* üdvözölte.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi iparosok első betegsegélyező és temetkezési egyesületének elnöksége vasárnap d. u. 3 órakor hivatalos helyiségében rendes havi ülést tart, melyre a választmányi tagokat ezúton is megajvja *Rosmanith* Albert elnök.

(*) A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyelet aradi fiokja hétfőn este 8 órakor az egyleti helyiségben rendes havi választmányi ülést tart. Az ülést zártkörű társas-vasorával egybekötött táncmulatság követi, a melyre ugy a ta okat, mint az érdeklődőket ezúton is meghívja az elnökség.

(*) Az Erzsébetvárosi Testvériség agghonvédekét segélyező asztaltársaság vasárnap délután 5 órakor tartja értekezletét *Rittler János* vendéglőjében.

Hazafias honvédtisztek.

(Érdekes tüntetés a Gotterhalte ellen.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, január 3.

Érdekes és nekünk magyaroknak örömmünkre szolgáló hírről veszünk tudomást egy bécsi ujságból.

Az illető bécsi ujság hivatalos komolysággal adja hírül osztrák olvasóinak, hogy Magyarországon ismét tüntettek a „*Gotterhalte*“ ellen és a kik a tüntetést ezuttal elkövezték, magyar honvédtisztek voltak.

A hír, mely bizonyos célzatossággal került először bécsi ujságban napvilágra, *Ujvidékről* származik és így hangzik:

Ujvidékről írják nekünk: Minden évben, az idén *Szylveszter* estjén is egybegyűltek az *ujvidéki* és *pétervárad*i helyőrségi tisztek és katonai hivatalnokok családjaikkal a *Mayer-szállóban* barátságos összejövetelre. A katonabanda hangversenye és a szokásos tombola után felemelkedett a *pétervárad*i várparancsnok, *Wawra* vezérőrnagy és rövid tósztot mondott a császárra és királyra, a legfelsőbb hadurra, mire a 70. gyalogezred zenekara a néphimnuszra (*Gotterhalte*) zendített rá.

Ez alkalommal megtörtént, hogy az *ujvidéki* honvédtisztülő néhány tényleges tiszte tunteőleg hangosan magyarul beszélgetett, a cs. és kir. tábornoknak hátat fordítottak és így látszólag protestáltak a néphimnusz eljátszása ellen. De ezt mindazonáltal megszakítás nélkül végigjátszották. Az eset mindenkire kínos benyomást tett.

Igy szól a bécsi ujság hire.

Az a körülmény, hogy csak bécsi lapban akarták ezt az esetet nyilvánosságra hozni, azt jelenti, hogy ez egyuttal feljelentés akar lenni a honvédtisztek ellen, a kik követve szívük jobb meggyőződését, magyarul mertek diskurálni, és hátat fordítottak a *Gotterhalte*-nak.

Ebből az esetből kázust csinálni nem lehet, mert a honvédtisztek csak kötelességüket teljesítették, mikor magyarul beszélgettek, és jól tették, mikor nem akarták meghallgatni az osztrák nép himnuszát.

Az atléta-bál.

(A farsang első mulatsága.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 3.

Az idei farsangot az *Aradi Athletikai Club* bálja nyitotta meg. Nem tudhatni még, hogy mekkora arányú és sikerű lesz az aradi farsang, de az bizonyos, hogy ha a következő mulatságok méltón fognak sorakozni a megnyitóhoz, akkor elsőrendű farsangra van kilátás.

Bálnak dobbal reklamot csapni nem lehet, azok sikerét ma már nem a jelenlevők számának nagy, vagy kis mennyisége biztosítja. Hány bál, melynek termében a zsufohlástól táncolni nem lehetett s mégis sikertelen volt. Ebből a szempontból talán nem is nevezhető sikerültnek az athléta mulatsága. De épen abban van a siker, hogy nem így sikerült. Hanem aki ott volt, az táncolt, mulatott.

Talán leginkább azért volt ilyen sikerült ez a mulatság, mert a rendezőség nem azon igyekezett, hogy minél több jövedelemre tegyen szert, hanem hogy minél jobb hangulatot teremtsen, mert a következő évi Athléta-bálaknak sikerét bizonyára nem az idei bevétel, hanem az első táncmulatság fesztelensége, táncoklve, jó hangulata alapítja meg.

A bálon csupa előkelő közönség volt jelen, s ennek fényét emelték megjelenésükkel *Urbán Iván* főispán, *Institoris Kálmán* polgármester, *Boros Vida* főreáliskolai igazgató, *Dálnoky Nagy Lajos* dr. alispán, *Varjassy Lajos* polgármester-helyettes, dr. *Hámori László* és dr. *Szombathy György* országgyűlési képviselők, *Szathmáry János* és *Vas Gusztáv* főfelügyelők, dr. *Borsos Béla* megyei főorvos, *Frint Lajos* ág. ev. lelkész, dr. *Meszlányi Antal* kir. ügyész, *Kintzig Ferencz*, *Paikert Henrik*, dr. *Lázár Zoárd*, dr. *Ötvös Dániel*, dr. *Szokolay Béla* járásbíró, *Zilahy Gyula* szinigazgató, *Gebhardt István*, *Madarász Antal* stb.

A táncot hangverseny előzte meg s ennek első számaként a tavalyi református bálról ismert *uri cigánybanda* magyar népdalokat játszott. Ez a zenekar sajtáságos népszerűsége tett szert Aradon, nem különlegessége, hanem értéke következtében. A mai hangversenyen is olyan igazi magyaros érzéssel és tüzzel játszott a *Szokolay Lajos* zenekara, hogy győztesen állná meg a versenyt akármelyik aradi cigánybandával.

Az Athléta-bál hangversenyét általában jellemezte az egyes számok különlegessége. Hyen volt a második is: két ökölyi kis fiúcska négykezes zongorajátéka. *Dániel Lajoska* és *Dániel Laczika*. *Dániel Lajos* nagyváradi takerékpártári tisztviselő gyermekei, *Erkel Ferenc* „Bánk bán“-jából játszották a bordal-részletet meglepetésszerű technikával, bámulatos precizitással s természetesen még nagyobb hatással. Nem akart szünni a közönség tapsa ez előadás után. Kedves látvány volt, mikor a két kis művész-növendék, karjukon a bál rendezőségétől kapott fekete-kék szállagos babékoszorúval, az emelvényre jött megköszönni az ovációt.

Békéssy Gyula, az aradi szintársulat győnyörühangu baritonistája magyar népdalokat énekelt az uri banda kíséretével. *Békéssy* a népszerűségét magával hozta a szinpadról a hangversenyterembe: — kiléptekor már rokonszenvesen megtapsolta a közönség.

Dóczynak azt az édes bus magyar nótáját énekelte el: „Sötét erdő sűrűjében kakukmadár haliik...“ A közönség természetesen nem elégedett meg ez egy nótával, még kettőt kellett elénekelnie a művészek. Külön dicsérete érdemel a zenekar, amely felülmulta önmagát *Békéssy* énekének kíséretével. Ebben a szereplésében sokkal több művészetet produkált, mint önálló számában.

Derűt, sőt harsogó kacagást hozott a terembe *Zilahy Gyula*, akinek magánjeleneteit az egész ország szereti. Az „Élet“ című verses monológot adta elő szüntelen derűtséget keltve. Zugott a taps, mikor lelépett a pódiumról s nem szűnt meg addig, míg újabb előadásba nem fogott. Egy rendkívül szelímesen megírt költeményt szavalt el, a *Mézesheti románc* címűt, melynek meséje az, hogy a fiatal asszony az esküvő után két héttel egy éjszaka hiába várja haza az urát. Éjfél tájban végre lépéseket hall, megörül a férje hazajövetelének, de ah, az uracsáját két oldalról támogatva hozzák. Rémülten sikolt fel az asszony, azt gondolja, hogy az urát valami baleset érte. Itt következik aztán a vers pointje. Az egyik kísérő borizú hangon megszólal:

— Nincs ennek semmi baja, csak — részeg.

Ahogy azt a kedves apróságot *Zilahy* előadta, azt megírni nem lehet, csak hallani kell. Nem is hagyta békén addig a taps, míg újból meg nem jelent a deszkákon s utólréhetetlen mimikával be nem mutatta a szavató elemistát.

Tíz óra már elmúlt, mikor a hangverseny utolsó számára: *Székely Károly* és *Joanovits Sándor* tárogató-duettjére került a sor. A kuruc hangszer szépsége elveszett ugyan a duettben, de annál jobban kitűnt a két szereplő művészete, melylyel a nehéz sipot kezelték.

A cigány pengetni kezdte a hegedűjét s elkezdődött a mindenható tánc. *Nagy Károly* bandája a katonazenekar keringője után csárdásba fogott. *Köpf Kálmán*, az Athletikai Klub tagja, csárdást irt a bálra, mely az athléta hölgyeknek van ajánlva. Ez vezette be a tánc hangulatát, amely kitartot a táncal együtt reggelig.

A mulatságon a következő hölgyek vettek részt:

Asszonyok: Özv. *Antalfy Károlyné*, *Boros Vidáné*, *Böhm Miklósné*, *Bene Gyuláné*, özv. *Boros Beniné*, *Csepreghy Mihályné*, *Fábián Lászlóné*, *Frint Lajosné*, *Házi Ferencné*, *Kintzig Ferencné*, özv. *Kleiner Ferencné*, *Kösa Miklósné*, *Kis Lajosné*, *Keller Gyuláné*, *Kintzig Jánosné*, *Léczai Sándorné*, dr. *Ludiz Istvánné*, dr. *Lázár Zoárdné*, *Losoncy Lajosné*, *Mistéth Sándorné*, *Meisztrovits Jánosné*, *Madarász Antalné*, *Magyar Ferencné*, *Nikolits Döméné*, özv. *Ortutay Gyuláné*, dr. *Ötvös Dánielné*, *Preisinger Jozsefné*, *Richmer Jánosné*, *Szokolay Béláné*, *Szathmáry Jánosné*, *Szathmáry Lajosné*, *Székely Károlyné*, *Somogyi Agostonné*, *Szalay Antalné*, *Tagányi Gusztávné*, *Tárczayné*, *Vas Gusztávné*, dr. *Vajda Istvánné*, *Vécsey Jenőné*, ifj. *Vas Gusztávné*, *Vannay Gyuláné*, dr. *Vannay Jánosné*, *Zilahy Gyuláné*, *Záray Odönné*.

Leányok: *Antalfy Giza*, *Boros Dóra* és *Malvin*, *Boros Anna* és *Margit*, *Böhm Mariska* (Kétegyháza), *Bene Ilonka*, *Babó Dusi*, *Balás Hermin*, *Biró Manyi*, *Csutak Médi*, *Csepreghy Irén*, *Edelmüller növ.*, *Fábián Margit*, *Frint Olga*, *Gazdy Aranka*, *Hán Margit*, *Kosztolányi Margit*, *Kleiner Margit*, *Kis Stefi*, *Kosa Jolán*, *Keller Janka*, *Korber Anna*, *Kintzig Margit*, *Lázár Margit* (Kisjenő), *Losonczy Mariska*, *Magyar nővérek*, *Madarász Anna*, *Meisztrovics nővérek*, *Nikolits Ilonka*, *Ötvös Andrea*, *Preisinger Margit*, *Pivny Blanka*, *Pálffy Margit*, *Pretzner Karolin*, *Richmer nővérek*, *Szathmáry Ilonka*, *Szalay Ilonka*, *Szalay Lenke*, *Somogyi Mariska*, *Varjassy Eiza*, *Vajda Olga*, *Záray Margit*.

MULATSÁGOK

Farsangi naptár:

Január 5. A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyelet aradi fiókja társasvacsorája (Pécskai-ut 1.)

Január 10. A magyarországi vöröskereszt lippei fiókegyletének jelmezbálja (József főherceg szálló). — Az aradi hivatalosolgák betegsegélyző és temetkezési-egylet táncvigalma (Kass vendéglő). — Revans-táncestély (Millennium külön terem.)

Január 17. Lutheránus bál (Fehér Kereszt). — Aradgáji önkéntes tűzoltókar táncestélye (Gáji iskola.)

(=) **Revans-táncestély.** A „nehány aradi család“ által karácsony másodnapján a Millennium külön termében rendezett mulatság viszonzásakép az abban résztvett fiatalemberek január 10-én ugyanott revans mulatságot rendeznek.

(=) **Az aradgáji önkéntes tűzoltókar** január hó 17-én, szombaton, az aradgáji községi iskola termében, saját felszerelési alapja javára zárkörű táncestélyt rendez.

(=) **Szilveszter-est Ujszentannán.** Az idei farsang Ujszentannán Szilveszter estjén köszöntött be. A polgári kör az ifjuság közreműködésével a Zimmermann féle vendéglőben sikerült táncvigalmat rendezett, mely csak másnap hajnalban ért véget. A mulatságban a következő hölgyek vettek részt:

Asszonyok: *Adelman Károlyné*, *Bérci Lajosné*, *Gruber Hermanné*, ifj. *Gantner Károlyné*, *Hacker Jakabné*, *Henny Sándorné*, *Hillier Jakabné*, *Hübner Györgyné*, *Kreitler Ferencné*, *Kramer Istvánné*, *Mandl Antalné*, *Novotny Györgyné*. (Tövisgyháza), *Oster Jánosné*, özv. *Pasztercsák Jánosné*, *Rauchbauer Nándorné*, *Roth Lorándné*, *Stieger Ferencné*, *Szkála Józsefné* (Kisjenő), *Varjassy Jánosné*, *Véger Béláné*, *Vass Mátyásné* (Szeged), *Vass Dezsóné*, ifj. *Werner Adolfné*, *Zimmermann Károlyné*.

Leányok. *Adelman Olga*, *Adelman Róza*, *Bérci Etelka* (Arad), *Böhm Rezsín*, *Hacker Eszti*, *Hillier Irma*, *Hönigesz Valéria*, *Kramer Paula*, *Kreitler Mili*, *Novotny Giza* (Tövisgháza), *Pasztercsák Ilonka*, *Pavlovits Margit*, *Stieger Mariska*, *Szabó Aranka*, *Varjassy Aranka*, *Vass Margit* és *Erszike* (Szeged) *Zimmermann Lencsi*.

Transzválba szökött aradmegyei kereskedő.

(Menekülés az adósság elől.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 3.

A bur háboru óta Transzvál sok kalandos természetű embert csábított magába; de sokan mentek oda azok közül is, kiknek nem lévén itthon rendben a szénájuk, el kellett tűnniök.

Schwarz Samu aradmegyei *gurahonci* kereskedő is Transzválba választotta újabb hazájául, hogy szorongató adósságai elől megmeneküljön, s most megszökött. Eitünésének részletei a következők:

Munk Mór és társai, továbbá *Landauer Ignác* budapesti bejegyzett cégek csödkérvényt adtak be az aradi törvényszékhez *Schwarz Samu* ellen.

*Schwarz*nak ugyanis 1168 korona 63 filléryi váltó-tartozása volt a két céggel szemben. Midőn ezek pénzüket sehogyan sem tudták megkapni, végrehajtást kértek a gurahonci kereskedő ellen. A végrehajtás azonban sikertelen maradt, azon ok miatt, hogy *Schwarz*nál nem találtak foglalni valót.

Erre a hitelezők csödtöt kértek ellene, s ezt az aradi törvényszék a napokban el is rendelte. Időközben azonban, mint egy gurahonci községi bizonyítvány mondja, *Schwarz Samu* itt hagyta Gurahoncot, hitelezőit, minden gondját, s megszökött Transzválba.

Hogy oda jutott-e tényleg, vagy merre jár, arról semmi hír sincs.

A szász udvar botránya.

(A meginterjuvált szökevény.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 3.

Közöltünk már néhány részletet abból a minden ízében érdekes beszélgetésből, melyet a bécsi „Zeit“ munkatársa folytatott *Lujza* szász trónörökösnével.

A beszélgetés a maga teljességében így folyt le:

A *Zeit* tudósítója Montreuxról, ahol *Lipót Ferdinánd* elpanaszolta neki élete történetét, Genfbe utazott, hogy *Lujza* trónörökösnével is beszélhessen. A genfi találkozó alkalmával maga a főherceg figyelmeztette az újságíró, hogy mielőtt a trónörökösné fogadja, előbb *Gironnak* kell bemutatkoznia, aki majd szemügyre veszi, mielőtt a trónörökösné elé vezetné s így történt. *Giron* fogadta először, akinek ugyancsak sok dolga van mostanában. Egész nap szaladgál fel és alá a lépcsőkön, a fogadó előcsarnokában fogadja az újságírókat a lépcsőkön, az ajtó előtt, szalad a portáshoz, viszi a leveleket, hogy adják a postára s elhozza azokat, amelyek jöttek.

A krakéler nyelvmester.

Giron karsu, magas, keskeny vállu és elegáns külsejű ember. Nem olyan, mint valami előkelő angol, inkább az izléses francia, de még inkább a bécsi gigerlihez hasonló.

— Kissé elragadtatta magát *Giron* ur és erős szavakat használt a szász trónörökös ellen. Ilyet s ilyesmit nem szoktak nyilvánosan mondani, — így kezdte a beszélgetést az újságíró *Gironnal*.

— Nem, óh nem — felelte szelíd hangján *Giron*. — Vigyázok én magamra s nem vagyok tapintatlan. Végre is a szászok beszélnek most minden rosszat felőlem.

— Ez nagyon természetes is. Ön ugyan csak megadta nekik.

— Mit akarnak tőlem? Mi szeretjük egymást, én és a hercegnő, ő szerelem nélkül ment férjhez s így az embereknek nincs okuk csodálkozni. Az emberek azonban most azt mondják, hogy én önző okokból cselekedtem. Ha pénzt akartam volna, más uton jártam volna.

— A trónörökösné sokkal rosszabb helyzetben van, mint ön.

— Miért? — kérdezte *Giron* egész naívu.

— A férfinék, bárhogy végződjék is a dolog, a szerelmi affér sokat nem árthat. A trónörökösné mindent eljátszott, királyné lett volna és Szászországban szerettek.

— Szerették?

— Még most is szeretik. Egyszerűen imádják. A posta naponként egész csomó levelet hoz, amelyben az emberek rokonszenvüket fejezik ki és szerencsét kívánnak a hercegnőnek. Igazán megható.

Neki az asszony semmi!

Giron egyszerre felugrott.

— Menjünk, a hercegnő vár reánk.

Lementek az első emeletre.

A trónörökösné gyors lépésekkel jött be a szalonba. Kicsi, alacsony asszony, csodálatos szemekkel. Ezeket a nagy, villámló, nevető szemeket látja az ember először. Keskeny, kissé lesóványodott arca jelenlegi állapotának nyomait mutatja. Nem tud beszélni anélkül, hogy ne mosolyogna és ha beszél, ajkai mögül ki-villog csodálatosan szép fogsora. S dacára, hogy egész alakján az anyaság ömlik el, mégis valami lányos gyöngédség ragyog le arcáról. Ez hát az az asszony, aki Szászország, Ausztria és Toscana hatalmával szembeszáll.

— Tehát csakugyan *Giron* és egyedül ő az oka annak, hogy királyi fenséged megszökött? Csak az ő iránta való szerelem és semmi egyéb?

Giron mellette ül és meglátszik rajta, hogy feszülten várja a feleletet. A trónörökösné pedig felel neki szemének egy pillantásával, mi mindent elmond.

Aztán az újságíró felé fordul.

— Többször akartam már menekülni és régen kinezott az az érzés, hogy a föld bármely zugában jobb dolgom volna, mint az udvarnál. De ki tudja, hogy nélküle valaha is megszöktem volna-e.

— *Lipót* fivérem tudja, hányszor foglalkoztam ezzel a gondolattal. Tudja, mennyit szenvedtem *Drezdában*. Gyakran volt nálam, hogy megnyugtasson. Most azt vetik a szemére, hogy ő csábított a szökésre. De ez nem igaz, ő csak azt tudta, hogy hiába akart volna engem megakadályozni, ezért kísért el s az első órákban segítségemre volt. Neki örökre hálás leszek ezért. És hogyha valaha megbánnám, hogy ezt tettem, ámbár ezt nem hiszem, — s itt ismét leirhatatlan gyöngédséggel néz *Gironra*, — de ha mégis . . . de nem . . . Es akkor sem érhetné *Lipót*ot szemrehányás, mert amint mondtam, elhatározásom sziklaszilárd volt és *Lipót* nélkül is elmentem volna.

— Igaz, hogy Szászországban bántalmazták?

— Szászországban? Nem! A szász udvarnál igen. Vannak ott emberek, akiknek több hibájuk van, mint a férjemnek, de a férjem sohasem bántott. Kérem, írja meg ezt. A férjem mindig jó volt hozzám, természetesen az ő modorában és ő igazán nem tehet arról, hogy ez a modor sértő és elviselhetlen volt nekem. Gyöngédsége durva volt és teljes fesztelensége kinezott. Hogy megülött volna, nem igaz. Hiszen tudja, hogy az én javamra most mindenféle dolgot kitalálnak, de én nem kérek belőle. En nem akarok senkit vádolni, hogy magamat igazoljam. Amit tettem, — tettem. Punctum. A férjem megcsalt volna engem? Annak, aki őt ismeri, ez még gondolatnak is nevetséges. *Neki az asszony semmi*. Ugy-e *Giron*?

Es *Giron* ráhagyja.

— *Neki az asszony semmi*.

A hol nem szabad nevetni.

A trónörökösné tovább beszél.

— Férjem szereti a vadászatot, szereti a katonaságot s különben is nagyon vallásos. Tudomány, művészet, zene színház, irodalom, ezek az ő veszedelmes területei. Mint a papok neveltje, mindig úgy tekintette az én művészi hajlamaimat, mint valami veszedelmes, bűnös érzést. Én bécsi nő vagyok és végre szabad néha nevetnem is!

— Hát a nevetés is . . .

— Hogy el volt-e tiltva? Bizony olyan házban, ahol a jezsuiták korlátlanul parancsolnak, nem szabad kinevetni, különösen olyan dolgot nem, amely az én szememben nevetséges.

— De mégsem ezért szökött meg?

— Nem! *Hanem szerencsétlen házasságom miatt*. Igen én szerencsétlenül mentem férjhez. Ugy-e nem kell a férjnek megverni a nejét, hogy a házasság szerencsétlen legyen? No lássa. Olyan asszonynak, mint én vagyok, szeretnie kell az urát. Olyan asszony, mint én, szerelem nélkül nem élhet, mert különben az élete huzog, tarthatatlan és céltalan. Nekünk, hercegnőknek komandószóra kell férjhez mennünk.

— De azt csak elismeri, hogy férje szerette?

— Nem mondom, hogy nem. Szögletes ember volt, durva, ügyetlen, nem hozzám való, de derék jó ember és kétségtelen, hogy még ma is szeret.

A tudósító erre a trónörökösné gyermekeit hozta szóba, mire szemében azonnal könnyek jelentek meg.

— Nem szerezhett volna-e más kibuvót, kérdezte a tudósító. Nem kellene itt lennie Genfben.

— Oh! Mit lehetett volna tennem?

— Higyje el királyi fenség, mi közönséges emberek sem lehetünk szívünk szerint boldogok. Az élet minket is kompromisszumokra készítet. Az olyan szép asszony, mint ön, lényének varázsával, a drezdai udvarnál alattvalójává tehetett volna mindenkit, kedvence lehetett volna az egész királyi családnak, szellemével, nagyobb eszével leigázhatta volna mindezeket az embereket és rövidesen ön lett volna a királyné . . .

Harc a születendő gyermekért.

A trónörökösné e szavaknál hevesen közbeszólt.

— Oh! igen! Kezdetben ez volt az én eszmém is. Két-három évig. De keserű harcok és a csalódások végtelen sorozata után, álom nélkül való, könyteit, gyötrelmes éjszakák árán beláttam, hogy ezt az emberfajt nem hódíthatom meg soha. Ezek az emberek merevek és zárkózottak. Sem az, amit az ész mond, sem az, ami a szívhez szól, őket fel nem melegítheti. Férjem hódolt nekem és engedelmeskedett, de ő maga az udvarral szemben gyöngé volt és tehetetlen. Vérébe ment át az engedelmisség s még csak a ceremóniákkal sem volt képes akarát, vagy az enyémet keresztül vinni. Így telt el az idő folytonos ígéretések és csalódások között, míg végre megszakadt a türelmem fonala és így kiáltott fel ő maga is:

— Hiába erőlködünk!

— Leginkább azt vetik királyi fenségednek szemére, hogy gyermekeit elhagyta!

A hercegnő szemei újra megteltek könnyekkel . . . Bizony azt fogják mondani rólam, hogy rossz asszony vagyok, de Isten a tanum, hogy nem cselekedhettem másképpen. A gyermekek? Hát a magunkfajta megtarthatja-e magának a gyermekeit, úgy, ahogy az anya meg akarná tartani . . . Ott vannak a jezsuiták, a katonák, az udvari nevelők, mert ha valaki olyan szabad gondolkodású, mint én vagyok, gondoskodnak arról, hogy az anyai befolyás ne tartson sokáig.

— Hát mi történik ezután?

— Azt nem tudom! Az enyéim nem mozognak, de *Lachenal* ügyvéd majd megmozgatja őket. De most legalább szabad vagyok. És azt akarom, hogy végre békébe hagyjanak. Most már *Giron* asszonynak mondanak, megtesznek egy pikáns, boulevard dráma hősvé. Mondja meg az embereknek, hogy én nem vagyok pikáns és nem vagyok hősnő. Csináljanak rendet s akkor senkinek sem leszek terhére.

— És a gyermek?

A hercegnő elpirult:

— *Ezért a gyermekért küzdeni fogok. Ez a gyermek az enyém és Szászországban senkinek sincs joga ehhez a gyermekhez*. Nem adom oda senkinek. Mi volna a sorsa? Miattam kellene szenvednie. Ennek pedig nem szabad megtörténni soha.

Aradi ingatlanok új kézen.

(A telekkönyv évi kimutatása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 3.

Az aradi törvényszék mint telekkönyvi hatóság ma adta ki évi kimutatását arról a forgalomról, melyet a telekkönyvben, mint nyilvántartási közegben a múlt év folyamán elkönyveltek.

A kimutatásban csakugy hemzsegek a milliók, szomorú jelül annak, hogy a telekkönyv forgalma nagy. Mert nem egészséges állapot az, mikor az ingatlanok csakugy csereberélik a tulajdonost. Végszükség, fizetési képesség oka a legtöbb esetben annak, mikor valaki ingatlant, a legnehézkesebb, a legállandóbb jellegű vagyont ad más kézre.

Másrészt arról tanuskodik, hogy az állam a sok adásvételi illeték, vagyis forgalmi adó utján busás jövedelemhez jut.

Az 1902. évi értékvorgalom, melyet *Martinu* Gábor telekkönyvvezető állított össze statisztikába, 908 adásvételi szerződést mutat fel, mely 3 millió 835,222 korona értékvorgalommal járt.

Árverés után 61 ingatlan jutott más kézre 268,618 korona forgalommal. Örökösödés után 275 ingatlan cserélt gazdát, itt a forgalom egy millió 626,179 korona volt.

Zálogjog bekebelezés 1464 esetben 6 millió 616,657 korona erejéig történt, míg életjáradékot csak 74 korona erejéig jegyezték fel tehérképpen. Igazolt előjegyzés 49 esetben 748,507 korona, végrehajtási zálogjog bekebelezés 339 esetben 212,895 koronáig és hagyaték-átadás alkalmával zálogjog bekebelezés 233 esetben 130,072 koronáig fordult elő.

Zálogjogtörlesztés 1351 esetben két millió 883,988 koronáig, zálogjog előjegyzés 121 esetben 188,169 korona és 1500 dollár erejéig, végrehajtási jog feljegyzés 126 esetben 881,491 koronáig történt.

Engedményt kilenc esetben tettek 22,892 koronáig.

Mindez *polgári birtok*. A kimutatás azonban szól *nemesi birtokokról* is, a hol a forgalom így alakult:

Adás vétel három esetben 150,650 korona értékben, zálogjog bekebelezés három esetben 3 millió 050,000 koronáig és zálogjogtörlesztés négy esetben egy millió 815,580 korona erejéig.

Nincs hibebb tükre a nyomászó gazdasági helyzetnek, az általános pénzsűkségnek és pangásnak, mint ez a kimutatás. Mert míg az ingatlanok megterhelése, így pl. a zálogjog bekebelezése hat és néhány millió koronát, az igazolt előjegyzés csaknem egy milliót, a végrehajtási zálogjog bekebelezés két és néhány milliót mutat fel, addig a zálogjog törlése csak két milliót tud felmutatni.

Minthogy pedig az egyes magángazdaságok a város vagyoni viszonyait is feltüntetik, el lehet mondani, hogy Arad nagyon eladósodott. Hiszen az imént elmúlt évben is csak hét millió korona tiszta adósságot csináltak Aradon.

HIREK

Ottrubay Károly kuriai bíró.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 3.

Az aradi kir. törvényszék elnökének megérdemelt, diszes kitüntetéséről veszünk hírt, a mely az aradi társadalomnak minden részében bizonyára őszinte örömet fog kelteni.

Fővárosi tudósítónk az igazságügyminiszteriumból vett információi alapján je-

lenti, hogy *Ottrubay* Károlyt, az aradi kir. törvényszéki elnököt, jelenlegi állásában való meghagyással, *kuriai bírói címmel és jelleggel ellátott törvényszéki elnökké* nevezi ki a király.

A közel jövőben ugyanis két kuriai bírói címet és jelleget viselő törvényszéki elnök nyugalomba vonul, hír szerint az egyik a *fehértemplomi* a másik a *gyulai* törvényszék elnöke. Az ekként megüresedett kuriai bírói helyekre nevezik ki *Ottrubay* Károlyt, a ki ennek az előléptetésnek sorrendjét elérte és erre az előléptetésre működésénél fogva rászolgált.

Ottrubay Károly a bírói karnak egyik legtehetségesebb, nagy tudású tagja, a ki rendkívül szorgalommal és lelkiismeretességgel vezeti az aradi kir. törvényszék adminisztratív teendőit. A mióta az aradi kir. törvényszék élére került, nagy nehézségekkel kellett megküzdenie, a míg a bíróságot a mai színvonalára emelte, és olyan munkaképessé tette, a mely elismerésre szolgált rá. A törvényszék bírójának elmúlt évi tevékenységéről szóló kimutatás élénken illusztrálja ezt az adatot. *Ottrubay* Károly az aradi társadalomnak köztisztelőben álló, mindenki előtt rokonszenves embere, akinek előléptetése széles körben fog örömet kelteni.

Tolvaj a telefon-fülkében.

— A Pözl-kávéház tolvaja. —

Arad, január 3.

Kalandos lopás történt az éjszaka *Pözl* Miklósnak Szabadság-téri kávéházában. Egy ismeretlen tolvaj elrejtette magát a kávéház helyiségében s annak bezárása után magához vevén a tulajdonos értékes télikabátját, a bezárt ajtót belülről kinyitotta s zsákmányával elmenekült.

A Pözl-kávéház két helyiségből áll, ezek egyike a belső kártya-szoba amelynek szögletében van felállítva egy kis fülkében a telefon-készülék. *Pözl* Miksa, a kávé, ebben a fülkében szokta elhelyezni télikabátját, amely értékes szőrmével bélelt bunda.

A kabát tolvaja az esti órákban belépőzött a telefon-fülkébe s magára burkolva a téli kabátot, ott rejtőzött a kávéház bezártáig. Közben több vendég és a pincér is használta a telefont, a fülkében uralkodó homályban azonban senki sem vette észre a bundába takarózott tolvajt.

A kávéházat éjszaka két órakor bezárták, a lámpákat eloltották s a tulajdonos fölment emeleti lakására. A tolvaj ekkor leakasztotta a téli kabátot, a kávéháznak belülről bezárt Szabadság-téri ajtaját kinyitotta s a bundával megszökött.

Ma reggel, mikor a nappali személyzet az üzletbe jött, ennek a Szabadság-téri ajtaját nyitva találta, gyanús lett a dolog, s rövid vizsgálat után rájöttek a tolvajlásra, melyről a rendőrségnek is jelentést tettek. A tolvajt eddig még nem sikerült megtalálni s azt sem tudják még, hogy nem lopott-e el egyéb értéktárgyat is.

— **Viszály a királyi családban.** Bécsből jelentik a *M. E. L.*-nek, hogy az ottani előkelő körökben napok óta a királyi család kebelében kitört viszályról beszélnek, mely az újévi ceremóniáknál már külsőleg is mutatkozott. A konfliktust *Ferenc Ferdinánd* trónörökös feleségének, *Hohenberg Zsófia* hercegnének a királyi udvarnál való kivételes helyzete idézte elő. Ugyanis a királyi család női tagjai közül az első hely *Ottó* főherceg nejét, *Mária Jozefa* főherceg-

nőt illeti meg, aki tudvalevőleg a szász trónörökös nővére. Ujabban azonban *Ferenc Ferdinánd* trónörökös, aki viszont az uralkodó után foglalja el az első helyet az udvari szertartásoknál, minden alkalommal nejét, *Hohenberg Zsófiát* helyezi előnybe *Mária Jozefa* főhercegnő rovására. Így az újévi alkalmából adott udvari ebéden, melyen mindig csak vérbeli főhercegek és főhercegnők vehetnek részt, az idén először megjelent *Hohenberg Zsófia* hercegnő is és természetesen férje mellett foglalt helyet, a ki viszont a királyhoz ült legközelebb. *Mária Jozefa* főhercegnő *tiltakozott* *Hohenberg Zsófia* megjelenése, de még inkább azon eljárás ellen, hogy a *nem vérbeli hercegnőt az első helyre ültették*. Azt is beszélnek, hogy mióta *Hohenberg Zsófiának* fia született, nem vonul szerényen háttérbe, mint azelőtt, hanem *mindenütt tüntetben megjelen férje karján*. Annyi bizonyos, hogy a kettő között nagy antagonizmus van, melynek elsimítása annál nehezebb, minthogy a király nagyon kedveli *Ferenc Ferdinánd* feleségét és szereti őt maga körül látni.

— **A függetlenségi párt programja** *Kossuth* Ferencnek újévi beszédét, a melyet az előtte tisztelő függetlenségi párti képviselőkhöz intézett, többféleképpen kommentálták. Így különböző magyarázatokra adott alkalmat a beszédnek az a része, melylyel a legközelebb kicsikarható vívmányokról szólt, a melyek megszerezhetők az ország számára az aktuális kérdések terén a párt erőteljes átlásfoglalásával. Miután ezek a vívmányok nem tartoznak a párt ismert elvi álláspontjai közé azt magyarázták ki belőlük, hogy a függetlenségi-párt elhagyja elvi alapját és hogy nem tudni, hogy kihez közeledik jobban: *Széllhez* e vagy *Bánffyhoz*? A mint fővárosi tudósítónk táviratozza, a *Pol. Ért.* erre nézve kérdést intézett *Kossuth* Ferencnek. *Kossuth* kijelentette, hogy újévi beszédével *eszébe se volt a párt hagyományos programján változtatni*. Csupán azt akarta kifejezni, hogy a jelenlegi súlyos helyzetből várható küzdelem révén vívmányokat lehet kicsikarni az ország részére oly téren, a melyek semmiben nincsenek a párt hagyományos progóammjával összefüggésben; mindazonáltal a párt fölhasználja a jelenlegi helyzetet, hogy a programon kívül eső ügyekben is az ország részére hasznot szerezzen.

— **Rossz hírek a királyról.** Bécsből táviratozzák, hogy ma délután Bécsben az a hír terjedt el, hogy a király súlyos beteg. Egyesek tudni vélték, hogy *szélhüvely* érte a királyt. Ezeket a híreket azonban illetékes helyről csakhamar megcáfolták.

— **Az aradi törvényszék új bírái.** Mint ismeretes, a táblai bírót kinevezett *Dániel* László helyébe új törvényszéki bírót neveznek ki az aradi törvényszékhez. A pályázók közül ugyszólván biztos kilátása van az állás elnyerésére *Demokos* László kir. alügyésznek. Ezenkívül, mint most értesülünk, más változás is lesz az aradi bírói karban. *Pogonyi* Nándor törvényszéki albirót a járásbíróshoz helyezik át *Szalay* Béla albiró helyébe, *Szalay* pedig *Pogonyi* helyét foglalja el, s egyben törvényszéki bírót lép elő.

— **Előkelő vendégek az országban.** Budapestről táviratozza tudósítónk: Az állandó országban ma előkelő külföldi vendégei voltak. *Loow* herceg budapesti orosz főkonzul ugyanis bejelentette *Apponyi* Albert gróf képviselőházi elnöknek, hogy családjával és néhány orosz előkelőséggel meglátogatni óhajtja

az új országházat. Apponyi azonnal értesítette a főkonzult, hogy szívesen kalauzolja őket. Ma déli egy órakor a herceg nejével, anyósával, hugával, egy bájos szép szőke orosz hölgygel és két orosz előkelőséggel az országházba jött, a hol Apponyi Albert gróf és Desseuffy Arisztid háznagyfi titkár fogadták és kalauzolták őket. Az oroszok, úgy a nők, mint férfiak a legnagyobb elragadtatás hangján nyilatkoztak az épület és berendezése ének szépsége felett. Végül hálás köszönetüket fejezték ki a kalauzolásért.

— **Ingyen kenyér.** A Szabadság-téri kenyeres-boltban ma is nagy volt a sokadalom. Egymás kezébe adják ott a szegények a kilincset s forró hálát rebegnek a jószívű adakozóknak, kik lehetővé teszik, hogy az éhezők naponta egy-egy darab kenyérhez jussanak. Ma két adomány jött be szerkesztőségünkbe: *Königstorfer* Gusztáv egy fogadásból kifolyólag 5 koronát, *Grünberger* Jenő 1 koronát küldött.

Glück Károly ivén adakoztak: *Verhovay* Gyula (Battonya) 10 kor., *Vass* Mátyás 5 kor., *N. N.* 4 kor., *Bornemissza* Béla (második adomány) 1 kor.

Az *Aradi Közlöny* gyűjtésének mai áladéka a következő:

	korona
<i>Königstorfer</i> Gusztáv	5—
<i>Grünberger</i> Jenő	1—
Összesen:	6—
Legutóbbi kimutatásunk:	2683.08
Eddigi gyűjtésünk összege:	2689.08

— **József főherceg és neje: Klotild** főhercegnő, *Szirma* grófnő udvarhölgy kíséretében, ma este Budapesten át Fiuméba utazott. A főhercegi pár fogadtatásán megjelentek a pályaudvarban: *Klobucsár* altábornagy, *Braun* tábornoki alezredes, *Vécsey* báró százados parancsőtiszt, *Paur* Hugó udvari titkár, *Pavlik* Ferenc rendőr főfelügyelő és *Lachnit* János államfőnök.

— **Zsidó iskolaépület Aradon.** Az aradi zsidó hitközségnek régi terve, hogy elemi iskolái számára, a melyek a zsinagóga épület második emeletén vannak összezsugorítva, megfelelő, díszes iskolaépületet emel. A mint értesülünk, a hitközség előjáróságának legközelebbi ülésén *Deutsch* Bernát elnök indítványt fog tenni, hogy miután a hitközség iskola alapja a 40.000 koronát elérte, ennek felhasználásával iskolaépületet emeljenek, a melyben egyúttal egy fiók-imaház is elhelyezést nyerne. Hír szerint az iskola céljaira a Nádor Szálló telkének az Erzsébet királyné körút felől való részét akarják megvenni.

— **A pápa a párbaj ellen.** Mint egy római távirat jelenti, a pápa egy nagy enciklikán dolgozik, melyet a párbaj ellen készülni kiadni. Az enciklikát meg fogja küldeni az összes keresztény államok kormányainak s megkéri őket, hogy vessenek véget a párbajozásnak, mint a középkorból visszamaradt barbár szokásnak.

— **Új hivatalnok az Osztrák Magyar Bankban.** Az Osztrák Magyar Bank főtanácsa a bécsi központból *Mály* János hivatalnokot Aradra helyezte át.

— **Házasság.** *Masztig* Emil városi segéd-tiszt ma délelőtt kötött házasságot az aradi anyakönyvi hivatalban *Kiss* Klotild Ida kisaszszonnyal, néhai *Kiss* István volt aradi gyógyszerész özvegyének leányával. Tanúk voltak az esketésnél: *Dániel* Kálmán városi közgyám és dr. *Feletár* Nándor vingai ügyvéd.

— **A szőlősgazdák baja.** Az arad-hegyaljai szőlősgazdák panaszkodnak, mert oltvány iránti szükségleteiket az állami szőlőtelepekről nem

fedezhetik. A szőlősgazdák a tél folyamán végeztek a rigolozási munkálatokat s oltvány iránti szükségleteiket annak idején bejelentették a szőlészeti felügyelőnél, *Szilvássy* Géza ménesi m. kir. vincejár-iskolai igazgatónál. Onnan most azon választ nyerték, hogy szőlőoltványt a megrendeltnél jóval kevesebbet, vagy éppen nem kaphatnak. Ennek oka abban keresendő, hogy a földmivelésügyi miniszter az oltványok nagy részét lefoglalta. Már most a szőlősgazdákknak nincs mit tenni, mint vagy más-hova, magán-oltványtermelőhöz fordulni, vagy pedig várni, ami egy évi veszteséget jelent. Így történt ez a múlt évben is, hogy a miniszter az oltványokat lefoglaltatta, s május közepén a felesleget a telepek rendelkezésére bocsátotta. Eladni akkor már nem tudták, s így beiskolázták. Sokkal idősebb volna pedig a szőlősgazdák oltvány iránti igényeit most kielégíteni, nehogy oltvány nélkül maradjanak, s a megmaradt fölösleg ismét beiskoláztassék. A szőlősgazdák különben a miniszterhez óhajtának fordulni oltvány beszerzés iránti kérényeikkel.

— **A beteg szász király.** *Drezdából* jelenti a táviró: Ellenkező hírekkel szemben konstatálják, hogy *György* király állapota tegnap este nem volt rosszabb, mint azelőtt. A láz gyöngébb volt, mint este lenni szokott. Tény az, hogy a beteg állapota magas koránál fogva és az utolsó hetek lelki izgalmai következtében nagyon komoly.

— **Szerbia fegyverkezik.** Egy belgrádi távirat Szerbia fegyverkezéséről ad hírt. A szerb kormány két millió franknyi költséget rendelt meg külföldi gyárakban. Hogy a kormánynak mi ezzel a célja, nem jelzi a táviró.

— **Alhir a szerb patriarcháról.** *Karlócáról* jelentik a Magyar Távirati Irodának: Az érseki titkári iroda a patriarcha állapotáról terjesztett hírekkel szemben kijelenti, hogy *Brankovics* György patriarka a legjobb egészségnek örvend és tegnap délután 4 órakor elnökölt a szerb főgimnáziumi patronátus ülésén.

— **Kérelem a könyörületes szívekhez.** A szegények száma — a szokatlanul zord időjárás, a néhány év óta folyton dráguló élelmiszerek, lakás és más egyéb szükségletek nehéz beszerzése által — folyton gyarapszik és mind nagyobb arányban üti fel sátorát a nyomor, melynek ellensúlyozása a jótékony egyletek kötelessége. Az aradi izr. jót. nőegylet minden tőle telhetőt elkövet, hogy az inségen enyhítsen, de mivel már néhány év óta jótékonycélú előadást, gyűjtést, vagy más efféle nem rendezett, — nehogy a kegyes aradi közönség bizonyos erkölcsi kötelességérzettel indítva kénytelen legyen az amugy is sok oldalról igénybe vett áldozatkészsége folyton talán sokszor erején felül is jótékonyt gyarapítani, — végre elhatározta, hogy a humanus aradi közönség támogatását kéri, a midőn már alig áll az egylet tehetségében, hogy a szegényeknek a rendszeres havi segélyt kiutalványoztassa. A mi jó és minden nemeseért lelkesedni tudó közönségünkhez fordulunk most évek után, mely idő alatt nem terheltek nem zaklattuk semmiféle bazárok, estélyek rendezése által és így reméljük, nem vagyunk szerénytelenek, ha szegényeinkért, kiknek nem telik pénz lakásra, fára és eledelre, esdő szavunkat küldjük azokhoz, a kik egy kis jóakarattal sokakat menthetnek meg a végelzüléstől és éhenhalástól. Egyletünk az idén gyűjtést rendez, hogy kiki saját belátása és tehetsége szerint áldozzon a jótékonyt oltárán' e végből megbizva lelkes és fáradhatatlan védasszonyait, hogy ismert kegyes adakozó embertársainkhoz személyesen elfáradjanak. A nemeslelkű közönséget egyben megnyugtattuk, t. i. intézkedés történt arra nézve, hogy egy család csupán csak egyfelől legyen adakozásra felszólítva és semmi esetben sem fog az az eset megtörténhetni, hogy bárki is többek által zaklattassék. Bizunk és reméljük, hogy a midőn oly körültekintéssel és

szerényen fordulunk a mi adakozó és áldozatkész közönségünkhöz — a kérést hölgyek nemes célú, de fáradságos és nehéz munkáját a jöndulatu és nagylelkű közönség szíves ártfogásával és kegyes áldozatkészségével eredményre juttatja. A szíves adományokat előre is hálással köszöni és később hirtapilag nyugtázza az izr. jót. nőegylet nevében *Neuman-Fürst* Mária elnök.

— **Félbemaradt egyesület.** A napokban egyesek értekezletet hívtak össze, a melynek célja az volt, hogy Aradon *magántisztviselők egyesületét* alapítsanak. Az értekezletnek azonban nem lett eredménye, részint mert azon a meghívottak nagyon csekély számmal jelentek meg, részint mert úgy találták, hogy a már meglévő kereskedelmi egyesületekben a magántisztviselők érdekei is kellőképp megnyilatkozhatnak és érvényesülhetnek.

— **Az aradi rendőrség tanulmányozása.** *Zsivanovits* Mihály, a temesvári rendőrség főkapitányi fogalmazója ma Aradon időzött s itt a délelőtti folyamán a temesvári rendőrség újjászervezése érdekében tanulmányozta az aradi rendőrkapitányi hivatal ügykezelését, beosztási rendjét és szolgálati szabályzatait.

— **Élet, halál, házasság.** Az aradi anyakönyvi hivatal érdekes statisztikát állított össze az elmúlt évről. E szerint Arad város területén 1901. évben 1857, 1902. évben 1892 volt a születések száma. A fogyatkozás 25, míg a halálozások száma 1901-ben 1178, 1902-ben pedig 1272, a szaporodás 98 volt. Az anyakönyvi hivatal „rózsaszínű” statisztikája is többletet mutat a most lefolyt évre. Míg 1901-ben 393, addig 1902-ben 420 pár állott az anyakönyvvezető elé, hogy magára öltse Hymen rózsálcáit. Az utóbbi évben 27-el több volt a házasságok száma.

— **Január hónap időjárása.** Azok után az abnormis jelenségek után, amikkel a tél folyamán már annyiszor találkoztunk, igazán kíváncsian várhatjuk hogy milyen idő köve kezis ránk ezután. *Falb* tanár a lecsapódások tekintetében január havát három részre osztja föl. Az első harmad, az első napok kivételével, meglehetősen száraz. Havazások azonban lesznek. A második harmadban kiterjedt és bőséges lecsapódások következnek, kevés vagy semmi havazással. A harmadik harmad ismét száraz, bőséges havazással. A hőmérséklet a harmadik harmadban jóval a normálison fölül emelkedik, az elsőben valamivel alacsonyabb, bár az évszakhoz viszonyítva mégis elég magas. A harmadik harmadban ellenben nagyon hideg lesz.

— **Eljegyzés.** *Klein* Károly, a bécsi H. Sternberg cég képviselője eljegyezte *Hahn* Jusztin fővárosi tanítónő és jeles írónőt.

— **Az új csongrádi plébános.** A *Hegyi* Antal szőkésével elárvult csongrádi plébánia, amelyet a váci püspök rendeletéből ideiglenesen *Medveky* Jenő h. plébános gondozott, végre gazdát kapott. *Csáky* Károly gróf váci püspök ugyanis ma *Borúszky* József, pápai kamarást, toalmási plébánost helyezte Csongrádra plébánosnak.

— **Vashid a Petőfi-utcában.** A tavaszra érdekes külsővel bíró új épület fogja emelni a Petőfi-utca szépségét. A könyök-utca sarkán levő Boross-féle földszintes ház helyére, amely most lebontás alatt van, emeletes épületet állít *Andrényi* Károly, a Petőfi- és Könyök-utcák nyugoti sarkán levő emeletes épület tulajdonosa. A két ház emeletét *vashid* fogja öszekötni.

— **Pasztit a vörheny.** *Berzovai* tudósítónk jelenti, hogy a községben körülbelül két hó óta pusztít a vörheny. Eddig több mint ötven gyermek fekszik betegségek, a baloták száma pedig a huszat meghaladja. A hatóság, mely a törvénytábla óvintézkedéseket legnagyobb energiával teljesíti nem képes utját állni a még mindig rohamosan terjedő járványnak.

— **Munkás előadás Ujtelepen.** A nemzeti szövetség munkásképző osztálya az Ujtelepi Erzsébet utcai leányiskolában szórakoztató előadást rendez, melyre a t. közönséget meghívja. A tárgyszorozat a következő: 1. Az aradi Egylet énekei *Schleifer* Antal karnagy, vezetőse alatt. 2. Az ipar történetéből. Felolvassa *Edvi*

Illés László kamarai titkár. 8. Szavalt, előadja *Janauschek* Ferenc. 4. A Dalegyet éneke. Az előadás délután három órakor kezdődik, a belépés díjtalan.

— **Sorsbuzás.** Az aradi hadkötelesek sorsbuzása, mint ezt a város mai ülésén elhatározta, január 12-én reggel 9 órakor veszi kezdetét a városháza földszinti kistermében.

— **Kardpárbaj a megyében.** *Pankotáról* jelentő tudósítók: *Hirsch* J. ujszentannai joghallgató és ifj. *Varjassy* János ugyanottani bölcsészethallgató a pankotai „Fehér Kereszt” szálló egyik helyiségében újév napján kardpárbajt vívtak, a melyben *Varjassy* kapott a karján jelentéktelen sérülést. A párbaj oka ismeretlen.

— **Farkasok pusztítása a radnai járásban.** A radnai járás területén a két hét előtti hideg napok alatt néhány éhes farkas rettentő pusztítást vitt véghez. A radnai szolgabírói hivatal intézkedéseket tett a veszedelmes fenevadak pusztításának megállítására s erről jelentést tett az alispánnak.

— **Uj gazdasági tudósító.** A földmivélségi miniszter *Szalay* Imre világi lakost kinevezte gazdasági tudósítónak.

— **A legszorgalmasabb adóvégrehajtók.** *Farkas* Győző kir. pénzügyigazgató árt *Aradváros* tanácsához, azt kérve ettől, jelölje ki a város a legszorgalmasabb adóvégrehajtóit, hogy ezeket megjutalmazás végett a pénzügyminiszteriumhoz előterjessze. A tanács első helyen *Strasser* Károlyt, második helyen *Najmányi* Imre adóvégrehajtókat jelölte ki a megjutalmazásra.

— **Pénzkiosztás Mikalakan.** Ma osztották ki Mikalaka községben azt a kétszáz koronát, melyet *Urdán* Iván főispán adományozott a község előjáróságának, mikor *Kozma* György bírónak átadta a királytól kapott érdemkeresztet. Negyvenkilené mikalakai szegény részesült a jótékonyásban s a kiosztás ünnepélyességgel, az előjáróság és a községi képviselőtestület jelenlétében folyt le. A kiosztást *Balogh* Zoltán községi jegyző végezte.

— **A kadét kardafférja.** Bécs-Ujhelyről jelentik: Kissé ittas állapotban jelent meg tegnap a Terézianum egyik harmadéves katonai növendéke egy vendéglőben. Több bécs-ujhelyi tekintélyes polgár ült már az egyik asztalnál, mikor a szomszédos asztal mellé leült a fiatal kadét és kihívó magaviseletével, bele próbált kötni a békés emberekbe. A polgárok ügyet sem vetettek reá, mire a kis katonajelölt mindinkább vérszemet kapott s végül hosszú, tiszt kardját kirántva, fenyegetőleg hadonászott a békés társaság körül. Hiába csillapították maguk, a megtámadott polgárok, a kadét egyre dühösebben kaszabolgatott a levegőben, mignem a társaság rárontott és elvette kardját. A kardot szét-törték. Ekkor a fiu szó nélkül elhagyta a termet. A botrány nagy feltűnést keltett. Arról beszélnek, hogy ezek után alighanem elveszik majd a hadapródoktól a hosszú kardot, melylyel pedig csak nemrég örvendeztették meg őket.

— **Állami kedvezmény egy ipartelepnek.** A kereskedelemügyi miniszter a „Borossebesi márványfejtő és megmunkáló ipartelep” részére, állami kedvezményeket engedélyezett.

— **Csehek és morvák.** Bécsből táviratozzák: Ma délután ült össze a miniszterelnökség épületében a csehországi és morvaországi vitás nemzetiségű szabályozására alakult bizottság. Az ülésen részt vett *Körber* osztrák miniszterelnök több miniszterrel. *Körber* hosszabb beszéddel nyitotta meg a tanácskozásokat, a mely ezután hozzáfogott a függő kérdések letárgyalásához.

— **Elkészve érkezett kitüntetés.** A király *Szabó* Józsefnek, a bismarckmezei szabadalmi párt alelnökének, a gazdasági egyesület elnökének és utódainak „pernyesi” előnévvel magyar nemességet adományozott. Az értesítés csütörtökön érkezett meg *Beöthy* főispánhoz, de elkészve, mert *Szabó* már ravatalon fektült. A főispán a családdal közölte a hírt. Az elhunyt családjánál részvétüket fejezték ki: *Darányi* Ignác földmivélségi miniszter és gróf *Tisza* István.

— **Sikkasztó bölcsész-doktor.** Bécsből táviratozzák: Az itteni rendőrség a zürichi hatóságok megkeresésére ma letartóztatta *Ney* Adolf bölcsész-doktort, a ki bevallotta, hogy Zürichben 1078 frank értékű könyvet sikkasztott s azután megszökött.

— **Kardpárbaj.** Budapesti tudósítók távirati jelentése szerint ma délután a fővárosi Víznyelvi vívóteremben kardpárbaj folyt le *Fodor* Ignác gyári képviselő és *Fest* László tanárjelölt között, melyben *Fest* a fején megsült meg.

— **Nyolc ember vízbeulása.** Nagy szerencsétlenség történt tegnapelőtt reggel Szanda község közelében a Tisza folyón. Mint tudósítók jelentik, nyolc ember lelte halálát a Tiszában. A tószegi hetivásárra akartak többen átmenni, de Tószegre csak a Tiszán át lehet jutni. Bárha még zajlott a jég, mégis csolnakra ültek. Az átkelés veszedelmes volt s emiatt többen vissza is tértek, de *Bicsek* András, *Csűr* Mihály, *Kabos* Béni és felesége, *Bodor* Mihályné, *Sebők* Márton, *Kocsis* István és *Vöneki* Pál tovább eveztek. Egy ideig szerencsésen haladtak, mert a part közelében csak gyenge jégtáblák usztak, amit könnyen eltasztottak, a mikor már azt hitték, hogy túl vannak a veszélyen, egy hatalmas jégtábla alá kerültek. A bentülők egy ideig erős küzdelmet fejtettek ki a jég eltávolításán, de a nagy küzdelemben a csolnak hirtelen felbillent és a nyolc utas a víz alá merült. Mielőtt felszínre juthattak volna, a nagy jégtábla elnyomta őket. A szerencsétlenségnek több szandai ember volt a szemtanúja, akik a partról nézték végig a küzdelmet, anélkül, hogy segítséget nyújthattak volna, mivel a közelben más csolnak nem volt. A szerencsétlenül járt emberek valamenyien családostak voltak s eddig egyet sikerült közülök kifogni.

— **Utimesteri kinevezés.** *Urdán* Iván, Arad megye főispánja, *Varga* Jánost pécsi utimesterré nevezte ki.

— **A mácsai éjjeli őr.** Az aradmegyei *Mácsa* község képviselőtestülete december hó 27-én éjjeli őr választásra ült össze. Az állásra igen sok pályázó jelentkezett, ezek között a régi bakter is. *Ranta* Juon. Jelölés közben szólásra jelentkezett *Bota* Gligor községi képviselő, aki tiltakozott a *Ranta* jelölése és megválasztása ellen, azt hozta fel okul, hogy a faluban történt éjszakai betörések, lopások és bűntettek mind annak tudtával történtek s hogy az éjjeli őr cinkostársa a mácsai lókötőknek. *Ranta* Juon ilyenformán elesett a bakteri méltóságtól, *Bota* Gligort ellenben ragalmazás és becsületsértés miatt az aradi járásbírósnál följelentette.

— **Halálozás.** A második kerületi jótékony fillér-asztaltársaság elnöksége felkéri tagjait, hogy f. évi január hó 4-én d. u. 2 órakor *Cserman* Antal tagtársnak a végtisztesség megadása végett a hivatalos helyiségben megjelenni sziveskedjenek. A temetésre zászló alatt történik a kivonulás.

— **A névtelen levél áldozata.** Egy fiatal hadnagnak tragikus sorsa fordult jóra a napokban egy bírói ítélet kapcsán. Ezelőtt két esztendővel történt, hogy az „Iren” nevű német hajó kapitánya sértő tartalmu névtelen levelet kapott. A gyanu *Gehle* hadnagyra esett, a vizsgálatot ellene megindították és mert két irászakértő megállapította, hogy a levél írása a *Gehle* írásával azonos, a hadnagyot rangjától megfosztották és másfél esztendőre börtönre ítélték. A boldogtalan ember, aki folyton hangoztatta az ártatlanságát, nem tudott belenyugodni a sorsába. Tíz hónapja ült már a börtönben, amikor a családjának sikerült kivinnie, hogy ügyében új vizsgálatot és új tárgyalást rendeljen el ezen a Kölnben megtartott tárgyaláson azután *Grabow* Berlin iskolatanácsos, irászakértő kijelentette, hogy az a névtelen levél nem a *Gehle* írása. Erre a hadbírósnak felmentette *Gehle*-t, elrendelte, hogy a rangja visszaadassék, úgy, hogy a megkínzott ember már unformisban hagyta el a fogházat, amelynek a kapujában a

csapata tisztelegve üdvözölte. Azt hiszik, hogy a hadnagyot már legközelebb előléptetik.

— **Magyar név.** *Krausz* Rezső gyulafehérvári illetőségű aradi lakos vezetéknévét belügyminiszteri engedéllyel „Vetlányi”-re változtatta.

— **Kárba vesztett fáradságom.** Budapestről jelentő tudósítók: *Glöcker* György 57 éves magánhivatalnok az éjszaka az Erzsébet-téren halántékon lőtte magát. A mentők bevitték a Rókus-kórházba, ahol nemsokára meghalt. Hátrahagyott levelében a következőket írja:

— Kárba vesztett fáradságom, munkát nem kaptam . . .

— **A magyar szén.** A belügyminiszter a magyar szén fogyasztása érdekében leiratot intézett a törvényhatóságokhoz. Ebben a leiratban a miniszter föl hívja a törvényhatóságok figyelmét arra, hogy a porosz közbányatulajdonosok a porosz szénét árusító magyar kereskedőktől kötelezvényt kérnek arra, hogy más, mint porosz szénét nem árusítsanak. Kijelenti a miniszter, hogy ebben az ügyben a megtorlás és intézkedés jogát a törvényhatóságokra bizza. De éppen azért azt sem tartja összeegyeztethetőnek, hogy a törvényhatóságok pályázati feltételeiben porosz szénét kívánják.

— **Öld meg!** Ez volt a jelszó ahoz a szörnyű vérontáshoz, amelyet a napokban követett el két dohánycsempész Csány községben. *Ritók* András és *Csury* Mihály dohánycsempészeket a múlt hetekben följelentette valaki a pénzügyőrségnél, hogy csempészték dohányt tartanak a házuknál. A pénzügyőrök éjnek idején meglepték a két csempészt s találtak is 150 kilogramm szűz dohányt, amiért most már aligha el nem adják a csempészek házaikat. *Ritók* és *Csury* tudták, hogy csak valami besugó árulhatta el őket és alapos gyanújuk támadt *Pecze* Bálintra, aki haragosuk volt. A két csempész tehát elhatározta, hogy boszút áll *Pecze*-n. Vasárnap délután a kocsmában ivott *Ritók* és *Csury*. Este 7 óra után, amikor a beszédett itál felhevítette őket, elindultak *Pecze*-hez, hogy majd kérdőre vonják, *Pecze* éppen az asztalnál ült családjával, amikor *Ritók* rákiáltott: „Öld meg!” hatalmas dőfessel mellbe szurta *Pecze*-t. Ezután a két gyilkos *Pecze* feleségének eszt s ezt is annyira összeszurkálták, hogy eszméletlenül terült el a földön. De még ezzel sem elégedtek meg, hanem *Ritók* felkapta a *Pecze* két éves kis gyermekét s ezt oly erővel vágta a földhöz, hogy a koponyája darabokra tört. A lármára összefutott szomszédok csak nagynehezen tudták a két gyilkost legyűrni, akiket azután átadták a csendőrségnek. A *Pecze* családból csak egy nyolc éves fiu maradt élve, aki a vérengzés alatt elmenekült.

— **Öngyilkos huszárkáplár.** Nagyváradon a Vilmos huszárezred kaszárnyájában öngyilkosság történt. *Stadler* Károly káplár ölte meg magát s így szerzett emlékeztetes ujesztendőt a kaszárnya népének. A délceg huszárgyerek Szilveszter napján jött haza szabadságáról, melyet a szüleinél töltött. Otthon aztán az a szomorúság várt rája, hogy a kedvese, egy szobacica máshoz pártolt tőle. Hívtá, csábította mézes szóval. kétségbeesett fenyegetőzéssel a lányt, aki azonban hallani se akart róla, hogy visszatérjen a huszárhoz. A csapodár lánynak ez a hűtlensége nagyon megrendítette a családott szerelmest, aki újév reggelén a karabélyával szíven lőtte magát s szörnyen halt. A szerencsétlen véget ért huszárt tegnap temették el a helyőrségi kórházból.

— **Milliomosok küzdelme.** Történt nemrégiben, hogy *Henry Clay Frick*, pittsburgi milliárdos összeveszett sok esztendő óta legjobb barátjával és üzlettársával, *Andrew Carnegie*-vel. Az összeveszésből pör és egyéb kellemetlenség származott, kivált *Frick*-re nézve, akit a bíróság el is marasztalt. *Frick* szörnyű bosszúra határozta el magát s bosszúának módja elég szokatlan: t. i. abban áll, hogy *Carnegie*-t, aki a világ egyik legjótékonyabb embere, jótékonyágában és adakozásában tulszárnyaloi igyekszik. *Carnegie* egyszerű kórházat épített. *Frick* megvásárolta a kórház körül elvonuló összes telkeket és olyan rengeteg kórházat épített rajta, hogy az most terjedelmével is, pazar berendezésével is agyonnyomja a régit. Nemrégiben 25 millió koronát ajánlott fel *Carnegie* Pittsburg városának műgyetem építésére, ha a város is ugyanakkora összeggel járul az építési tőkéhez. Alig vette hírt *Frick* ennek az ajánlatnak, nyomban ajánkozott reá, hogy

a város hozzájárulása nélkül is kész főiskolát, a Carnegie tervezeténél sokkal drágábbat és tökéletesebb felzerelésűt építtetni. Így kedélyeskedik egymással a két milliárdos és vetélkedésüknek hasznát Pittsburg városa látja.

— **Birtokcsere.** Szecsanszky Zsika és neje Iszakov Zsófia eladják az aradi 4840. sz. tjkvben felvett 4 hold 60 □-öt szántót 2000 koronáért Ivánov Mianak. — Szecsanszky Zsika átadja az aradi 4386. sz. tjkvben felvett Gájttemplom-utcai 25. sz. házat és az aradi 5419. sz. tjkvben felvett 2 lánccs földet fia Szecsanszky Mihályra. — Kiskoru Szecsanszky Danicza és Ilona eladják az aradi 3121. sz. tjkvben felvett Orovil-utcai 6. sz. házból az őket illető részt 833 kor. 32 fillérért Szecsanszky Szávanak. — Novák Jektáné Putits Mária eladja az aradi 2581. sz. tjkvben felvett Tehén-utcai 2. sz. házat Simon György és neje Novák Ilonának 1200 koronáért. — Berzován Milka Posta Györgyné elad az aradi 3125. sz. tjkvben felvett ingatlanból 5365 □-öt a rajta levő házzal 300 koronáért Zsivanyev Simonnak. — Laza István eladja az aradi 2791., 5246., 3416., 5930. és 3417. sz. tjkvekben felvett ingatlanokat 10000 koronáért Laza János és neje Zabos Katalinnak. — Pichler János és neje Wagner Anna eladják az aradi 5100. sz. tjkvben felvett Virág-utcai üres telket 568 koronáért Szücs Mihálynak.

— **Agyonlőtt községi bíró.** Lucska községben gyilkosság történt mely nagy izgatottsággal tartja a községi lakosait. Lucskán az elmúlt héten volt a bíróválasztás, mely alkalommal két erős párt állott egymással szemben. Az egyik párt a volt bíró Kántor Illést akarta ismét a bírói székbe ültetni, a másik párt pedig Simon Balázst jelölte. A választás eredménye az lett, hogy Simon Balázst választották meg bírónak, akinek január elsején kellett volna elfoglalni a bírói széket, Simon azonban már nem érte meg a székfoglalóját, mert Szilveszter estéjén az ablakon keresztül agyonlőtték. Az említett este Simonnak az ő párthiveiből több vendége volt. Vig poharozás közt folyt a beszélgetés és Simon éppen beszédet akart mondani, amikor pohárral a kezében az asztal mellett felállott. Ebben a pillanatban lövés dördült el az utcán és Simon Balázs mellett találva lebukott. A vendégek rögtön kifutottak az utcára, de a tettesnek akkor már nyoma veszett. Simon rövid kintlévél után meghalt. A csendőrség erélyes nyomozása folytán sikerült a tettest Raskó Márkus kisbíró személyében kideríteni. Raskó ugyanis rokona volt a bírónak s állítólag a választás után úgy nyilatkozott, hogy Simon még sem lesz lucskai bíró. Az a gyanu merült fel, hogy Raskót felbérelték a gyilkosságra, ezt azonban a gyilkos tagadja. Raskót letartóztatták.

— **Megtalált oklevél.** Bullo Mihály aradi géplaka ossegéd oklevelét, melyet az aradi munkakiállítás nyert, elvesztette. Tulajdonosa a megtalált oklevelet átveheti Zombori Béla Forray-utcai fodrásznál.

— **Jótékonyosság.** Az elmúlt héten a következő nemeslelkű emberbarátok voltak szivesek a népkönyha javára adományokat küldeni: Spitzer Ignác és dr. Rosenberg Miksa urak 20—20 kr-nát, Fischer Irén, dr. Schusztér Henrikné, Tenner Józsefné, dr. Mittler Izidorné, Ohrenstein Simonné, Goldsmidt Sándorné, Kohn Zsigmondné, dr. Tolnai Jánosné, Deutschné-Lustig Adél urhölgyek 10—10 koronát, Pick Ernőné 8 kr-nát. Jegyekért 2 korona. Stern Vilmos ur boldogult Werner Ferenc ravatalára szánt koszorú megváltása címén 10 koronát, Roth Henrikné urnő 2 zsák krumplit, Kremmer Józsefné urnő 12 kgr. cukrot, 10 kgr. kölest, 10 kgr. rizst, 10 kgr. sót, 23 kgr. lencsét, 10 kgr. borsót, 25 kgr. babot, 30 kgr. lisztet, 3 kgr. mazsolát. A kegyes adakozók fogadják hálás köszönetünket. Az elnökség. Az aradi fillér-asztaltársaság mint az előző években, úgy az idén is tanujelét adta nemeslelkűségének és áldozatkészségének, ugyanis két kis leányt látott el jó meleg lábbalival. A szegény gyermekek nevében hálásan köszöni az izr. leányiskola tantestülete.

— **Minden gyönyöreivel és kiadásaival** megjelent a látóhatáron a — farsang. Ilyentéjt érdemes és nem háládatlan szolgálatot végeznek azok, a kik a mulató közönség mellé tájékoztatóul szegődnek. E fajta hivatást vélünk teljesíteni, midőn tisztelt olvasóink figyelmébe ajánljuk a férfiak és nők divatcikkéig igazán megbízható forrását: Porter Vilmos Nagy Áruházát a Szabadság-téren. Megcsodálni való nagy

választékát találjuk ott a farsangi és a báli cipőknek férfiak és hölgyek részére, s nem csekély a raktár keztyükben, fehérneműekben, harisnyákban és különösen legyezőkben. Ezek utóbbi cikkből izléses kivitel (de mégis szolid árakkal) feltűnnek a gáz- és toll, valamint a valódi structoll-legyezők. Báli derékfűzők (a legújabb divatból) szintén igen tetszetősek ugyancsak a sálak, kapucsonok és különféle selemkendők. Reméljük, hogy e sorok nem maradnak hatást nélkül, s hogy az aradi és vidéki közönség ezen farsangon újból kifogja fejezni rokonszenvét a folyton előre törekvő áruházzal szemben.

— **Általánosan tudott dolog,** hogy minden nemű köhögés és tüdőbajnál kiváló jóhatású a csu kamajolaj, melyet az orvosok különösen azóta rendelnek, a mióta Zoltán Béla budapesti gyógyszerész a szag és íz nélküli Zoltán-féle csukamajolajat forgalomba hozta. — Üvegje 2 korona a gyógyszerárakban.

— **Az aradmegyei közkórház** betegforgalmának kimutatása 1902 december haváról: Maradt a mult hóról 153 fi, 85 nő, e hóban felvételre ápolásra 170 fi, 87 nő, összesen ápolgatott 323 fi, 172 nő = 495. Ezek közül elbocsátott gyógyulva 83 fi, 60 nő, javulva 57 fi, 19 nő, gyógyulatlan 12 fi, 6 nő, meghalt 11 fi, 9 nő, összesen fogyatkozás 163 fi, 94 nő, maradt ápolás slatt 160 fi, 78 nő. Összesen 238; ápolási napok száma 7470.

— **Dentolin fog-crème** a legkedveltebb fogszépitő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weiszal, Aradon.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265. sz.) képviselővel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Egy család katasztrófája.

(Három gyermek viabefalt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 3.

Egy szegény béres család megrázó tragédiájáról ad hirt *biharmegyei* tudósítónk. Boldogtalan szülők három gyermeküket veszítették el egyszerre, végzetes szerencsétlenség folytán. A kicsi gyermekek egy megáradt patak hullámaiban letek sirjukat.

Nyegru János 46 éves béresgazda a borziki tanyáról Kepes Ignác Szalárd melletti pusztájára szegődött. A helyét január 2-án kellett elfoglalnia. Újév estéjén szekérre tette a családját: feleségét, három gyereket, maga pedig a lovakat hajtotta. Csendesen poroszkáltak a sötét éjszakában az országúton. A gyerekek aludtak a kocsira rakott szénában.

Éjfélre járt az idő, mikor a szekér a szalárdi utra kanyarodott. Negyedóra járásnyira volt már a Kepes-pusztá, a Gyepes patakon kellett még átkelni. Az olvadástól megáradt patakon rozoga hid vezet keresztül. Nyegru János ismerte a járását s a hid irányát is tudta, a vaksötétben azonban szerencsétlenségére utat tévesztett. És a lovak közvetlenül a hid mellett a megdagadt patakba rántották a szekert.

A kocsis egész népe befordult a vízbe. Irítóztató jajvesszékélés támadt. A fölriadt gyermekek, az asszony a habokkal küzdve kétségbeesetten kiabáltak segítségért. A szerencsétlen ember, aki a befordult szekér bakján álló helyzetben maradt, a vízbe vetette magát övéi után, de a sötétben meddő volt minden próbálkozása, hogy gyermekeit megmentse. A feleségét ruhájánál fogva kicibálta a partra, azután visszaugrott a patakba, s kereste a gyerekeit. Egyiknek a hajába ragadt, de kisiklott a kezéből, aztán elragadták a hullámok mind a hármat.

A szerencsétlen ember látva, hogy gyermekei elvesztek, egyik lovát vonszolta ki s a közeli Hagymádfalvára nyargalt, ahonnan Frielmann József dr. orvossal, Szencsek Sándor körjegyzővel és Munykecz Demeter bíróval tért vissza, akik fátylas embereket vittek a szerencsétlenség színhelyére. Mikor odaértek, az asszony félholt állapotban vonaglott, fuldokolt, s csak nagynehezen tudta az orvos életre kelteni. A szerencsétlen teremtés haját tépve, örülteként akart a vízbeugrani, mikor megtudta, hogy gyermekei elvesztek.

A patakot csákyával kutatták fel ezután s nemsokára rá is találtak a három gyermekre, a 9 éves Virág, a 6 éves Mihály és a 4 éves Ágnes holttestére. Reggel telefonon jelentették a szerencsétlenséget a nagyváradi kir. ügyészségnek, mely megengedte, hogy a kis halottakat boncolás nélkül eltemessék.

Öngyilkos milliomos.

(A milliomos és a munkásleány.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 3.

New-York Herald egy chikágói távirata jelenti, hogy Earleton William Charles indiániai nagy vállalkozó, többszörös milliomos, *egy szaladában öngyilkossá lett.* Az amerikai lapok szerint a következő élnken kiszinezett szerelmi történet képezi hátterét a szomorú esetnek.

Earleton, a kinek nagy vashámorai vannak az elmúlt év december havában megjelent munkái között és azok sorában egy rendkívül szép leányt pillantott meg. Egy pillanat elég volt neki, hogy ebbe a szép leányba beleszeressen.

Megtudta, hogy a leány egy hátori munkásnak a leánya. A leány atyja skót származású ember, aki egy évtized óta volt alkalmazva a milliomosnál.

Earleton 32 éves, fiatal, csinos külsejű ember, aki mindennek inkább, mint vállalkozónak született. Roppant nagy vagyonát atyjától örökölte, aki nemrégiben hirtelen meghalt. A váratlanul ily nagy vagyonba cseppent, inkább művészettel és tudománnyal foglalkozó ifju nem jól érezte magát új helyzetében. De hát bele kellett törődnie. Az üzlethez nagyon kevés köze volt, mert az atyjának egy régi hű embere vezette tovább. Ez ügyelt fel minden vagyonra.

Ennek kívánságára meglátogatta sorra a gyártelepeit, vashámorait stb., hogy a munkások is megismerjék az új gazdát. Így került arra a telepre is, ahol a szép munkásleányt meglátta.

A leány alig volt 17 éves és menyasszonya volt egy munkásnak. Ez azonban nem akadályozta meg a fiatal milliomost, hogy próbát ne tegyen. Magához hívatta a leány atyját és minden bevezetés nélkül így szólította meg az előtte hajlongó öreg embert.

— Megszerettem a maga leányát. Feleségül akarom venni. Ide adja hozzám?

Az öreg munkás persze nem hitt füleinek, annyira meg volt lepve. A fiatal gyárosnak ismételnie kellett kérését, mira az öreg természetesen ezer örömmel beleegyezett a házasságba.

Egy óra mulva már az egész telepen tudta mindenki, hogy micsoda óriási szerencse érte egy munkás leányát, ekit mindenki szeretett. A gyáros magához hozatta a leány vőlegényét is, akinek ezt mondotta:

— A menyasszonyodat halálosan megszerettem, feleségül akarom venni. Tudom, hogy

fájdalmat okozok neked, de kárpótolni foglak érte. Mától fogva kinevezlek a gyártelep vezetőjévé 40,000 dollár évi fizetéssel. Elfogadod?

A szegény ördög persze elfogadta az ajánlatot, annyival is inkább, mert mindenki unszolta rá.

Igy lett aztán a szép munkásleányból milliomos menyasszonya, december 23-án kellett volna megtörténnie az esküvőnek Caikágóban. A milliomos nagy fényvel akarta megülni lakodalmát és erre a célra egy elsőrangú szállodát bérelt ki.

Az esküvő előtt egy nappal a leány nyomtalanul eltűnt. A milliomosnak egy levelet hagyott hátra, amely így hangzik:

„Bocsásson meg családom jóltevője, hogy fájdalmat okozok Önnek, de nem tehetek egyebet. Fénybe, gazdaságba akar vinni, boldoggá akar tenni. Boldoggá azonban a fény, pompa és gazdaság nem tehet. Boldoggá csak a szerelem tehet. Én pedig nem szeretem, mert szívem régóta másé. De még megcsalni sem akarom. Ha szeretném is, nem lehetnék neje, mert első vőlegényemé voltam, még esküvőnk előtt és ennek következményei lesznek. Én elbujdosom, követem kedvesem, aki nőül fog venni valahol. Mire e sorokat megkapja már felesége lesznek. Felejtsem el, én gazdag és szép. Kap nálamnál százszorta szebb és műveltebb feleséget, aki szeretni is fogja, míg én az ön oldala mellett az egész életen át hideg lettem volna. Isten önnel, az önt mindig tisztelő menyasszonya.“

Ez a levél vitte a fiatal embert az öngyilkosságra. Nem akart tovább élni és morfiummal megölte magát.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Böhm ügye.** Böhm Adolf ügyében, védője Czédly Károly dr. közbevetett felfolyamodást adott be. Az ügyészség a sikkasztásra vonatkozó összes iratok visszazáraztatását kéri a törvényszéktől.

§ **Uj ügyészi megbízott.** Az igazságügyi miniszter Dobroszlav Jozsef vingai járási szolgabíró a vingai kir. járásbíróhoz ügyészségi megbízottá nevezte ki.

§ **Egy törvényszéki elnök az esküdtekről.** A budapesti büntető törvényszék bírái ma délelőtt 11 órakor teljes ülésre gyűltek össze az esküdtszéki teremben. Zsitvay Leó törvényszéki elnök üdvözölte a vezetése alatti törvényszéki bírát. Beszédében visszapillantást vetve a múlt évre, konstataálta, hogy az ügyforgalom nagy emelkedést mutat. Ezzel szemben elismerőleg emelte ki a bírák ügybuzgó, lelkiismeretességét, amely azt eredményezte, hogy a restanciák száma lepadt, s a sürgetések is fogyatkoztak. Majd áttért a büntető igazságszolgáltatás egyes ágai adatainak részletes ismertetésére. Szólt a bünvádi perrendtartás eredményeiről s ennek kapcsán kijelentette, hogy a vádtanács intézménye fényesen bevált. Az esküdtszéki intézményről szólva megjegyezte, hogy az van a legtöbb kritikának kitéve. Mennyiben jogosultak s igazak ezek a kritikák, arról most meg beszélni nagyon korai. A gyakorlati élet tapasztalatai nyomán annyit már eddig is konstataálni lehet, hogy az esküdtek egynehányszor nagyon is meglepő ítéletet hoztak. De viszont akárhány verdiktjük nagy jogászai elmeéllel hozott határozat. Sajnosan konstataálta az elnök, hogy a budapesti esküdtbírák nem nagy lelkiismeretességgel tesznek eleget kötelességüknek. Akárhány esetben szigorú bírsággal kelliet az indokolatlanul elmaradt esküdtbírákat sújtani. Az elnök végül kitért a bírósági ügyszerelethez buzditotta bírát.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

K. D. Arad. Minden tollforgató embert szívesen látunk. Irja meg, amit írni akar s küldje be hozzánk. Ha jó s főleg ha aktuális, készséggel besorozzuk a közlendőkhöz.

Jegyzőjelölt. Sem a galsai, sem a szintyei jegyzőség nincs még betöltve. Kísérje figyelemmel lapunkat, annak idején majd megtalálja benne a pályázatra vonatkozó értesítést.

B. G. Arad. A törvény határozottan elrendeli, hogy az esketésre vonatkozó anyakönyvi lapot nyilvános helyen kell felfüggeszteni. Kivételt csak anyanyiban tehetnek, hogy az anyakönyvvezető hivatali helyiségében, s nem a városháza bejáratánál lévő hirdetési táblán függesztik ki a szóban forgó irást.

L. L. Arad. Maga a dolog sem érdekli a közönséget, azonfelül rosszul van megfogalmazva. Nem közölhetjük.

M. K. Arad. Nagyon egyszerű az egész. Be kell jelenteni a rendőrségnek s ott a mulatság tartására megadják az engedélyt.

P. J. Budapest. Mi ezt a verses könyvet nem láttuk s így nem is irhattunk róla bírálatot.

REGÉNY-CSARNOK.

A távollévő.

— Francia regény. —

Irta: **Montégut Maurice.**

[8]

(Folytatás.)

Ezek a visszaemlékezések mélyen megindították Renéet. Beszéltek a multról, beszéltek a jelenről, de abban mind a ketten hallgatóan megegyeztek, hogy a jövő kérdését nem érintik. S ha véletlenül mégis egy szó odavitte őket, mindketten rögtön visszadöbbsenek, lesütötték a szemüket, gyorsan más fordulatot kerestek a beszélgetésben s hétköznapi témák mögé menekültek; egy zug mindig zárva maradt a szívükben.

Tán mindketten egyformán féltek ettől a jövőtől.

Igy mult el egyik hónap a másik után.

Egy este Chantrier meghalt álmában, minden fájdalom nélkül. Pár nappal előbb gondolkodott róla, hogy Renéet, aki éppen akkor lett buszesztendő, nagykorúnak nyilvánítsák; s mikor meghalt, a leány minden segítőforrás nélkül, egyedül állt a világon.

Gábor burkolt szavakkal figyelmeztette rá, hogy ő gazdag s így...

De a leány félbeszakította:

— Édes barátom, egy szót se erről. Dolgozni fogok, ha másképp nem lehet, ez már megtörtént másokkal is. De mindenképp előtt tedd meg, amivel szegény öregapám megbízott. Add el a könyveit; ha a nagyapám nem ámitotta magát az értékükkel, akkor lesz mi-ből élnem. Hiszen olyan kevésre van szükségem.

Gábor engedelmeskedett, de anélkül, hogy nagyon bizott volna a dologban. S nagyon elbámult, mikor Letorel és Balavien, a két könyvszakértő, az első híradásra lóhalálában sietett hozzá. Minden egyes kötetet felbecsülték alkudoztak s végre kijelentették az ámuló bámuló Gábornak, hogy kilencven ezer frankot adnak a könyvtáráért. René minden szó nélkül elfogadta az ajánlatot, egy hónap alatt mindent rendbehozta s szegény Chantrier könyveit, mint a hogy az öreg megjövendölte, szétszóródtak a világ minden tájára.

A fiatal leány azt hitte magáról, hogy most már gazdag és büszkén mondta Gábornak:

— Lásd, nincs szükségem senkire!

Gábor megragadta mind a két kezét, magához vonta s mélyen a szemébe nézve komoly hangon szólt hozzá:

— Szegény kis bolondom, aki nélkülem egészen magamban volnál... persze van elég pénzed, hogy megélhess s a büszkeséged most már megint nyugodt; de védőre van szükséged az életben, férfira, mint minden aszszonynak.

— Nos és te?

— Igen én; hiszen magamról beszélek, de a világ előtt nincs jogom erre a szerepre: kívül állunk a társadalmon, rejtve kell élnünk örökös hazugságban, vagy pedig el kell viselnünk, hogy megvessenek bennünket, ujjal mutogassanak ránk.

A leány fölemelte a fejét.

— Félsz tőle?

— Nem, de nincs-e ellene egy egészen természet-s mód? — felelte a férfi bámulva. — Szeretjük egymást, biztosak vagyunk egymásról s én világosságot s jogot akarok a számodra. Renéé légy a feleségem, az igazi feleségem a világ előtt is.

Az leány, egyetlenegy száraz, csaknem ingerült hangon mondott szóval szakított a félbe:

— Lehetetlenség.

A férfi egy pillanatra visszahökken, de azért erősen fogta a leány kezét s aggodva hajolt le hozzá:

— Lehetetlen? Miért?

Magasra emelt homlokával s nyílt szemmel mondta ekkor a leány egy lélegzetre:

— Mert méltatlan ember gyermeke vagyok, olyan államhivatalnoké, aki a rábizott pénztárt meglopta, külföldre szökött s ott öngyilkossá lett egy rossz esszony miatt; mert a nevem be van szennyezve. Párisban senki sem tud róla, de menj csak el Angersbe, kérdezd meg az első embert, aki az utadba kerül, ki volt Chantrier Agoston s azt fogja neked felelni, hogy Morsalines Gábor ur, Morsalines János fia nem veheti feleségül Chantrier Renéé kisasszonyt, Chantrier Agoston leányát. Most már ismered az életem titkát.

Gábor rémülten tántorodott hátra; a szégyen, amelyhez a szegény leány már hozzászokott, őt lesújtotta.

— Miért nem mondta ezt nekem... előbb? — hebegte végre.

— Mert tudtam, hogy nem akartál volna a szeretődnek, ha tudtad volna, hogy nem vehetsz feleségül, — felelte a leány büszkén, csaknem magasztosan.

— Vagy túlságosan is jól gondolkodtam rólad?

Gábor tagadó mozdulatot tett s álmodozásba merült, amely tele volt megbánással, vezekléssel, vágygyal.

(Folytatása következik.)

NAPIREND.

Január 4. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Titusz. — Protestáns naptár: Titusz. — Görög-keleti naptár (december 22.): Anasztázia. — A nap két 7 óra 33 perckor, nyug-szik 4 óra 5 perckor.

Kölcsény-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekye-muzeum helyisége melletti ülésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, északon, nyugaton elvéve csapadék.

Január 4. Kordy Dzsó hangversenye délután 4 órakor (Fehér Kereszt). — Az aradi iparosok első betegsegélyző- és temetkezési egyesület havi ülése délután 3 órakor. — Az erzsébetvárosi testvériség agghonvédek segélyző asztaltársaság havi ülése délután 5 órakor (Rittler-ven-déglő.)

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— **Fizetésektelenségek.** A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelenségekről tesz jelentést: Ohme Jozefin, Katharinenthal. — Samu F. bórkereskedő, Brassó. — Ciocanille Jean, Bukarest. — Müller Henrik, Grác. — Diamant Lipót, Bécs. — Mayer Rudolf, Kopreinitz. — Bartos Béla Kecskeméti.

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 3.

Déltőzsde. Buzakinál mérsékelt, vételkedv gyöngye. Bányadi irányzat mellett 8,000 métermázsa került forgalomba, gyöngén tartott áron. Egyéb gabonanevek közül rozs és zab 5 fillérrel olcsóbb. Időjárás boros.

Heti behozatal 112,271 métermázsa.

Estitőzsde. Berlin $\frac{1}{4}$ olcsóbb.

Zárás 12 órakor:

Buza 1903. áprillisa	7.80—7.62
Roza 1903. áprillisa	6.60—6.61
Zab 1903. áprillisa	6.10—6.11
Tengeri 1903. májusra	5.81—5.82
Repce augusztusra	11.75—11.85

Zárás 5 órakor:

Buza 1903. áprillisa	7.63—7.64
Roza 1903. áprillisa	6.63—6.64
Zab 1903. áprillisa	6.18—6.14
Tengeri 1903. májusra	5.85—5.87
Repce augusztusra	

Akinek	pénzre, háztartásra, segédre, ispánra, gazdatisztre, kulcsárra, takarítónőre, kertészre,	Aki	üzletet, butort, bort, gyümölcsöt, gabonát, házat, telket,	Aki	birtokot, kocsit, lovat, egyenruhát eladni vagy venni kíván	Az	férjhez menni v. nősülni óhajt, tanórákat, lakást, állást, ellátást keres vagy ad,	az	gyermeket örökbe fogadni vagy adni szeretne, tanulót felvenni kíván	Aradi Közlöny kishirdetési rovatát használja, ez biztosan eredményre vezet
	gazdasszonyra, mindenésre, szakácsnőre, szobalányra, házmesterre, nevelőre, nevelőnőre van szüksége									

Zárhat 5 órákor:

Osztrák hitelrészvény	691.25
Magyar hitelrészvény	729.→
Leszámlolóbank részvény	453.—
Rima-Murányi vasmű részvény	489.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	694.25
Közuti vasut	631.—
Városi villamos vasut részvény	324.25

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Január 3. —

Magyar debrendi: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban 114—6 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 118—9 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 117—8 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 116—7 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli súlyban 115—7 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm súlyban 14—5 fillérig, könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 112—4 fillérig.

Serbiai készlet: Január 1. napján volt készlet 24,018 darab, január 2. napján főlhajtott 995 darab, január 3. napján elszállított 395 darab, január 3. napján maradt készlet 24,618 darab. Cset: Tartott.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, január 3.

Magyar aranyjárdék 4%	120.—
Magyar koronajárdék 4%	98.25
Magyar arany 4%	90.70
Magyar ezüst 4%	98.40
Magyar keleti vasut	98.—
Magyar földterhermentesítési kötvény	200.—
Magyar italmegváltási kötvény	157.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	101.10
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	101.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	120.50
Osztrák papírjárdék	100.50
Osztrák járdék ezüst	151.—
Osztrák járdék arany	1540.—
Koronajárdék	731.50
1860-iki államsorsjegyek	691.75
Osztrák-magyar bankrészvény	693.50
Magyar hitelbankrészvény	—
Osztrák hitelbankrészvény	—
Osztrák-magyar államvasut	—
30 frankos arany (Napoleonóndor)	19.03
Német birodalmi márka	117.02
London	239.25
Páris	95.12
20 márkás arany	23.41

Nemzeti színház.

Vasárnap, 1903. évi január hó 4-én:

Bérletiszünet. Bérletiszünet.

Délután 3 1/2 órákor, fél árákkal:

A kornevillei harangok.

Operette 3 felvonásban. Szövegét írták: Clairville és Gabet. Fordította: Rákosi Jenő. Zenéjét szerző: Planquette.

SZEMÉLYEK:

Gáspár apó	Polgár S.	Fuinard	Tukorai L.
Hanri	Szabó József.	Grippardin	Sarkadi A.
Jean Greniső	Bejczy Gy.	Zsermén	Parlagi K.
Beily, bíró	Németh J.	Szerpolette	Karácsonyi.
Jegyző	Juhász S.	Egy matróz	Abal Gyula.

Közdete délután 3 és fél órákor.

Bérlet 95. sz. Páratlan.

Este 7 1/2 órákor, rendes árákkal:

Papageno.

Nagy énekes bohózat 4 felvonásban. Irta: Kroisel. Magyar-ára átdolgozta: Laky Imre.

SZEMÉLYEK:

Koczor Pál	Békés Gyula.	Dr. Fásly	Füredi J.
Koczor Pálné	Pajor Agnes.	Magda	Karácsonyi
Margit, leánya	Szilassy J.	Vera	Rózsa Lili.
Bella, leánya	Szabó Irma.	Bonbon	Sarkadi A.
Gyutacs	Ternyei L.	Flótás Béla	Gózon Béla.
Argyelán	Polgár S.	Házmester	Németh J.

Közdete este 7 és fél órákor.

Vasúti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi október hó 1-től. —

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.07
Gyorsvonat reggel 5.18	Személysz. v. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délután 11.51
Személysz. v. d. u. 4.45	Személyvonat d. u. 3.32
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 9....
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.52
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinról délután 2.04	Radnáról délután 2.32
Személyvonat d. u. 4.07	Gyorsvonat délután 4.07
Radnára délután 7.23	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.42
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5. —	Személyvonat este 10.52
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat reggel 8.31
Személyvonat d. u. 4.11	Vegyesvonat este 7.07
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.08	Vegyesvonat d. e. 11. —
Gurahonczig szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.5-

NYILTTÉR.*

A közeledő fűtési idény alkal-
mából ajánlunk

első rendű szagtalan

Fűtő kőszenet

100 kiló 3 korona 40 fillér;
ugyszinte darabos

Ségszesz-pirszenet

(koks.).

100 kiló 4 kor. 40 fillér.

5 és 10 mm. egyszeri vételnél

árkedvezmény

kétszer mosott, valódi porosz

kovács kőszenet

100 kiló 4 korona 40 fillér;
rostált darabos

bükk-faszzenet

100 kiló 4 korona 40 fillér;

Megrendelések pontos eszközlése és hazaszállítása
végett félnap időt kérünk.

KNEFFEL KÁROLY és FIA

vaskereskedése Aradon. 1093

Telefon szám 139.

A fűtési idény beálltával minden rendszerű

kályhákat

fa, kőszén és coaks fűtésre,

ugyszinte tüzi-eszközöket, kemence elő-
téteteket, kályha ellenkezőket, fa-kosara-
kat, szénttartókat stb., a leggyorsabb ki-
viteltől a legdiszesebbig, nagy választékban
s legjutányosabb áron ajánl

Kneffel Károly és fia

vaskereskedése nagyban és kicsinyben

Aradon, Andrassy-tér 14. sz. Hermann-palota.

Rajzkönyvvel kályháról kívánatra
készséggel szolgálunk

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE

HELYESZKÖZLŐ ROVATA

A kör helyeszközlő-osztályának helyisége
SZABADSÁG-TÉR 7. I. EMELET.

Hivatalos órák:

Este 9—10 óráig, vasárnap és ünnepnap d. u. 4—5 óráig.
Tagok úgy a vidékről, mint helybeliek, naponta főlvé-
znek.

Az állásközvetítés teljesen ingyenes. A kör tagjai előnyben
részesülnek. Levélbeli felvilágosítást csak válaszhelyeg
küldése mellett ad a helyeszközlő-osztály.

Keresünk:

Helybelli fűszernagykereskedés részére a magyar-né-
met nyelvben jártas, szép írásu, megbízható fiatal irodai
gyakornokot, kezdő fizetéssel.

Temesvári vászon- és rőfös üzlet részére, fiatal a
kirakattrendezésben jártas segédet.

Vidéki rőfös vegyeskereskedés részére a román
nyelvben jártas, fiatal segédet.

Helybelli fűszer- és vegyesáru-üzlet részére ügyes
fiatal segédet.

Helybelli biztosító főügynökség részére ügyes, ismer-
etséggel bíró üzletszerző ügynököt.

Vidéki rőfös- és vegyesáru-üzlet részére ügyes,
fiatal jártas segédet.

Ajánlunk:

Irodavezetésre alkalmas, önálló mérlegképes köny-
velőt és magyar-német levelezőt, a ki megfelelő tőkével
jövendelő vállalatokhoz esetleg társul is lépne.

Egyetemi kvalifikációval bíró int. egyént magán-
titkári, gyári, vagy uradalmi pénztárosnak, vagy valamely
vállalat gondnokaként, ki ily állásokban már működött. Ova-
dálkkal rendelkezik.

Elsőrendű nagykereskedő cégnél sok évi gyakor-
lattal bíró könyvelőt, naponta 1—2 órai irodai foglal-
kozásra.

A fűszer- és csemege áruszakban teljes jártasság-
gal bíró int. ügyes fiatalembert.

Volt aradi idősebb kereskedőt, írásbeli, könyvelési
munkálatokra, vagy üzleti megbízásokra.

A vegyesáru szakban minden igényeknek megfe-
lelő segédeket.

**AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA.**

Klein Sándor, Keppich Zsigmond,
titkár. Igazgató.

S z e s z ü z l e t.

— Január 3 —

Mai jegyzésünk: Készárú nagyban nyers szesz 115
korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban
118 korona, kicsinyben 120 korona borsó nélkül, per 100
liter %, beleértve 70 korona fogasztási adót.
Szállított mosók 12:30—13— korona mmásánként.

Aradi nyomda részvénytársaság.

Ajánlja
 kitűnően berendezett és
 jól felszerelt

NYOMDÁJÁT,

hol mindennemű nyomdai
 munkák gyorsan és pontosan
 elkészíttetnek.

Méltányos árak!

Báli meghívók,
 Tánczrendek,
 Belépti-jegyek,
 Esküvési és eljegyzési
 kártyák,
 Gyászjelentések,
 Üzleti körlevelek,
 Levélpapírok,
 Borítékok, stb. stb.

Szép kivitel!

☞ Látogassa meg ☜
Hoffmann Sándor
 divatárházát,

O T T

Legszebb báli ruhakelmék, gyönyörű és olcsó legyezők,
 legújabb belépők, igen szép ruha-diszek és csipkék
kaphatók.

Üzleti elv: olcsó árak mellett nagy forgalmat elérni.

Színház-épület.

Telefon szám 10.

Magy. kir. államv. üzletv. Szeged.

32826—1902. III. szám.

Pályázati hirdetmény.

A Zenta állomáson megüresedő p. u. vendéglő bérletére ezennel nyilvános pályázat hirdettetik. A bérlet fenti vendéglőre nézve 1903. évi április hó 1-ével veszi kezdetét és tart ezen időponttól számított három éven át, vagyis 1905. évi március 31-ig. — Bérletnek a következő helyiségek bocsátatnak rendelkezésére: I—II. oszt. étterem, III. oszt. étterem, 3 szoba, 1 konyha, 3 kamra, 3 pinczehelyiség, 1 padlás rész, 1 gazdasági udvar, 1 árnyékszék.

Az egy koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat a magy. kir. államvasutak fönt kiirt Zenta állomása pályaudvarán levő vendéglő üzletre” felirattal ellátott, lepecsételt, borítékba zárt, nemkülönböztetett okmányokkal felszerelt ajánlatok 1903. évi január hó 16-án déli 12 óráig az alulírt üzletvezetőség általános osztálya főnökénél (üzletvezetőségi palota I. emelet 21. sz. ajtó) vagy személyesen, vagy kir. posta útján benyújthatók.

Bánatpénz fejében a bérletre 200, azaz Kettőszáz korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztárána 1903. évi január hó 15-én déli 12 óráig vagy személyesen vagy kir. posta útján beküldendő.

Megjegyeztetik, hogy a vendéglő III. osztályú váro és étterem fűtése és világításának felét a m. kir. államvasutak viselik.

Az értékpapírok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régibb, a napi értéket meg nem haladó napi árfolyam csak 90% szerinti értékben sómíthatnak.

Készpénzben letett összeg után kamat nem fizetetik.

Az ajánlatban a letételek története megemlítendő ugyan, de a letétről nyert elismervény nem csatolandó.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályban (I. emelet 12. sz.) a hivatalos órák alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételek ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőnek elfogadják.

A fentebbi feltételtől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok, továbbá olyan ajánlatok, melyek táviratilag tételnek s végül olyanok, melyekre nézve az előírt bánatpénz le nem tétetett, figyelembe vételre nem fognak.

Az ajánlatok között a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

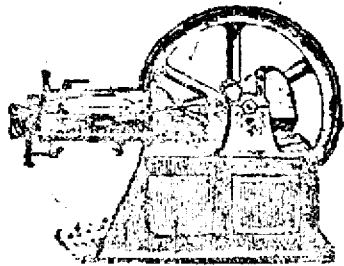
Szeged, 1902. december hó.

Az üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjazatik.)

Elismert legjobb és legolcsóbb BENZIN-PETROLIN GÁZMOTOROK

és lokomobilok

villamos gyújtással és szelep-kormányzattal a legmesszebb menő kezesség mellett minden gazdasági célra alkalmas. Nem gyorsfutók, tehát malomüzemekre különös előnnyel használható.

Szállítja kedvező fizetési feltételek mellett

OSERS és BAUER

motorgyára, Magyarországi vezérképviselő és raktár 2731

DÉNES B. Budapest, VI. Váci-körút 61. sz.

Arjegyzék ingyen!

† Tiszteletes ügynökök keresztetnek. †

Hajhullás ellen

használguk a Rozsnyay-féle „Haj-szesz“-t. Kitérő hatású. Megszünteti a korpaképződést, erősíti a hajgyökereket és a fejbőrt. Meggátolja a haj kihullást. A hajnak selymes lágyaságot ad és annak színét nem változtatja meg. Egy üveg ára 1 korona 50 fillér.

Fagydagánatok,

kéz és láb fagyását rövid idő alatt gyógyítja a Dr. Kepes-féle fagybalzsam. Pár nap alatt megszünteti a fagyott helyeken a kellemetlen viszkető érzést.

Egy üveg ára 70 fillér.

Tisztelt Uram! Évekkel ezelőtt használtam az Ön gyógytarából egy igen jó fagybalzsamot, mely Kepes-féle fagybalzsam néven lett árusítva. Azóta már több másféle fagybalzsamot is használtam, de egy sem bizonyult oly jónak, mint az Ön készítménye. Legyen szives küldeni stb. stb. . . .
B. M. Keresztes. Kiváló tisztelettel
Róth Mór.

Felrepedezett, a hidegtől kivörösödött kezek ellen

legkitűnőbb hatású a

Farine d'Amandes,

melynek használata a kéz bőrét felpuhítja. — Egy doboz ára 50 fillér.

Kapható egyedül: 653

Rozsnyay Mátyás gyógyszerárában, Aradon.

Dosmetika és vegyi készítmények gyára.

Krausz Elemér és Társai

ARADON,

drogueria, illatszert, vegyszer és háztartási cikkek raktára.

Ajánlják legkiválóbb

Tea és Rum-különlegességeiket.

King old Rum eredeti, direkt importált kiváló minőségű, Antilla-Congo-Jamaika rum, eredeti csomagolás és áron kisebb és nagyobb palackokban. Mindennapi használatra ajánlunk egy igen jó rumfélést, melyet a legolcsóbb áron hozunk forgalomba, ez a Cuba-rum, melyet egy előnyös vásárlás folytán vagyunk képesek ez áron forgalomba hozni:

Cuba rum egy liter ... .. 2 kor. 40 fill.
Cuba rum egy fél liter ... .. 1 kor. 40 fill.

Teák:

Császár-keverék, Schouchong, 2150
Pecco-virág, Törmelek,
Congo-Henkong, Rajah Pecco-Schouhong.

Vörös kereszt keverék 1 deka 20 fillér.

Cognac magyar és francia, malaga, madeira, scherry, oportó, lacrima christi, tokaji aszu, likörök, likör és rum essenciák, melyekkel házilag a legrövidebb idő alatt a legfinomabb rum és likörök állíthatók elő a legolcsóbb áron.

Oriási választék szivacsokban, haj, bajusz és körömkefékben, férfi és női fésűkben, mindenféle piperecikkek és fodrászkellékekben.

POSTYÉN-FÜRDŐ

Csuz, köszvény, Ischias, Exsudatumok egyedüli sikeres gyógyhelye. Télen is nyitva. Kinek az utazás nehézkes, használjon házi kúrát a postyeni iszappal, mely a házi orvos kezelésében minden gyógyszerrel felülmul. 5—10 kg. iszap, 10—20 üveg hévízzel egy kúrára elegendő. Használati utasítást, téli prospectust szívesen küld: a fürdőigazgatóság. 2250

Magy. kir. államv. üzletv. Aradon.

37402—1902. I. sz.

Pályázati hirdetmény.

(Tüzifa szállítása iránt.)

A magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége a vonalain szükségletének fedezésére 1903. évben szükséges mintegy 11150 köbméter hasáb és 1600 köbméter dorongfa, esetleg puha, vagy kemény szélideszka szállításának biztosítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A szállításra vonatkozó részletes feltételeket magában foglaló ajánlati felhívás a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségénél megszerezhető.

Az ajánlatok fölötti határozat hozatal, illetve a szállítás odaitélése az ajánlat felbontásától számított 28 nap alatt várható, míg a letett óvadék ezen határidő után 8 napon belül fog kiutaltatni.

Az ajánlatok külön e célra szerkesztett ajánlati mintán teendők.

A szállítás a magy. kir. államvasutaknál érvényben levő anyagok szállítására vonatkozó 122291—96. sz. általános, valamint tüzifa szállítására vonatkozó 65465—92. sz. különleges feltételek értelmében eszközözendő, mely feltételek a pályázati határidőig alólírt üzletvezetőség anyag- és leltárbeszerzési osztályánál, valamint a magy. kir. államvasutak igazgatóságánál és minden üzletvezetőségénél naponként a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az évenként 1 koronás magy. okmánybéllyeggel ellátott ajánlatok ezen alábbi külzimmal: „Ajánlat tüzifa szállítása iránt 37402—902. szhoz” 1903. évi január hó 8-ának déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének általános osztálya főnökéhez benyújthatók, vagy posta útján beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiségek értékének megfelelő 5% készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban 1903. évi január hó 7-én déli 12 óráig az aradi üzletvezetőség gyűjtőpénztárána letendő, esetleg posta útján oda beküldendő.

Az itt felsorolt feltételektől eltérő ajánlatok, továbbá olyanok, melyekben javítások, vakarások fordulnak elő, nemkülönböztetve, melyek nem a kitűzött határidőig érkeznek be, vagy pótlólag, esetleg táviratilag tételnek, végre olyanok, melyekre nézve az előírt bánatpénz le nem tétetett, figyelembe vételre nem számíthatnak.

Aradon, 1902. évi december hó.

Az üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjazatik.)

Legkedveltebb, legtökéletesebb
aroztisztító és szépítő szerek: **Akácia**

KREMER-féle -CRÈME 2 kor.
-PUDER
-SZAPPAN

Főraktár:
KORONA GYÓGYSZERTÁR
BUDAPEST, CALVIN-TÉR.
Törvényesen védve.

ELSŐ MAGYAR
Gazdasági
GÉPGYÁR
részvénytársulat
Budapest, VI. Váci-ut 19.

2500 gépcsatló - 100 000
kötőanyag és gép csereben.

Malomtermékek előállítására
KÜLÖN SZAKOSZTÁLY.
Kivánságra árajánlatot legyen és
börmentve küld.

CSÁSZÁRFÜRDŐ
téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Kisfrangú kőes hővizei gyógy-
fürdő, páratlan gőzfürdővel,
legmodernebb iszapfürdőkkel,
pompás ásványvíz-uszodákkal,
kő- és kádfürdőkkel.
200 kényelmes lakosztállyal.
Prospektus kívánatra ingyen
és börmentve.

KATZER
szőszemester,
udvari számtló
Budapest, VI. Óvicsa 44.

Szűrmérvél az egész
világon elterjedtek és
elismertek.

GUMMI
HALHÓLYAG
tiszta 2, 4, 6, 8, 10 kor. és
fejjobb, a világ legjobbjai, titok-
tartás melletti, utánvétellel, vagy
a pénz előzetes beküldése után

Küldi a számon
legelőt rangu
csépe:
BEIF J.
szociális, kősz,
Budaörsi út 2.
Árjegyzék
ingyen

Modern
BUTOR.
Óriást választék
háló-, ebéd-, szalon- és
munkaszoba-butorkban.
Olcsóbb mint bárhol
NEMES és LENGYEL
butoriparosoknál
BUDAPEST,
IV. Keoskeméti-utca 6. sz. I.

bármely országból és
szakmából, ajánlatok sőt-
költsége és tal. összekötötések le-
tesítése céljából (postadíj jóállásával)

ROSENZWEIG JOZSEF és FIAI
Nemzetközi Czimirodájában
Budapest, V. Nádor-utca 13. sz.
Prospektus ingyen és börmentve.

A fók, tődő,
száj és fogak
legjobb védője az
OSAN

Feltalálta az eddig ismert összes fogászati
OSAN-szájvíz-essencia 25 kr., OSAN-fogpor 44 kr.
Cserny-féle keleti a legjobb és legkedveltebb
szájvíz-essencia
Bujge 1 ft. Ezzel
halmozatosan 20 kr.

ROZSATEJ
Fritsch Ferd.-féle Napraforgó-szappan 50 és 35 kr.
a legjobb és leggyógyosabb
hajfestő-szer szőszöke,
barna és fekete. Ára 12.50

Prospektus legyen és börmentve küld:
Cserny J. Antal, Bécs, XVIII. Carl Ludwigstr. 6.
Külföldön London, Páris, Brüsszel, Konstantinápoly stb.
Baktáron győgytárakban, illatszerárakban stb.

ROSER
TANINTÉZET
Budapest, VI. Aradi-utca 10.
ALAPÍTOTT 1853.

Nyitváson péntek 10-14 óra
ifjak részére. - Felsőbb képzéskor
10-14 éves ifjak részére. -
Neveldi intézetben tanulók ösztöndíjak
részére. Bizonyítványt állományvén-
nek és az egyetemi énkéntességre jog-
sítanak. - Bővebb felvilágosítást
ingyen ad
Röser János, igazgató.

INTERNATIONAL
SZÖRVEZTŐ
néhányosztály használat után az arczöld
kiszáradt a szét eltávolítja. Egy tégely 6 k.
Főraktár: Dr Kovács Ernő gyógyszerár.
Budapest, Gyár-utca 17.
Megjelent „Toilette-titkok” ingyen

Mi helybeliek BUDAPESTEN a
NEW-YORK
KÁVÉHÁZBAN
(Erzsébet-körút 9-11. szám)
találkozunk.

SANTALIGER
Fiatl embereknek orvosilag ajánlott szer. Ára 3 korona.
NÁDOR GYÓGYSZERTÁR, Budapest, VI. Váci-körút 17.

Használjon Kerpel-féle
KÉZFINOMÍTÓ
olyadekot, mely minden kezét
3 nap alatt simit, fehérít, szépít.
Ár 90 fillér. Postán 4 üveget
börmentve küld

KERPEL gyógyszerár.
Budapest, V. Lipót-körút 23.

A KISBIRTOKOSOK
ORSZÁGOS FÖLDHITELINTÉZETE
BUDAPEST, V. GÉZA-UTCA 2.

300 koronától kezdve ad törlesztéses zálog-
level-kölcsönöket, melyek után

teljes készpénztörlesztéssel:	2 1/2 - 3% levonással:
20 évre a tőke évi 5.70%-a	50 évre a tőke évi 5.20%-a
33 1/2 : : : 6.50%-a	84 : : : 6. : -a
42 : : : 7. : -a	25 : : : 7. : -a
51 : : : 8. : -a	15 : : : 8.40%-a

fizetendő járadékul a törlesztéssel együtt.
Bővebb felvilágosítást
az intézet díjmentesen ad.

Saját érdekekben nérdészen
LEOPOLD GYULA
Nemzetközi közlési által
Budapest, VII. Erzsébet-körút 54

LE DÉLICE
LE DÉLICE
Vergé CIGARETTAPAPIR
Vergé SZIVARKAHÜVELY
MINDENÜTT KAPHATÓ.

Egyedül valódi angol
THIERRY-féle BALZSAM.
Egészség-rendőrileg megvizsgálva és jóváhagyva.
Az üvegek felszerelése kereskedelmi-törvényi minta-védelem alatt áll.

Ezen balzsam belsőleg és külsőleg is használ: 1. Hasonlítható ha-
tású gyógyszer a tyűdő és mell minden betegségénél: enyhíti a huratot és
megszünteti a kiköpetést, eltávolítja a fájdalmas köhögést s meg ilyen idült
bajokat is meggyógyít. 2. Kétféle hatása van torokgyulladásnál, rekedtség-
nél, a nyak bármely bántalmánál stb. 3. Alaposan megszünteti mind a lázt.
4. Meglehetően gyógyítja a maj, gyomor és a belek minden betegségét, ka-
lónösen gyomorgörösöt, köhikét és hasragást. 5. Gyenge hashajtó és ver-
zítástó hatásu, tisztítja a veséket, megszünteti a hypoehndriát és busko-
morságot, erősíti az étvágyat és emésztést. 6. Kétféle szelajátot tesz leg-
fájásnál, odvas fogaknál, szájpénésznél, minden fog és szájajnál, megse-
nelti a felbőfögést s a száj és gyomor rossz szagát. 7. Külsőleg kétféle
gyógyszer minden sebre, akár régi az, akár új, sérülésre, orvászara
patanások, füstölök, szemölcsök, égési sebekre, megfagyott tegekra, rüh-
kossz s kitérésre, felpattogzott és érdes kezekre stb., megszünteti a fejtá-
jást, zugást, szakarást, közhányt, felfutást stb. Jól vigyázzon mindenki a
fonti zöld aparcza-védjegyre. — Hamisítás ellen a legbiztosabb óvszer a
gyáramból való direkt megrendelés. A szállítás csak a szabadalmazott
eredeti dobozokban: 12 kis vagy 6 dupla üveggel történik. Ausztria-Magyar-
ország minden postaállomására börmentve 12 kis vagy 6 dupla üveg 4
korona, Bosznia és Hercegovinába börmentve 12 kis vagy 6 dupla üveg 4
korona 60 fillér. 12 kis vagy 6 dupla üvegnél kevesebb nem szállítatik. —
Sztéküldés csak a pénz előre beküldése vagy az összeg utánvétele mellett.

Miért szenved? mikor bizony gyógyító hatásra van kílátas meg a legregibb
sebeknél is a
Thierry A. gyógyszerésznek egyedül valódi
Centifolia-kenőcse

használatánál, amely által majdnem minden alkalommal, még a fájdalmas és veszélyes műtétek vagy
amputálás is elkerülhetők és utóérhetlen ugy a sebek gyógyításában, mint a fájdalom enyhítésében is.
A valódi Centifolia-kenőcse használható: gyermekágyas fájó mellére, tejfolyás megakadásánál, mell-meg-
keményedés, orvász, minden idült bajoknál, sebes lábak vagy tagokra, sebek, sőtolyás, dagadt lábak-
nál, sőt csonstiznál is; ütés-, szúrás-, vágás-, zúzás- és lösebeknél; minden idegen anyag, mint: üveg
vagy fazilank, homok, serát, tövis stb. kiszívására; mindenféle daganatok, kelések, támadások, pokol-
var, sőt rákbajnál is; gilisza ellen, körömmög, pörsezés, sebes lábak, mindenféle égési sebek, fa-
gyos tagok, a beteg fekvéstől fáradt tagjaira, nyakdaganat, a vér betegségei, fülfolyás, gyermek-óvvar
stb. bántalmak ellen. Két tégelynél kevesebb nem küldünk; a szállítás csakis az árak előleges bekü-
ldése vagy utánvét mellett történhetik. Két tégely ára szállító-levéllel, portó és csomagolással együtt 3
korona 60 fillér. Számtalan elismerő-levél áll rendelkezésre. Mindenki óvatik a hatástalan hamisítványok
vásárlásától s tessék ügyelni, hogy minden tégelyre a fontí védjegy és a cím: „Schutzengel Apotheke
des A. Thierry in Pragrad” bejegyzve legyen.

A gyóghatásukban utóérhetlen eme két szer a romlásnak nincs kitéve, hanem ellenkezőleg,
minél régebbiek, annál jobbak és hatásosabbak lesznek, sem a hideg, sem a meleg által nem azonyed-
nek és azért bármely évszakban szétküldhetők. Legtöbbször már az orvos megérkezéseig is segítenek,
nagyon természetes, hogy sohasem szabad hamisítványokat, vagy pedig más értéketlen és hatás nélküli
ugynevezett pótszereket használni, amelyekért a pénzt hiába dobják ki, hanem csakis ezen két regén-
jónak elismert, valódi, olcsó, megbízható és mindamellett teljesen ártalmatlan világhírt szerit kell vásá-
rlni, amelyeket minden családban minden előfordulható esélyre készletben kell tartani. Ahol pedig
ezek a szerk a valódiság minden kellekével ellátva nem voltak kaphatók, úgy kérjük azokat közvetlenül

Thierry (Adolf) gyógyszerésznek Limited „Schutzengel Apotheke” Pragrad bei Robitsch-Sauerbrunn
Megrendelni:
Központi raktár: Budapest Török J. gyógyszerárban, Zágráb Mihalovich S. gyógyszerárban, Bécsben
C. Brady gyógyszerárban. 2102

Telefon szám 498.
CZIRKÁL GÉZA
asztalos,
Sitzel Péter-utca 3. szám,
a színházzal szemben. 2196

Minden rossz szag eltűnik
és a levegő állandóan tiszta és kellemesen belelegezhető, háló, gyermek szo-
bákban, ebédlőben, beteg szobában, irodában és closetben az önműködő

„Longlife”
szobalevegő tisztító készülék által:

Kétféle a hamburgi egészség ápolási kial-
lításán 1898. október 9-en stb. stb.

Dicsőre és elismerő iratok a bel- és külföldi
orvosai tekintélyektől, a felsőe cabinetjétől a főne-
meségi és a polgári körök ezer tagjától.

A „Longlife” készülék minden szobának dísz,
ára teljesen felszerelve 7 korona.
Megrendelhető és megtekinthető **Szigeti János**
árnál Aradon, Perényi-utca 7/b II. udvar.

Ritka találmány ért el oly nagy elter-
jedtséget, mint az utolsó 10 év alatt a „Longlife”
szobaszellőztető készülék. A készülék a legtöbb
orvostól használva és ajánlva lesz, a mennyiben a
szoba levegőjét a legegyszerűbb módon feffrisíti.
Hogy ez az emberi szervezetre mennyire fontos,
felesleges említeni. Amellett a dohányfüst, kígő-
zölges és carbol stb. stb. rossz szagát eltávolítja.
A készülék igen csinos kiállításban, teljesen fel-
szerelve 7 korona. 1691

Jensen-Cacao

könnyen emészthető, jó ízű, vasraktartó, erősítő szer,
amely vért képez és az idegeket erősíti.

Tudakozódjunk orvosainknál.

Minden gyógyszerárban kapható.

Főraktár Aradvármegye részére **VOJTEK** és **WEISZ** drogueria
nagykereskedésben Aradon. 1903

Felülmul minden eddig létezőt a

Sultán Rum,

mely a theának rendkívül kellemes és zamatos ízt kölcsönöz.

Ára $\frac{1}{2}$ literes üveg 80 kr., 1 liter 1 frt 50 kr.

Kitünő ízével páratlanul áll a

Sultán thea.

Ára: 1 deka 10 kr., $\frac{1}{8}$ kilo 1 frt, $\frac{1}{4}$ kilo 2 frt.

Gyermekek és felnőtteknél egyaránt kipróbált kitünő hatású szer
tüdőbaj, köhögés, nehéz lélegzés, angolkór, csuszos bajok ellen a

szagtalan, kellemes ízű, friss

Csukamájolaj.

Ára egy üvegnek 1 forint.

Délmagyarország részére kizárólagos raktár:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratóriuma 652

Arad, Andrassy-ter 22. sz., a megyeházzal szemben,

GLOBIN a legjobb bőrtisztító szer

finomabb czipőkhöz.

Globin a bőrt simulakonynyá és tartóssá teszi, és rövid idő alatt a legszebb fényt adja.

Raktáron van fekete és színesben:

Aradi és vidéke iparosok bőripari raktárszövetkezte. Kuttu Gyula czipőkereskedés. Leichter Lipót bőrkészítés. Wolf János czipész. Kutányi J. czipőkereskedés. Weinberger János czipőkereskedés. Spitzer Jakab bőrkészítés. Weisz és Rosenberg bőrkészítés. Marek Samu és fia bőrkészítés. 2320

Nagyszebeni Földhitelintézet.

A legelőnyösebb feltételek mellett engedélyezünk
jelzálogkölcsonöket

30%, 35%, 40% és 50 évi visszafizetésre (amortisátóra) fél éves részletekben, melyekben ugy a kamat, mint a tőke törlesztése befoglalatik.

A kölcsönök készpénzben a záloglevelek teljes névértékben fizetődnek ki.

A kölcsönök közvetítését eszközli megbízottunk

Szücs F. Vilmos Aradon,

ki is mindennemű felvilágosítással szolgál.

Nagyszebeni Földhitelintézet.

Hivatkozva a fenti hirdetésre, kérem a t. jelzálog kölcsönt kereső közönséget, hogy ugy mint eddig, továbbra is bizalommal forduljon ügyeivel hozzám, elvem mindenkor a közönség szolid kiszolgálása volt s marad is.

A bekebelezési költségeket kívánatra előlegezem, díjazásom utólagos.

Tisztelettel

SZÜCS F. VILMOS

ingatlan és földhitel kölcsönintézet

1496

Arad, Boros Beni-ter 22. sz. (Spielmann-ház) I. emelet.

Papírkereskedés

TELEFON 126. SZ.

BLOCH H.

papírkereskedése,

könyvnyomdája,

fényképezési cikkek

raktára.

DISZLEVÉLPAPIROK

művészies kivitelű dobozokban, felülmulhatlan választék.

Könyvnyomda

FESTÉKSZEKRÉNYEK

olaj és aquarel.

RAJZESZKÖZÖK.

FÉNYKÉPÉSZETI GÉPEK.

IRÓ-ASZTALI KÉSZLETEK.

Rendkívüli nagy választék.

Valóban mérsékelt árak!

Fényképezési cikkek raktára

2278

Naponta postacsomag-expeditió.

Legjobb bevásárlási helye
mit deneu fi

illatszerek,
szappanok,
fogkefék,
fogporok,
fogpasztak,
szárvizek,
hőlgyporok,
arczcremek,
arczvizek,
hajszeszkek,
szivacsoknak.

Szép fogak!

cs-kis

DENTOLIN

fog creme

használat után nyelhető.

Egyszeri használat után mindenki megkedveli.

Egy tubus 50 fillér.

A legmegbízhatóbb minőségekben
mindennemű

ORVOS-SEBÉSZI

és

SZÜLÉSZETI

kötszerek.

LEGOLCSÓBB ÁRAK!

VOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfümeria nagykereskedése ARADON. 1710

Igen fontos gyomorbetegségeknél!

Étvágytalanságot, gyomormegterheléseket, szédülést, rossz emésztés folytán bekövetkezett fejfájást stb. azonnal gyógyítanak az ismert *Brády-féle Máriaczei gyomorcsöppek.*

Minden gyógyszertárban kaphatók.

1 Üveg ára használati utasítással 40 kr., kettős üveg 70 kr.

Számos ezer köszönő- és elismerő-irat.

1989

Főraktár: Aradon Gutóri Földes Kelemen „Salvator” gyógyszerüzében.

Hamiltványoktól óvakodjunk! Az igazi *Brády* aláírással vannak Máriaczei gyomorcsöppek védjeggyel és ellátva

Tessék vigyázni, hogy a híres valódi Brády-féle Máriaczei gyomorcsöppek, üvegenként 40 kr-ért és a kettős üvegek 70 kr-ért, árusítsanak, míg másféle hamisítványok, utánzatok értéktelenek, olcsóbb áron, legtöbbször 35 kr-ért árusítanak.

Weinberger János

cipő és csizma nagy áruháza

ARADON, Andrassy-tér (Fischer Elz-féle áruház alapítványi palotájában.)

A „nagy csizmához” czimezve.

Alapítva 1876-ban.

Fióküzletek: **Temesvárott és Nagybecskereken.**

A téli idény beálltával ajánlja dusan felszerelt raktárát a legjobb hazai készítésű uri, hölgy és gyermekcipőkben a legelőcsébb kiállításban a legjutányosabb árak mellett. Különlégességek mindennemű sport lábbelikben, u. m.: vízmentes oroszbagaria és hali: vadászcizmák, disznóbőr, fekete és barna orosz bagaria és angol boxcalf vadászcipők, továbbá valódi Chevro box, valamint utcai cipők pelüche és teveszőr béléssel, végül mindenféle posztó, nemez, reggeli cipők, orosz és salolack cipők, alkalmi cipők, nevezetesen soire és bál cipők.

Occasio!

Kimustrált cipők míg a készlet tart, főlárban! Postai megbizások lelkiismeretesen, gyorsan és pontosan eszközöztetnek. A nagyérdemű közönségszíves pártfogását kéri, mély tisztelettel

Weinberger János,
cipő nagy áruháza. 2239

Nagy választék amerikai gummi vadász-cizmák és férfi, női és gyermek sár és hőcipőkben.
Nagy választék bál cipőkben 1 frt 40 kr.-tól feljebb.

**MINDEN HOLGYNEK
SZÜKSÉGES ARCBŐRE MEGVÉDÉSÉRE A
FÖLDES-FÉLE
MARGIT-CREMET**

használni.

Ezen kitünő összeállítású és most már az egész művelt világban elterjedt készítmény nem zsiros kenőcs, hanem a bőr által azonnal felszívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú ideig használva sem árt. Pár napi használat után megszüntet szeplőt májfoltot, bőrtakát (mitesser) és minden arcztisztatlanságot. Massazshoz használva eltünttet redőket, himlőhelyet stb.

Csakis azon készítmények valódiak, a melyek szimoros védjeggyel vannak lezárva.

Kamistványoktól tessék óvakodni!

Egy tégely ára 1 korona. 1736

Margit szappan 70 fillér. Margit powder 1 kor. 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszertárakban és droguerében.

Apátfalván: Tar Imre, Battonyán: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenőn: Pintér Ferencz, Boros-Sebesen: Zangeri Gyula, Berzován: Szokoly Sándor, Cs.-Apácán: Bonomi Antal, Cs.-Palotán: Nagy Albert, Csermón: Berkes Armin, Elekén: Ifj. Pekker István, Földesákon: Boros Károly, Glogovácson: T. Zombory János, Gurahoncon: Molnár István, Gyorokon: Masznyik Dániel, Kis-Jenőn: Bayer György, Kevermesen: Schögl Pál, Kun Agotán: Pejes Lajos, Kurucan: Hackenberger László, Medgyesegyházán: Kelecsényi Ferencz, Mező-Kovácskúrtán: Szabady Viktor, M.-Radnán: U. Kossuth Pál, Nagy-Halmágyon: Hanzócsa János, Nagy-Zerindén: Vály Géza, Ó-Pecskán: Rokszin János, Pankotán: Fenevitz Gusztav, Pityarosan: Szabados József, Székudvaron: Fromm D. Traugott, Simándon: Csiky Lukács, Soborsinban: Károlyi Kálmán, Szemlakon: Hauszler Sándor, Taucson: Kuntz János, és Új-Aradon: Ternajgó Géza urak gyógyszerüzében.

Óh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Beboza 1 korona és 2 korona.

Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR”
GYÓGYSZERTÁR
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Eljemen!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított!

Kapható Aradon: Berger Gyula, Földes Kelemen, Hajós Árpád, Khudy József, Ring Lajos, Rozsnyay Matyas özv., Tábor Gyula, Vojtek Kálmán gyógyszerüzében és Vojtek és Welsz drogoistáknál.

Gyorokon: Masznyik Dániel gyógyszerüzében.
Magy.-Pecskán: Mike József gyógyszerüzében.
Ó-Pecskán: Rokszin János gyógyszerüzében.
Simándon: Csiky Lukács gyógyszerüzében.
Szikszón: Furedy Ede gyógyszerüzében.

1884

1220—1902. m. számhoz.

Hirdetmény.

Csanádvármegye közigazgatási bizottsága 1902. évi december hó 10-én kelt 1903. kib. számú határozatával az Apátfalva szerb-csanádi törvényhatósági közuton levő Maros-ártéri fahidak helyreállítását 7012 kor. 20 fillér összeg erejéig engedélyezte. A fent említett munkálatok kivitelének biztosítása céljából az 1903. évi január hó 13-ik napjának d. e. 10^{1/2} órájára a csanádvármegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében, Makón tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik. A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt írásbeli ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz pontosan benyujtsák, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatokhoz az általános feltételekben előirt s az engedélyezett költség-összeg 5%-ának, azaz: 356 koronának megfelelő bánatpénz készpénzben, vagy elfogadható értékpapirban csatolandó. Az ajánlatban az engedélyezett költség-összeg és a felajánlott árleengedés, vagy esetleges árfelemelés minden kételety kizáróan számmal és betűvel kiirandó.

A szóbanforgó munkálatokra vonatkozó műszaki-művelet, az általános és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők, s az előmért költségvetés másolata ugyanott megszerezhető.

Kelt Makón, 1902. évi december hó 31-én.

A csanádvármegyei m. kir. áll. amépítészeti hivatal.

20

Alapító év 1850.

Sürgöny czim: Krispin terem.

Telefon sz. 35.

Krispin József

Arad!

Hangszerek, kölcsönkönyvtár

hangjegyekereskedése,

Deák Ferencz-utca 28. szám.

Legnagyobb választék!

Zongorajavítások és hangolás. Havonkinti bérbeadás jutányos árak részletfizetés mellett is.

Tisztelt hölgyközönség!

Mindazon urasszony és urhölgy, ki ezideig Pestről vagy Bécsből rendelte fűzőit, rendszerint több kellemetlenségnek volt kitéve. Tehát, hogy ez meg legyen gátolva, méltóztassék az új fűzőkészítőhöz fáradni s készíttessen egy próba-fűzőt, s meg fog győződni arról, hogy nálam éppoly szabású fűzők készülnek, mint Budapesten vagy Bécsben. S ezáltal a n. é. hölgyközönség pár koronával olcsóbban jut a legjobb kivitelű és a legdivatosabb fűzőkhöz.

Ajánlom különösen erős hölgyeknek, mérték után készülő

angol szabású fűzőimet

6 frftól kezdve.

Továbbá készítek

fűzőket acélrugóval 3 forinttól kezdve,
kis divatos fűzőt 5 koronától kezdve,
Egyenes tartót övfűzővel 3 forinttól kezdve

Vidéki megrendeléseket a legpontosabban eszközök. Tisztítások és javítások elfogadtnak.

Kérem a n. é. közönség bizalmát. Kiváló tisztelettel

PILCZ IRMA,

fűzőkészítő

Arad, Deák Ferencz-utca 30. sz. (Bonts-ház.)

1423

Sanatorium és Vizgyógyintézet

Arad, Zrinyi-utca 3. sz. Telefon 270.

Vezető-orvos: **Dr. HECHT**

Idegesség, ideges gyomor, bél-, fej-, szívbántalmaknál, rheuma, köszvény, szívelzsírosodás, vészegénység, szívbillentyű, nő, tüdő és gégebajok, rossz testtartásnál. Gyógyeszközök: Hidegvizgyógyimód, villamfény-, moor-, szénsavas-, villamos fürdők, massage, belégzések, villamozások, svéd gyógytorna. Napfürdő. Hasmassage. 1309

Bennlakóknak kényelmes szobák, jó ellátás.

Delmagyarországon egyetlen jogosított intézet, mely télen-nyáron nyitva van.

Jó órákat olcsón

mind 3 évi irásbeli jótállás mellett privat vevőknek

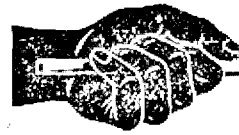
Konrad János

órágyára,
aranyárak kivitelű háza

BRÜX, 270 sz. (Csehország).

Jó nickel rem. óra	frt 3.75.
Valódi ezüst rem. óra	5.80.
Valódi ezüst lánc	frt 1.20.
Nickel ábraszó óra	1.95.

Czegem a cs. és kir. birodalmi címerrel van kitüntetve, számtalan arany, ezüst kiállítási érem, valamint ezernyi elismerő levél van birtokomban. 1903 Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Férfiak

ingyen kapnak

Olyan új találmány orvosságot, mely az elvesztett erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, akik érte irnak. Ez a legbámulatraméltóbb csoda-orvosság, mely megmentett ezeket, akik fiatalok kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi-orvossággal a baj otthon gyógyítható, s mindazok, akik a fiatalok kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyöngülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, ahol a megerősödés szükséges csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt írhat a Staat Medical Institutnak az alant jelzett címre, s honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, akik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivétel nem tesz. Mindenki írhat érte bárhol Magyarul, mire tartás mellett postafordultáig egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon meg ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet így kell címezni: Staat Medical Institute 49 Elektron Building, Fort Wayne, Ind. Amerika. A levelek mindig bérmentve sítendők. 1570

Ezrekre menő hálairattal elismert egyetlen és kitűnő hatású
tyukszemirtó-szer

a Hajós-féle

ANAGALLIN.

Tyukszem, szemölcs és mindenféle bőrkeményedést biztosan és gyökeresen eltávolít.

Ára egy üvegnek 70 fillér.

MUNDAN

legújabb és legkitűnőbb amerikai folttisztító víz.

Mindenféle ruhaszövetből zsír és egyéb foltot azonnal eltávolít anélkül, hogy a szövet színét megtámadná avagy azon a más tisztítószerrel szokott foltkarikát idézne elő. **Mundan** nem gyúlékony, kezelése nem jár veszéllyel.

Egy 200 grmos üvegnek az ára 25 krajczár.

Phenol-sav.

Poloska kiirtására egyetlen biztos hatású szer, alkalmazása igen egyszerű, egy párszori becsatolás után meglepő eredmény érhető el. — Ára egy üvegnek 35 krajczár.

A fenti szernek csakis

652

Hajós Árpád

gyógyszertárban kaphatók

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Magyar kir. Államv. üzetlv. Aradon.

84482—902. I. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak Arad állomásán lévő pályavendéglő bérletére ezennel zárt ajánlatu pályázat hirdettetik.

A bérlet 1903. évi május hó 1-ével kezdődik és tart ezen időponttól számított 3 éven át, vagyis 1906. évi április hó 30-ig.

A bérleti feltételek a magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének I. osztályában a rendes hivatalos órákban megtekinthetők, vagy kívánatra postán megküldetnek, miért is ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az 1 koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat az aradi pályavendéglő bérletére” feliratu borítékba zárt ajánlatok lepecsételve 1903. évi január hó 20-án déli 12 óráig alulírott üzletvezetőség általános (I.) osztályánál nyújtandók be.

Bánatpénz fejében 300 korona azaz Háromszáz korona készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb 1903. évi január hó 19-én déli 12 óráig a magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál Aradon leteendő.

Takarékpénztári betétkönyvek letét gyanánt nem fogadtnak el.

Ezen feltételektől eltérő, táviratilag tett, vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlatok közt a választás szabadon a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Aradon, 1902. évi december hó 11-én.

A m. kir. Államv. aradi Üzletvezetősége.

(Utánnomai nem díjaztatik.)

Magy. kir. államv. üzletv. Aradon.

34608—1902. I. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak Békés-Csaba bezárólag — Szeged-Rókus kizárólag, Békés-Csaba bezárólag — Szajol kizárólag, Mezőtur bezárólag — Turkeve bezárólag, Mezőtur bezárólag — Mezőhegyes kizárólag, Kis-Szénás bezárólag — Kondoros bezárólag, Pusztatenyő bezárólag H.-M. Vásárhely Népker bezárólag, Békés-Földvár bezárólag — Békés bezárólag terjedő vonalain elhelyezett főnökségek hivatalos helyiségeiben használatban levő összes szolgálati óráknak 1903. évi május hó 1-től számított 3 éven át jó karban tartása, javítása és szabályozása iránt ezennel pályázatot hirdetünk, minéifogva felhívjuk a pályázni kívánó és iparendélylyel bíró órásokat, hogy 1 koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat a pályáorák jókarban tartására 34608—1902. számhoz” feliratu borítékba zárt ajánlataikat lepecsételve 1903. évi január hó 15-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének általános igazgatási (I) osztályánál nyújtsák be.

Bánompénz fejében 100 kor. azaz egyszáz korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb 1903. évi január hó 14-ikének déli 12 óráig alulírt üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál Aradon leteendő.

Takarékpénztári betétkönyvek letét gyanánt nem fogadtatnak el.

A pályáorási székhely Békés-Csaba. Pályázók tehát vagy csak békés-csabai óraművesek lehetnek vagy ha nem azok és pályázat útján a pályáorási teendők ellátásával megbizatnak, kötelesek székhelyüket Békés-Csabára átkelyezni.

Az ajánlatok fölötti határozathozatal, az ajánlatok felbontásától számított 14 nap alatt várható, míg a letett óvadék ezen határidő után 8 napon belül fog kiutaltatni.

Ezen feltételektől eltérő, távirati, vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlatok között a választás szabandon, a megajánlott összegre való tekintet nélkül történik.

A szerződési feltételek alulírt üzletvezetőség I. osztályánál a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők, illetve kívánatra postán megküldetnek, feltételezzük tehát ajánlattevőkről, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Aradon, 1902. évi december hó 7-án.

A m. kir. államv. aradi üzletvezetősége.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Köhögés és rekedtség ellen nincs jobb a RETHY féle

pemetefü czukorkánál,

de vásárlásánál vigyázzunk és határozottan RETHY-félet kérjünk, mivel sok haszontalan utanzata van. 1892

I doboz ára 60 fillér.

Csak RETHY-félet fogadjunk el!

Barna kőszén

a legolcsóbb

tüzelő és fűtési anyag

házi és üzemczélokra.

1 Waggon (10.000 kilogramm) 120 korona

az aradi állomásra bérmentve szállítva ajánl

VARGICS IMRE

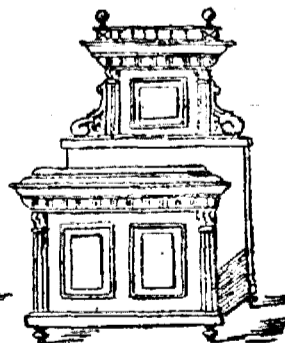
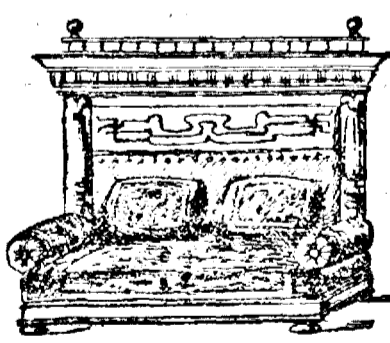
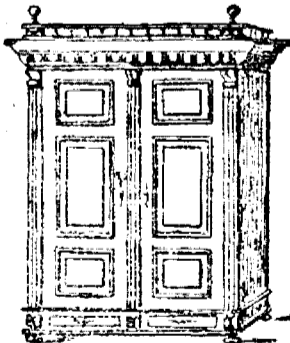
kőszénbánya tulajdonos

2134

Szinérszeg, Temesmegye.

Nagy butorraktár!

Alapított 1858.

Alapított 1858.

ROSMANITH ALBERT és FIA

Arad, Andrassy-tér 8-ik szám. (az udvarban) az épülő kath. templommal szemben.

Dusan felszerelt raktár mindennemű butorokban.

Szalon-, ebédlő- és hálószoba-berendezések

minden modern stýlben, a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig folyton készletben, izléses, szolid kivitelű kárpitozott butorok nagy választékban.

A nagy készletnek megfelelő üzlethelyiségünk az udvarban lévén, nem kell a külső pompát megfizetni s így készítményeinket bárkinél is olcsóbban adhatjuk. Ennél fogva ajánljuk a n. é. vevőközönségnek raktárunk megkeresését — meggyőződés végett — el nem mulasztani Kiváló tisztelettel

Rosmanith Albert és Fia.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöletnek. Kívánatra képes árjegyzék.

Jó házból való

leány

heti fizetéssel

könyvkötészetünkben

felvétetik.

Magyar királyi Államvasutak Budapest-balparti üzletvezetősége.

42679—1902. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak budapest-balparti üzletvezetősége az 1903. évre szükséges 11500m³ egyméteres hosszúságú kemény hasábos tűzifa szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok 1903. évi január hó 28 án déli 12 óráig az üzletvezetőség I. általános osztályához (VI. Teréz-körut 62. sz. I. em. 5. sz.) beajutandók, a bánatpénz pedig január hó 27-én déli 12 óráig az üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál befizetendő.

Az ajánlattételre vonatkozó egyéb határozmányok illetve részletes pályázati hirdetmény az üzletvezetőség általános osztályának leltár beszerzési csoportjánál, valamint a többi üzletvezetőségeknél megtekinthetők.

Az általános és a tűzifa szállításra vonatkozó különleges feltételek pedig az igazgatóság nyomtatványtáránál megszerezhetők.

Budapest 1902. december 2.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Bámulatos olcsó árak!

Kifinomó anyag. Izléses kivitel.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Hirdetéseket felvételnek a
kiadóhivatalban:
József főherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

Hirdetéseket teljesen in-
gyen ad a
kiadóhivatal:
József főherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

Felakozódásnál kerjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Ennek rovátban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűből 8 fillér. — Cseledek kere-ó vagy cseledek ajánkozó apró hirdetés 20 szög 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50—60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárúító helyen.

Apró hirdetésekre
szolgáló levelezőlapok kaphatók
Aradon:
Révész Nándor
könyvkereskedésében, Szabadság-tér és Forray-utca sarkán.
Ifj. Klein Mór
könyvkereskedésében, Atzél Péter-utca.
Kubina Béláné
papírkereskedésében, Hunyadi-utca.
Keppich Zsigmond
papírkereskedésében, Andrásy-tér.
Ozv. Hammerschlag L.-né
dohánytösdéjében, Andrásy-tér.
Lészay Sándor
dohánytösdéjében, Andrásy-tér.
Kis tőzsdében
Templom-utca.
Kohn László
Waggonyárban.
Hoffmann József
tűszerkereskedésében, Forray-utca.
Bauer Gyula
dohánytösdéjében, Andrásy-tér.

Erdélyi kormos alma

1 kilogramm 15 kr. Kapható Spon-
ner Adolfnál Aradon, Wesselényi-
utca 16. szám. 2238

Egy használt,

jó karban levő nyereg megvételre
kerestetik. — Bővebbet a kiadó-
hivatalban. 2356

Egy rövid zongora

megvételre kere tetik. Czim a ki-
adóhivatalban. 48

Magányos úrnőnek

egy butorozott szoba intelligens csa-
ládnál a belvárosban jutányosan
kiadó. Ajánlatokat kérek február
hó 15 ig „Barátságos otthon” jelge
alatt a kiadóba, hol czimem meg-
tudható.

Ugyes irodaszolga,

ki pénzbeszedésben jártas, és óva-
dékkal rendelkezik, állandó alkal-
mazást nyerhet. Írásbeli ajánlato-
kat „Irodaszolga” czimen a kiadó-
hivatal továbbít.

Egy utcai butorozott szoba

külön bejárattal kiadó. Bővebben
Magyar-utca 27. 62

Szorgalmas gyakornok,

ki kereskedelmi érettségi vizsgát
tett — állandó alkalmazást nyer-
het, kezdő fizetéssel. Írásbeli aján-
latokat „Gyakornok” jelge alatt a
kiadóhivatal) közvetít.

Telefon 436.

Ajánlják dusan felszerelt raktá-
rukat.

korcsolyákban Pöhm és Gedeon

vaskereskedése 76
Arad, Eötvös-utca és Szabadság-tér sarkán.

Epilepsia.

Aki epilepsiában, ideges görcsökben, vagy
egyéb idegbetegségben szenved, kérjen az
erre vonatkozó könyvecskét, amely ingyen
és bérmentve kapható: **Schwanen-
Apotheke, Frankfurt a/M. 1909**

Öregeknek és ifjaknak

hasznos utbaigazításul szolgál a most
újbol megjelent és számos kiadást ért
Dr. Müller (Med. Rath.) által írott

Megromlott ideg-, faj- és nem-rendszer
czimű könyve, amely jó tanácsokat ad
ezen bajok ismertetésére és gyógyke-
zelésére. 1075
Egy korona 20 fillér bélyegekből
történt előzetes beküldése esetén bér-
mentve küldi Carl Röber Braunschweig.

Hirdetmény.

4 darab jó karban levő
kimustrált

b i k a

Uj-Szent-Anna községhezánál

1903. évi január hó 6-ikán dél-
előtt 9 órakor kezdődő árverésen

eladatni fog.

Daminger József,
közbirtokeossági elnök.

3 nap alatt meggyógyul

a hngyesőfolyás — ha több éves is — sza-
badalmazott tanulmányom által, mely több
évi orvosi gyakorlatban kipróbálva, a bé-
csi közkórházban s a párisi Hopital-Mydi-
ben vérhajbetegségek osztályán általános
használatban van. Tehetetlenség és éjjeli
megrmlés meggyógyítására is feltétlenül
hatásos. trend, foglalkozás változtatás nél-
kül otthon titokban használható. Haszná-
lási utasítással (3 írt, utánvett) vagy az
összeg küldése mellett.

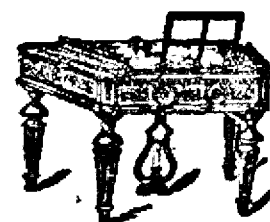
Dr. Tóth Ödön 1853
Budapest, VIII. József-körút 53.

Jemm E.

rég elismert **köhögés és**
Mell-Czukorkák **rekedtség**
ellen.

Engedélyezve 19. 4. 02. sz. 75066. helytar-
tósági határozattal.

Egy csomag 50 fillér.
Kapható Aradon: Földes Kelemen, Hajós
Arpád és Rozsnyay Mátyás urak gyógy-
szertárában. 2119

Pártoljuk
a hazai ipart!

Szép és jó mun-
káért
Páris, London,
Stockholm és
Budapestben ki-
tűntetve

Varju Béla

ca. és kir. szab. műhangszer-ipar telepe
Budapest, VIII., József-körút 20. sz.

A szekes-tőváros valamint több zenekar és tizelő-
testület szállítója.

Saját készítményű hangszerek, u. m.:

frtől frtig	frtől frtig
lakola-hegedők 5 15	Trombiták . . . 4 70
Kijátszott régi he- gedők . . . 20 1000	Harmonikák . . . 3 80
Fuvolák . . . 3 80	Arisztonok . . . 14 35

Intéma 6 kótallal 12, valamint mindennemű pengelő,
vonó és fuvó-hangszerekben.

Czimbalmok,

45 forintól 300 forintig, hat évi jóállás mellett.
Bárminemű hangszerek javítása.
Olcsó árak. Pontos munka. Árjegyzék ingyen az
bérmentve. 1764

Czimek

bármely ország- és szakmából, ajánla-
tok szétküldése és üzleti összeköttetések
létesítése czéljából (postadíj jótállásá-
val) Rosenzweig József és fia! Nemzet-
közi Czimirodájában Budapest, V., Nádor-
utca 13. sz. 1670
Prospektus bérmentve.

Zálogcéduákat,

tört aranyat, ezüstöt és ékszer-
tárgyakat készpénz fizetés mel-
lett a legmagasabb árban vesz

DEUTSCH IZIDOR

óras és ékszerész
ARAD, TEMPLOM-UTCZA
Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legol-
csóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb 1746
óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438.

NÉVJEGYEIT

rendelje meg az Aradi Nyomda
Részvény-társaság könyvnyom-
dájában.

Villanyos házi csengő
bevezetést.

Villanyos házi csengő
javítást,

Villanyos csengő
évi jókarban tartást,

Házi telephon
szerelést szakszerűen és jutá-
nyosan készít 1758

Kalmár József
villanyműszerész, kerékpár és var-
rogó-raktár és javító műhelye
ARAD, Salacz-utca 2.

29831—1902.

Hirdetmény.

A m. kir. földmívelésügyi mi-
nisterim 95893—1902. szám alatt
kelt intézkedéssel érte-it, hogy a
szőlő oltványok elárúsításával fog-
lalkozó egyes egyének szőlőoltvá-
nyokat akként és azzal az ajánlat-
tal hirdetnek eladásra és hoznak
forgalomba, hogy azok a beoltás
után azonnal vagy esetleg mohá-
ban történt elhajtás után, de isko-
lásás nélkül állandó helyre ültet-
hetik.

Mint hogy az ily oltványokkal
történt betelepítés a legkedvezőt-
lenebb eredményeket tüntette fel,
figyelmeztetjük a szőlőbirtokosokat,
hogy ily oltványokkal való betele-
pítésétől tartózkodjanak.

Arad sz. kir. város tanácsának
1902 évi december hó 31-én tar-
tott üléséből.

A városi tanács.

Feltűnő újdonság!

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó
egyszer veszi és többé más nem szívhat.

legjobb valódi franciaia 2063

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.